Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI V Ljubljani, v soboto 18. marca 1933 Štev. 65 Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563 Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ideja proti ideji

Način, kako hoče nemški hitlerizem obračunati z boljševiškim pokretom v Nemčiji, je zopet, in danes mnogo jasnejše kot kdajkoli prej, sprožil vprašanje, če je boljševizem sploh nevarnost za Evropo, predvsem za zapadno Evropo, kakšna je ta nevarnost in katera so sredstva, s katerimi se naj človeštvo brani proti njej.

Petnajst let je boljševizem vzdržal v Rusiji, ne samo vzdržal, gradil je svojo iz lastne filozofije izvirajočo stavbo novega človeškega reda, lomil in prelomiil vse tradicije, razvrednotil vse dotedanje vrednote in dvignil druge na njihovo mesto, razveljavil nadnaravne in človeku naturne zakone in mesto njih uveljavil druge.

Kakšna je bila udarna sila boljševiške filozofije na evropskem zapadu? Gospodarska kriza mu je dala prve privržence, postal je neke vrste neizbežen simptom, barometer gospodarske bede in je to ostal v svojem bistvu do danes. Le mladina je videla v njem neko romantiko, ki je bila tem privlačnejša, čim bolj je bila prepovedana, pod šolskimi klopmi in v skritih prostorih je z gorečimi očmi čitala to literaturo in si pri tem domišljevala, da je moderna. Boljševiški intelektualec je na evropskem zapadu spočetka igral kot salonboljševik interesantno vlogo, potem pa je izpadel iz pokreta, ki je po svojem bistvu bil le izraz revoltiranega nezadovoljstva nad strašnimi izrodki kapitalizma.

To je zanimiva ugotovitev in postaja šele razumljiva, če primerjamo karakteristične zahteve boljševiške filozofije in zahteve intelektualnega evropskega zapada. — Boljševizmu je duša kolektivistična težnja. On torej ne priznava in niti noče svobode. On hoče izenačenje vseh v brezimni masi kolektive. Bistvo naše zapadnoevropske duševne kulture pa je svoboda posameznika, ki se da omejiti edinole po božjih zakonih in etičnih ocialnih normah, ki iz božjih zakonov izhajajo. — Boljševizem priznava samo materialistično gledanje na svet in je vse duhovne vrednote podredil telesnim in gmotnim. Zapadna kultura, ki je črpala iz krščanstva, pa temu postavlja nasproti kot osnovno načelo, da duhovne vrednote nadkriljujejo zgolj telesne. Tam nadoblast materije, tukaj nadoblast duha. Boljševizem čisto dosledno prepušča vso oblast državi, to se pravi birokraciji. Njegovi bogovi so brezimna masa, kruh in država. Zapadni duh pa to odklanja, ker je ustvaril človeka z idealističnim svetovnim nazorom, ki mu kljub zablodam in praktičnemu materializmu, kateri prodre v dobah propadanja, ostane vrhovna norma političnega in socialnega življenja.

Vzhodna Evropa, ki je tako brezodporno sprejela boljševizem in se pusti od njega oblikovati, je torej bistveno različna od zapada, kajti dala mu je predpogoje za njegov razvoj, katerih mu zapadna noče dati. In v resnici, vsa zgodovina evropskega vzhoda je prenapolnjena s tiranijami državne vsemogočnosti in temu odgovarjajoče telesne in duševne robote. Boljševizem je cvet teh razmer.

Boljševizem, ki so ga na evropskem vzhodu instalirali, je izšel iz krogov romantičnih fabriških ravnateljev, uradnikov, visokošolcev, gimnazijcev in profesorjev, katerim se je pridružil malomeščan brez lastnega svetovnega naziranja in podvržen vsem nagonom mase, torej v pravem pomenu besede polinteligent, polizobraženec. In uspel je le v kulturnih okoliščinah vzhoda. Na zapadu je komunizem vdrl med najbednejše, najsiromašnejše, oprijeli so se ga brezposelni, proletarijat v dobesednem pomenu izraza. Presajen v to kulturno zemljo in med te pristaše, ni uspel, nikjer ni uspel, niti razvijati se ni mogel, ker ga je zgrizel svobodo ljubeči imperijalizem zapadnega človeškega razuma.

Iz tega bi človek lahko sklepal — Italija, Nemčija, Francija, Anglija dajejo dokaze — da na zapadu boljševizem, ako prihaja kot filozofija, sploh ni nobena nevarnost, ker nosi v svoji prtljagi filozofično šaro, katero je zapadni razum, krščanski in svobodoumni enako, že zdavnaj kot nerabno zavrgel.

S tem ni rečeno, seveda, da je boljševizem ravno vsled neznosnih gospodarskih razmer izven Rusije nemogoč. Mnogo je v Evropi narodov, ki po svoji pasivnosti, po svoji indiferentnosti napram dobrini svobode, po svojem lenem oboževanju države in njene moči, ki posamezniku odjemlje breme lastnega mišljenja in lastne inicijative, spadajo pod objem vzhodnega kulturnega območja. Tam bi boljševizem lahko pognal korenine in ponovil razdejanje Rusije. Morda bi bil celo mogoč, mimogrede mogoč, tudi na zapadu, ako gospodarska stiska ne preneha. Zato je prav, da si ogledamo še sredstva, s katerimi se mora in edino more Evropa boriti proti boljševiški nevarnosti.

Merežkovski je nekje napisal: »Ne s svojo močjo, ampak zaradi vaše slabosti so boljševiki zmagali. Oni vedo, kaj hočejo, a vi ne veste, kaj vi hočete. Boljševiki hočejo vsi isto doseči, pri vas pa želi vsak nekaj drugega. Vi mislite o boljševikih kot otroci o smrti: Vsi bodo umrli, samo jaz ne!«

Boljševizem se ne bo ugonobil z administrativnimi in kazenskopravnimi sredstvi. Revolucije, ki nikdar ne prihajajo nenapovedane, so še vedno zmagovito vkorakale — na ruševinah »narodnih ohran«, tajnih policij, Sibirij in sličnih sredstev. Boljševizma ne bo preprečila birokracija.

Boljševizem se tudi ne dá nevtralizirati z nacionalizmom. Saj internacionalizem ni njegovo bistvo. Tudi katoliška cerkev in mednarodna družba spalnih vozov sta internacionalni, a zato še davno ne boljševiški. Stambuliskijev agrarboljševizem v Bolgariji je pokazal, da zna tudi boljševizem biti nacionalističen. Sovjetska Rusija se je pod geslom borbe za rusko domovino rešila svojih sovražnikov! **Nacionalizem udarja mimo. Svoje dni so narodi** svobodno živeli in se razvijali v nacionalnih oblikah, danes se bodo v njih zadušili. »Svoje dni so bila nacionalna gesla plenice, v katere so se vstajajoči narodi zavijali, danes so postala mrtvaške rjuhe, s katerimi gredo v grob,« piše Merežovskij, in pristavlja, da zadenejo boljševizem le nadnacionalni, duhovni pokreti, »ker njim se njegov materijalizem ne more prilagoditi.« Na vsak način proti boljševizmu ni leka v nacionalizmu golega plemena, gole sile in omejenosti v sebi samem, ampak le v nacionalizmu, ki ima svoje korenine v religiji, v osebnosti in v človečanstvu kot družini svobodnih in z moralnimi vezmi večnega in absolutnega značaja med seboj zvezanih narodov.

Ali je boljševizem nevarnost? Za vzhodno Evropo in njeno duševnost na vsak način, glede zapada pa velja, da bi se mogel vstoličiti le na popolnih ruševinah filozofske in moralične stavbe zapadnega človeštva, na popolnem uničenju naše tisoč in tisoč letne duševnosti. Zato je potrebna jasna orijentacija glede izbiranja sredstev, s katerimi se bomo očuvali predvsem boljševizma kot filozofije. Ne z diktaturami, ne v znamenju kljukastih križev, ne v znamenju liktorskih snopov, ampak v znamenju preprostega križa krščanstva, ki je prinesel človeštvu svobodo, ga iztrgal iz oblasti materije in ga dvignil v nadnaravo božje podobnosti. Ne z »močno roko«, ampak s soncem osebne svobode, v kojega žarkih obledijo vse zvezde, tudi **boljševiška.**

Pozornost vsega političnega sveta je obrnjena na Rim

Italija bo zahtevala likvidacijo „politike blokov“

Francija ne zapusti prijateljev

Pariz, 17. marca.

Razgovori med MacDonaldom in Mussolinijem, ki se bodo začeli jutri v Rimu, se v francoski javnosti pričakujejo z veliko napetostjo. Splošno prevladuje skepticizem, ker si tukaj nihče ne more predstavljati, kako bi mogla MacDonald in Mussolini najti podlago, na katero bi mogla pristati tudi Francija. Zakaj vsakomur je jasno, da bo Italija za svojo pomoč pri razjasnitvi sedanjega izredno napetega mednarodnega položaja zahtevala dalekosežne politične koncesije, na katere Francija pri najboljši volji ne bo mogla pristati. Eno je že danes gotovo, da bo namreč Italija zahtevala

pariteto s Francijo na morju

česar Francija absolutno ne more sprejeti, ker bi se v slučaju kakšnega konflikta morala na morju braniti najmanj proti dvema sovražnikoma, katerima ne bi bila kos, ako bi svoje brodovje reducirala na število italijanskega. Še bolj kot to pa pride v poštev, da italijanska zahteva po pariteti na morju ni nekaj samo zase, ampak je samo en bistven del celega političnega kompleksa vprašanj, glede katerih ima Italija popolnoma nasprotno stališče od Francije. Kakšno je to stališče, se razvidi danes jasno iz člankov, s katerimi fašistično časopisje pozdravlja prihod MacDonalda in Simona. Ti članki se naslanjajo na komunike, ki je izšel iz tiskovnega urada Mussolinijevega kabineta in ki se glasi sledeče:

Sestanek med MacDonaldom in Mussolinijem je naraven plod nekih temeljnih načel v mednarodni politiki, ki so Angliji in Italiji od nekdaj skupna. Stališče obeh držav glede mirne rekonstrukcije sveta se bistveno ujema. Obe državi soglašata v tem, da se je treba te rekonstrukcije danes lotiti z vso energijo, ker dobri odnošaji med državami danes slonijo na zelo slabih podlagah. MacDonald je v Ženevi rekel, da se mora, ako hočemo Evropi vrniti mir, ustanoviti skupina velesil, ki bo dobre volje. Mussolini pa je že oktobra lanskega leta v Turinu izjavil, da bi se mir Evropo vrnil takoj, če bi bilo mogoče doseči sodelovanje štirih velesil. MacDonald je tudi opetovano izjavil, da je nasproten ustvarjanju tako zvanih blokov v Evropi, ker nujno vedejo do ustanovitve nasprotnih blokov. Kakor je že zadostno znano, je tega mnenja tudi Mussolini. Z eno besedo, med britansko in italijansko vlado obstoja soglasnost načel glede vseh glavnih internacionalnih problemov, radi česar je dovoljeno upati, da bo rimski sestanek lahko začetek rešitve težkih vprašanj sedanjega momenta.

Iz tega komunikeja je razvidno, da bodo prizadevanja Mussolinija na rimskem sestanku v prvi vrsti šla za tem, da bi Anglija Francijo odvrnila od njenega tesnega zavezništva z državami male antante. To je cena, za katero je Italija pripravljena sodelovati s Francijo, da se najde formula razorožitve in tudi ostalih mednarodnih problemov v smislu utrditve miru. Jasno pa je, da je ta cena veliko previsoka in da bi Francija morala naravnost izvršiti samoumor, ako bi na kaj takega pristala. »Journal des Debats« gotovo izraža mnenje vse francoske javnosti, če piše, da bi razorožitev Francije, kakor jo želita MacDonald in Mussolini, ki mislita, da se le na ta način da preprečiti zopetna oborožitev Nemčije,

samo pospešila začetek nove vojne

ker bi oslabitev francoske vojne sile Nemčijo le še bolj vzpodbodla k zahtevi po popolni reviziji versaillske mirovne pogodbe, in ker bi Italija, ki bi se čutila dvakrat močnejšo nego je danes, če bi dosegla pariteto s Francijo na morju, revizionistične zahteve Nemčije še bolj podprla, nego jih podpira danes. Kdor potem še zahteva, da bi se Francija odpovedala svojim zaveznikom v Evropi, ta mora imeti zelo slabo mnenje o Franciji in o njeni politični pameti. V istem smislu piše tudi »Liberte«.

Palača Chigi v Rimu, kjer se bo vršila konferenca med MacDonaldom in Mussolinijem.

Nekatere točke dnevnega reda rimskega sestanka

Rim, 17. marca. tg. V Genovi pričakujejo v soboto zjutraj prihod posebnega vlaka, ki ga je poslala italijanska vlada MacDonaldu in Simonu naproti v Ženevo. V Genovi bo MacDonald s svojo hčerko. Simonom in spremljevalci stopil v trimotorno vodno letalo, katero bo kot šef-pilot vodil zrakoplovni minister Balbo. To letalo bo spremljala na poletu cela jata italijanskih civilnih letal. Prihod v Rimu pričakujejo okoli poldneva in se smatra, da bo Mussolini sam sprejel goste na letališču v Ostii. MacDonald in Simon bosta stanovala v angleškem poslaništvu.

Iz vsebine današnjih večernih listov je razvidna želja, da se o razpravah, ki se bodo začele jutri, prej nič ne piše. Tudi MacDonaldovega govora v Ženevi o njegovem razorožitvenem predlogu ne komentira noben list

London, 17. marca. ž. Na prihodnjem sestanku v Rimu se bosta angleška ministra z Mussolinijem po brzojavnih informacijah »Daily Telegrapha« najprej razgovarjala v vprašanju razorožitve. **V tem vprašanju je Mussolini pripravljen sprejeti popolno razorožitev na kopnem in v zraku. Nato bodo državniki razpravljali o reorganizaciji svetovnega gospodarstva in o boljši razdelitvi pridobitnih sredstev, kakor so jih svoječasno določale mirovne pogodbe. Mussolini bo zahteval splošno znižanje carinskih tarif in čimprejšnjo stabilizacijo vseh evropskih valut na zlati podlagi ter likvidacijo vojnih dolgov.** Sestanek bo trajal do ponedeljka. Iz Rima se bosta MacDonald in Simon podala v Pariz, kjer se bosta sestala z Daladierom, nakar se bo Simon koncem prihodnjega tedna vrnil najbrž v Ženevo. Daladier bo prihodnji teden po MacDonaldovi vrnitvi v London odpotoval v angleško prestolnico, da vrne obisk angleškemu prvemu ministru.

Ali diktatura, ali ustavno vladanje v Nemčiji

Hitler in stranke

Preganjanja marksistov

Berlin, 17. marca. tg. Vladi v Anhaltu in Mecklenburg-Schwerinu sta danes za svoje ozemlje prepovedali Reichsbanner z vsemi postranskimi organizacijami in zvezo socialistične delavske mladine. — Na Saksonskem so vsem osebam, ki pripadajo komunistični stranki ali socialističnemu delavstvu, prepovedali izvrševanje častnih služb v javnopravnih korporacijah. — V Münchenu je bila hišna preiskava pri »Münchener neueste Nachrichten« in pri znanem profesorju državnega prava dr. Hansu Nawiaskem. — Sedaj se nahajajo v Münchenu v zavarovalnem zaporu razen grofa Arco izmed znanih osebnosti tudi baron Cramer-Klett in glavni urednik pri »Süddeutsche Sonntagspost« Walter Tschuppik. — Pri socialnodemokratskem deželnem poslancu Nussbaumu bi se imela preteklo noč izvršiti hišna preiskava radi orožja in protidržavnih spisov. Ko je policija zahtevala, da se odpro vrata, je Nussbaum streljal skozi zaprta vrata in ubil enega policijskega stražnika, drugega pa nevarno ranil.

Snubljenje centruma

Berlin, 17. marca. tg. Državni kancler Hitler se je danes zopet odpeljal v München. Nadaljevala se bodo in najbrž tudi končala pogajanja za sestavo nove vlade na Bavarskem, za katero je dosedanji ministrski predsednik dr. Held s svojim odstopom tudi formalno napravil prosto pot. Čuje se, da hoče državni kancler začetkom prihodnjega tedna sprejeti v Berlinu vodilne osebnosti centruma in bavarske ljudske stranke ter se sklepa iz tega, da bodo pri tej priliki razpravljali o obsegu pooblastilnega zakona, katerega je že napovedala državna vlada. Smatra se za gotovo, da bo ta pooblastilni zakon obsegal za državno vlado tudi pooblastilo za izpremembo državne ustave. »Centrum izjavlja, da je v načelu pripravljen k stvarnemu sodelovanju pri predlogih, ki jih bo predložila vlada, tudi pri pooblastilnem zakonu, vendar doslej še ni poučen o dalekosežnosti teh predlogov. Zdi se, da se je za izvolitev novega predsedništva v državnem zboru že dosegel dogovor o sestavi predsedništva po strankah. Predsednik in tretji podpredsednik bosta narodna socialista, prvi podpredsednik bo iz centruma, drugi podpredsednik pa bo pripadal nemškim nacionalcem.

Politični boji v Hamburgu

Hamburg, 17. marca. tg. V Altoni pri Hamburgu je prišlo preteklo noč na treh krajih do streljanja. Oddelek SA je zasledoval komuniste, ki so razdeljevali letake. Z obeh strani so streljali. Pri tem je bila hudo ranjena neka 60 letna ženska. Ob 10 zvečer so iz neke hiše streljali na oddelek SA. Pri tem je bil hudo ranjen neki pasant na cesti. Po polnoči pa so zopet komunisti streljali na SA oddelek in smrtno ranili člana SA. V Hamburgu pa so komunisti streljali na SA kolesarje in ranili enega moža.

Göring in denuncijanti

München, 17. marca. t. g. Listi prinašajo sledeče cirkularne naredbe državnega ministra Göringa, ki daje značilno obeležje novemu duhu, ki je zavladal v Nemčiji:

»Vedno številnejši postajajo slučaji, da uradniki, med njimi tudi člani «Schutzpolicije», smatrajo za svojo dolžnost, da pri meni vlagajo pritožbe ali prijave proti svojim predstojnikom. Tako obnašanje je za uradništvo nemogoče in ga jaz na noben način ne bom toleriral. V današnjih težavnih časih se more uradnik odlikovati po železni disciplini in po povečani službeni aktivnosti ter zato ne sme misliti, da ima nalogo, svojega predstojnika kritizirati in spodkopavati njegovo avtoriteto. Posebno od onih uradnikov, ki se prištevajo k onim krogom, ki stojijo za vlado drž. kanclerja Adolfa Hitlerja, zahtevam z vso brezobzirnostjo, da si to moje posvarilo vzamejo prav posebno k srcu in nato ostalemu uradništvu dajejo vzgled zvestobe v službi, pridnosti in trdne discipline. Članstvo pri nacionalnih političnih strankah ne daje nobenih večjih pravic, pač pa večje dolžnosti. Kdor poveljem svojih, od mene postavljenih ali od mene na njihovih mestih puščenih predstojnikov ne bo brezizjemno in v vsakem slučaju ubogal ali proti njim pošiljal ovadbe, ga bom smatral, da je odpovedal pokorščino meni samemu ter bom s takim temu primerno obračunal.« (Po «Allgemeine Rundschau», 15. marca.)

Demonstracije proti Hitlerju v Švici

Pariz, 17. marca. AA. Iz Basla poročajo, da je tamkaj prišlo na postaji do hrupnih izgredov in da je moralo 300 stražnikov naskočiti demonstrante, ki so vzklikali proti Hitlerju in njegovim zahtevam. Policija je aretirala okoli 120 oseb, po večini komunistov. Red se je obnovil šele po polnoči. Policija je začasno zasedla narodni dom v Baslu.

Dunajska vremenska napoved: Od zapada se bo pooblačilo, od časa do časa bodo padavine, podnevi ne bo več tako toplo, viharni zapadni vetrovi. Napoved negotova.

Debata o državnem proračunu v NS

Postavke za posamezna ministrstva

Nočna seja

Belgrad, 17. marca. l. Pri nadaljevanju snočnje nočne seje so govorili pri proračunski razpravi za vrhovno državno upravo še nekateri poslanci, nakar je v imenu Narodnega kluba prečital poslanec Leušič izjavo, da bo klub glasoval za vse postavke vrhovne državne uprave, razen onih v tretjem poglavju. Nato je bil proračun vrhovne državne uprave sprejet z večino glasov.

PRAVOSODNO MINISTRSTVO

Na vrsto je prišel proračun za pravosodno ministrstvo. Prvi je govoril Boža Maksimovič, ki je podal obširen ekspoze o kreditih, ki so določeni za njegovo ministrstvo. Nato je obvestil skupščino o zakonodajnem delu pravosodnega ministrstva ter izjavil, da se bo to delo, v kolikor še ni končano, nadaljevalo. Glede postavk za vere izjavlja, da so ostale neokrnjene.

Za Maksimovičem je govorilo več poslancev, ki so deloma kritizirali razne postavke pravosodnega ministrstva, nakar je bil proračun za pravosodno ministrstvo sprejet v plenumu narodne skupščine. — Sprejete so bile tudi brez diskusije postavke o državnih dolgovih in postavke o pokojninah ter invalidskih podporah. Nočna seja je bila zaključena ob 2.15.

Dopoldanska seja

Današnja skupščinska seja je bila otvorjena ob 8.30. **Predsednik je takoj v začetku seje prečital zahvalno brzojavko, ki jo je dobil od predsednika romunske narodne skupščine o sprejemu pakta M. A. Čitanje brzojavke je narodna skupščina sprejela z burnimi in dolgotrajnimi ovacijami.**

PROSVETNO MINISTRSTVO

Zatem so takoj prešli na dnevni red, na pretres proračunskega predloga za prosvetno ministrstvo.

Besedo je dobil

prosvetni minister,

ki je v uvodu svojega ekspozeja obširno govoril o gospodarski krizi, ker je ta problem tesno zvezan tudi s kulturnim razvojem, ter je nato izjavil, da je stanje naših narodnih šol zelo slabo. Imamo kraje, kjer imamo zelo malo osnovnih šol. Pri nas pride navadno na en milijon prebivalcev približno 5000 ljudskih šol, med tem ko se dobe tudi kraji, kjer pride na poldrug milijon prebivalcev samo 1000 do 2000 šol. Če vzamete v poštev tudi dejstvo, da prihaja v učiteljski kader vedno več žensk kakor moških in da postajajo pri nas za ženske moči vedno težje razmere, tedaj vam bo jasno, da se premestitve učiteljstva zelo težko izvajajo. Pri tem pa imamo tudi žalostne pojave učiteljskih moči, ki so prišle na svoja mesta po protekciji in po raznih rodbinskih zvezah. Zato bo naloga prosvetnega ministrstva, da take učitelje v bodoče postavlja na druga mesta, ker je veliko število med njimi tudi takih, ki za ta mesta nimajo potrebne kvalifikacije. Prosvetni minister se je nato obširno dotaknil vprašanja

meščanskih šol

ter izjavil, da one pri nas v širokih narodnih plasteh niso popularne. Te šole ne stojijo na dovolj visokem nivoju ter se v mnogih slučajih prav nič ne razlikujejo od ljudskih šol, in zato naš narod smatra, da so samo nadaljevanje ljudskih šol, radi česar tudi niso priljubljene. Radi tega je potrebno, da se dvigne njihov ugled. Zato pa morajo učitelji za te šole imeti potrebne kvalifikacije. Nikdo pa ne more zahtevati od teh učiteljev, da bi imeli boljšo kvalifikacijo kot pa ljudskošolski učitelji, a da bi bili njihovi dohodki manjši. Učiteljem meščanskih šol se mora izboljšati položaj in zvišati dohodki, ki bodo odgovarjali njihovim kvalifikacijam. Zato smo tudi v finančnem zakonu predložili odredbe, ki bodo hitro popravile stanje učiteljstva meščanskih šol vsaj v toliko, da se izenačijo z učitelji ljudskih šol. S spremembami in dopolnitvami zakona o srednjih šolah — ker meščanski učitelji spadajo pod srednje šole — bomo dosegli, da se dvigne novo učiteljstvo meščanskih šol na ono višino, ki bo odgovarjala potrebam, katerim so namenjene meščanske šole.

Učiteljišč imamo 40

Ona so glavnem še tako razdeljena, kakor smo jih sprejeli. Raznetana so na sedem raznih področij, kakor so pač tedaj zahtevale potrebe, čas in razmere. To število pa nikakor ne odgovarja potrebam današnjega časa, ko imamo hiperprodukcijo kandidatov za ljudskošolske učitelje.

Danes ima prosvetno ministrstvo

1200 prošenj kandidatov učiteljišč

ki čakajo na namestitev, a istočasno imamo v dravski banovini 155 mest praznih. Med tem pa bo dravska banovina dala samo letos 600 učiteljskih kandidatov, tako da ostane 445 učiteljskih moči na razpolago, s katerimi ne vemo, ne kod ne kam. Pri nas pa še obstoja tudi ta anomalija, da v naših učiteljiščih prevladuje ženski spol. Toda v naši bodočnosti bo treba manj nežnega rodu, a zato čim več možatosti. Kakor vidite, bo v pogledu teh šol potrebno izvršiti nekatere reforme, ki jih želim napraviti v sporazumu z vami.

Nekatera učiteljišča se bodo morala spremeniti

v kake druge šole in je razumljivo, da se bo tedaj, ko se bo to izvršilo, napravila ta sprememba pred vsem z onimi šolami, ki vzgajajo ženski učiteljski naraščaj in ki danes nemanj odgovarjajo duhu časa in duhu našega naroda. Število učencev teh šol, ki je znašalo l. 1921 samo 7000, se je dvignilo na 30.000.

Razen tega smo imeli v l. 1931-1932

v srednjih šolah 101.000 učencev

ki obiskujejo te šole v glavnem radi tega, da pozneje nastopijo državno službo v naši domovini. To so šole, ki tvorijo zaokroženo celoto, iz katerih gredo učenci direktno v službo ali pa tvorijo stopnice k najvišjim šolam, to je univerzam. Nato gre mladina skozi nadaljnje končno šolanje in se število učencev zmanjša na 15.000. Toda tudi to število je preveliko, ker dobimo na ta način več akademikov, kakor jih je državi potrebno za javne službe.

Če vzamete v poštev tudi to, potem boste uvideli, da se mora tudi v tej smeri napraviti korake. Sicer se zna zgoditi, da bodo ti absolventi prisiljeni stradati in da bodo pričeli ogrožati red in mir v družbi in državi. Da se pa ta namen doseže, je potrebno kanalizirati srednje šole na ta način, da se jih reformira tako, da se iz njih izoblikuje dokončna celota v pogledu načina pouka, ki je našemu majhnemu človeku neobhodno potreben za življenje.

Gospodje poslanci,

naše univerze

niso dobile potrebnih navodil, po katerih naj delajo in živijo, zaradi česar imajo svoje nedostatke. Zaradi tega mora naša mnogoštevilna mladina, ki je zapustila univerze in ni našla zaslužka, begati in ker bega, se tudi upira. Spomnite se samo onih zadnjih dogodkov na univerzah. Neki narodni poslanec, za katerega sem slišal, da je moj mlajši tovariš na univerzi, je smatral, da ti dogodki na univerzah niso pomembni in da jih lahko smatramo za malenkostne. Meni pa je mnogo na tem, da vam govorim o teh nemirih, ker je to zelo važno. Gospodje, ti nemiri so se pričeli pri vprašanju šolnin v Zagrebu. V Zagrebu je univerzitetna mladina smatrala, da država krade dijakom, ker jim jemlje takse za šolnino, ki pa jih pobirajo, kakor veste, vse univerze na svetu. Izdana je bila parola med zagrebškimi visokošolci, da Belgrad ropa Zagreb in da hoče uvesti kuluk kot nekak davek za kulturo. Ta akcija iz Zagreba se je potem prenesla v Ljubljano in po velikih naporih je celo uspelo, prenesti jo na belgrajsko univerzo, da tudi tamkaj dobi svoje pristaše. Mladina, ki je izdala to paralo, čeprav je vedela, da se šolnina pobira po vsem svetu, bi lahko videla, da so pri nas siromašni dijaki po svojih premoženjskih razmerah tudi osvobojeni ali pa favorizirani v pogledu plačevanja šolnine, ker se vendar ta šolnina plačuje po premoženjskem stanju posameznika.

Med tem pa pravi vzrok nemirov izvira od tod, ker se ni vršilo plačevanje šolnine v pravičnem, poštenem in pravilnem razmerju. Kajti mnogi gospodje dijaki so po različnih potih in načinih izigrali plačevanje šolnin, tako kakor je pač v zakonu določeno. Če bi bil kdo, ki bi smatral za potrebno, da stavka in demonstrira, ki morala biti to predvsem država, njeni uradniki in mi. (Odobravanje in ploskanje.)

Gospodje, treba je podčrtati ob tej priliki,

da troši država za univerze

brez investicij, ki znašajo ogromne slotine milijonov, tudi v teh slabih časih okrog 72 milijonov dinarjev. Tako n. pr. dobiva belgrajska univerza od gori navedene vsote okoli 31 milijonov Din za 7481 dijakov. Potem takem stane vsak dijak na belgrajski univerzi državo letno 4100 Din. Zagrebška univerza dobiva za 4700 dijakov, torej skoraj za polovico manj, 32,700.000 Din. Po tem stanju stane torej državo vsak dijak zagrebške univerze okrog 7000 Din letno, torej skoraj še enkrat več kakor dijak belgrajske univerze. Ljubljanska univerza ima okoli 1700 dijakov in dobiva za vzdrževanje univerze okrog 10 milijonov dinarjev ter stane torej dijak ljubljanske univerze državo 6000 Din.

Dovolite mi, gospodje, da povem samo še to: Gospoda, ki so izdali tako parolo in povzročili nemire tako v Zagrebu kakor tudi v Ljubljani in Belgradu, ti gospodje so ob tej priliki, ko so vpili: »Dol plutokratska selekcija!« — kar je precej podobno besedam, katere sem tukaj slišal od nekega gospoda poslanca iz opozicije — so istočasno tudi vpili: »Živio Maček! Živio Korošec! in »Dol Jugoslavija!« Vi vidite, gospodje narodni poslanci, zakaj so ti gospodje povzročili te nemire, zakaj so vpili in izdali tako parolo, za katero so vnaprej vedeli, da je lažniva. (Zalostno!) Ni vse tako črno, gospodje, kakor izgleda. Ni vrag tako črn, kakor ga tukaj slikajo. Gospodje, potrjeno je, da so v Zagrebu združeni komunisti in separatisti, istotako pa tudi v Ljubljani. V Belgradu pa so komunisti ostali sami zase. Koliko jih je? Od 7000 dijakov komaj 150 komunistov! V resnici pa je samo okoli 40 razgrajačev. Globoko sem prepričan, da je treba napraviti spremembe, da ne bo prišlo nikdar več do takih neprijetnih dogodkov, ki onemogočajo delo mladini.

Ni pa potrebno, da se bojite za mladino in za njeno bodočnost. Napravil bom vse potrebne spremembe, in ko bo končan ta težki posel proračuna, bom prvi, ki bom stopil pred vas in z vašo pomočjo in s pomočjo senata izvršil korekture, o katerih smatram, da bodo uredile življenje na naših univerzah.

Kar se tiče visokih šol in šol za umetnost vseh kategorij in oblik, so v prvi vrsti nacionalne ustanove. Kar se tiče učnih načrtov vseh vrst in kategorij šol, delamo na tem, da bodo ti načrti enotni in da se bodo po njih izdelale in prilagodile učne knjige. Na ta način dajemo dejansko osnovo za naše prosvetne ustanove, da bodo obenem tudi nacionalne. Ob koncu svojega govora je prosil narodno skupščino, da sprejme njegov proračun tudi v podrobnostih.

Po ekspozeju prosvetnega ministra je govorilo več narodnih poslancev ter naprosilo prosvetnega ministra, da se v naši prosvetni politiki ne delajo več take napake kakor doslej, kakor: da se je učiteljstvo premeščalo sredi šolskega leta, da na nekaterih mestih sedijo učitelji, ki nimajo potrebne kvalifikacije, da prihajajo na nekatera učiteljska mesta moči po raznih protekcijah itd. Nekateri poslanci so opozarjali prosvetnega ministra na škodljiv vpliv kinogledišč in gledišč na mladino, ker se v teh zavodih dajejo za mladino neprimerne predstave, ki škodujejo mladini. Nekateri govorniki so kritizrali tudi delovanje naših gledišč, ki prejemajo od države visoke dotacije, na repertoar pa dajejo same plehke operete in razne balete. Na gledaliških repertoarjih pa žal ni videti našega narodnega programa.

Med drugimi je govoril tudi poslanec Pavlič, ki je ob koncu svojega daljšega govora zahteval revizijo vseh šolskih učnih knjig, ker je v njih marsikaj, kar se lahko tolmači kot žalitev Slovencev in Hrvatov ter žalitev katoliške cerkve. Zahteval je nadalje, da se učiteljice, ki so poročene z neučitelji, odslovijo s trimesečno odpravnino iz državne službe. Poslanec Pavlič je tudi zahteval, naj se odpravi šolnina na srednjih in visokih šolah, mesto te pa naj se uvedejo strogi izpiti. Profesorji na univerzah pa naj zapustijo svoje katedre in naj stopijo po zgledu Masaryka med dijake. Visokošolce pa naj vzgajajo tako, da ne bodo izpostavljeni komunistični nevarnosti. Pavlič je nadalje tudi zahteval, da se klubu brezbožnikov na belgrajski univerzi prepove delovanje.

Večina poslancev je pozdravila namero prosvetnega ministra, s katero namerava vlada uvesti enoten učni načrt in enotne učne knjige za vse ljudske in srednje šole v državi.

Nato je bila dopoldanska seja prekinjena in se je nadaljevala ob 4 popoldne.

Popoldanska seja

Tudi na popoldanski seji je govorilo o proračunu prosvetnega ministrstva še nekaj poslancev, med njimi tudi neki poslanec iz južne Srbije, ki je prosil prosvetnega ministra, naj ne ukine filozofske fakultete v Skoplju.

Nato je dobil besedo zopet

prosvetni minister

ki je odgovoril na opazke posameznih govornikov in posebno na opombo poslanca iz južne Srbije, ki je govoril o

filozofski fakulteti v Skoplju

za katero pravi ta poslanec, da je žarišče nacionalne mladine. Prosvetni minister mu dokazuje baš obratno, češ, da se ravno na tej fakulteti

nahaja leglo komunizma

Točno je namreč ugotovljeno, da so nekateri slušatelji te fakultete razširjali komunistično propagando po okoliških krajih. Takoj, ko je to zvedelo prosvetno ministrstvo, je zahtevalo od vodstva te fakultete konkretne podatke, toda za čuda, predstavništvo te fakultete sploh ni vedelo za te dogodke. Na drugi strani pa je tudi nezaslišan luksus za te kraje, ki po izjavi nekaterih poslancev še nimajo dovolj prepotrebnih ljudskih šol, da se dovoljuje univerza in to še neokrnjena univerza.

Proračun prosvetnega ministrstva je bil zatem sprejet.

Na dnevni red je prišel proračun

notranjega ministrstva

Obširen ekspoze o proračunskem predlogu za to ministrstvo je podal

notranji minister Žika Lazić

Izjavil je, da znaša sedaj proračun za notranje ministrstvo 550,914.388 Din. Pravi, da je notranje ministrstvo reduciralo svojo postavko, kolikor je to le bilo mogoče. Nato je obširno govoril o delovanju varnostnih organov v podrejenih resorih, ki so točno skrbeli za mir in red v državi ter preprečili napade raznih roparskih tolp drugih držav, ki so izvrševale vpade v našo državo. To se bo zgodilo tudi v bodoče in so tozadevno že izdane odredbe, kajti notranje ministrstvo je točno obveščeno, da se pripravljajo novi, še večji vpadi v našo državo.

K proračunu tega ministrstva je govorilo več poslancev, ki so deloma kritizirali postopanje nekaterih varnostnih organov in drugih upravno-političnih uradnikov.

Med drugimi je govoril tudi poslanec Rape, ki je ostro napadel punktacije dr. Korošca.

Proračunski predlog za notranje ministrstvo je bil zatem sprejet.

Narodna skupščina je takoj pričela s pretresom proračuna

ministrstva vojne in mornarice.

Obširen ekspoze je podal

vojni minister, general Stojanović,

ki je sporočil narodni skupščini, da je ministrstvo za vojno in mornarico reduciralo do skrajnosti vse izdatke, ki jih je v teh težkih časih moglo pogrešiti. Proračun, kot je predložen narodni skupščini, predstavlja vitalne potrebe ministrstva vojske in mornarice. Vsaka nadaljnja tozadevna redukcija bi bila v škodo naši armadi.

Proračun ministrstva za vojsko in mornarico je bil soglasno

sprejet z aklamacijo vseh navzočih poslancev ter z burnim in dolgotrajnim vzklikanjem naši vojski.

Seja je bila nato prekinjena ter se bo nadaljevala ob pol 10 s pretresom proračuna gradbenega ministrstva.

Japonci bodo napadli tudi severni Kitaj - Peking že pričakuje sovražnika

London, 17. marca.

Japonci so torej danes popolni gospodarji Džehola. Dosegli pa so še več: med tem namreč, ko so se zastopniki velesil v Ženevi prepirali z japonskim delegatom Macuoko, ali smejo Japonci zasesti Džehol ali ne, so japonske čete v tihem sporazumu s Sovjetsko Unijo zasedle tudi mongolsko provinco Barga na severozapadu od Mančukoa. Kar se tiče Džehola, so postali njegovi popolni gospodarji potem, ko so pred par dnevi zavzeli prelaz Kupejko, ki tvori edini pripravni prehod iz Džehola v severni Kitaj oziroma Peking. To dejstvo pa je prisililo maršala Čankajšeka, ki je dejanski šef kitajske vlade v Nankingu, da je po sramotni predaji, ali boljše rečeno, izdaji Džehola sklenil

začeti protiofenzivo proti Japoncem

da jim iztrga džeholsko provinco. V to je Čankajšek tem bolj primoran, ker mu za hrbtom grozijo komunisti in Kantonci, da zavzamejo Nanking in se polaste vlade nad celim Kitajem. Čankajšek je sedaj zbral zelo veliko armado, ki gotovo prekaša japonsko po številu, s katero stoji tik ob drugi strani Velikega zidu. Zato je v kratkem pričakovati, da se bo začela bitka na celi fronti. Obedve armadi sta globoko zakopani in sta zgradili močne obrambne pozicije. Seveda ni veliko upanja, da bi Čankajšekova vojska mogla dolgo vzdržati naval Japoncev, ki bodo v kratkem dobili velika ojačenja. Japonci pa Kitajcev ne bodo napadli frontalno ob Velikem zidu, ampak bodo izkrcali vojaštvo v zalivu Čili in bodo

prodirali preko Tiencina na Peking

da Čankajšeka popolnoma odrežejo. To je danes že tako gotovo, da je kitajska vlada v Pekingu 15. t. m. proglasila obsedno stanje. Od 11 ponoči do 5 zjutraj ne sme v mestu goreti nobena luč, da se ne nudijo nobeni objekti letalskim napadom. Vsi civilni uradi so iz Pekinga že davno evakuirani in se nahaja v njem samo generalni štab Čankajšekove armade. Ofenziva Japoncev proti Pekingu se začne, kakor zatrjujejo tukaj, že začetkom prihodnjega tedna.

Komunistični satanizem

„Civilta Cattolica" o verskem preganjanju v Rusiji

Pod naslovom »Nekaj strani komunističnega satanizma« priobčuje vplivna rimska bogoslovna revija »Civilta Cattolica« od 18. februarja članek, iz katerega povzemamo naslednje: Versko preganjanje v komunistični Rusiji je zavzelo tolikšen razmah, kakor ga vsa dosedanja preganjanja niso pokazala. Vse državno življenje kakor tudi življenje komunistične družbe, najsi bo na političnem, gospodarskem, literarnem, umetniškem ali celo na znanstvenem polju je prežeto popolnega materializma in sovraštva do Boga. Kot najvišja in najbolj vzvišena ideja sveta se proslavlja stvarjenje kolektivnega človeka in kolektivizacija vseh življenjskih področij. »Vse smo mi, mi smo plamen in zmagujoča luč, mi sami smo božanstvo, sodnik in zakon.« Tako opeva boljševiški pesnik sedanje stremljenje kulturnih in političnih oblastev.

Brez dvoma razpolagajo komunistični brezbožniki z natančno izdelanim načrtom za uničenje vere, čeprav škof d'Herbigny, predsednik papeške komisije za Rusijo, piše, da oficielna brezbožna petletka ni bila objavljena. **Cilj komunističnega boja proti veri gre za tem, da se na vsem ozemlju Rusije zapro vse hiše božje in svetišča, da se izženejo duhovniki vseh veroizpovedi in da se kratkomalo prepove vsak religiozni ali liturgični akt, pa najsi bo tudi zasebne narave.**

Pri tem je seveda treba razlikovati med brezbožnimi agitatorji, ki pripadajo vladajoči plasti in ki so nekako obsedeni od protiverskega sovraštva, in pa veliko maso naroda, ki se hočeš nočeš mora zadržati pasivno, med katero pa verska misel nikakor še ni ugasnila. Boljševiki izsilijo zapiranje cerkva na indirekten način. Naložili so namreč na izvrševanje liturgičnih funkcij tako **ogromen davek, da ga osiromašeno ljudstvo ne zmore.** Radi tega se neuporabljene cerkve zapro in spremene v kinogledišča, plesne dvorane in protiverske muzeje. Na ta način so komunisti dosegli, da je od 60.000 cerkva, ki jih je nekoč imela »sveta Rusija«, danes le še neznatno število svetišč v uporabi. **V Sibiriji pa so celo že vse cerkve zaprte.**

Ravno tako sistematično se vrši preganjanje duhovščine. Število duhovnikov, ki so bili do 1930 ustreljeni ali pa so pomrli v ječah in koncentracijskih taborih znaša okrog 10.000. Trenutno je še tisoče duhovnikov na strašnih Solovietskih otokih v Belem morju ali pa so obsojeni na prisilno delo v Sibiriji in Turkestanu. Med njimi je okrog 100 škofov in na tisoče vernikov, ki so pravi mučeniki za svojo vero. Oni duhovniki, kolikor jih je še na svobodi, ne dobivajo nikakih nakaznic za živila in so pripuščeni najhujšemu pomanjkanju. V mnogih krajih je prepovedano, da bi duhovnik smel obiskati bolnika ali umirajočim ponesti verska tolažila. Mnogo mest in vasi je brez duhovnika **V Sibiriji so vsi duhovniki bili pomorjeni ali pa vrženi v ječo. V ostali Rusiji pa so iztrebili do 80% vsega svečeništva.**

Po računih p. Schweigela, profesorja na Papeškem ruskem kolegiju, ki temelje na podatkih sovjetskih listov, je boljševiška revolucija pomorila dosedaj do 3 in pol milijona ljudi. Ta pretresljiva številka je poučna dovolj, da jo študirajo po tistih evropskih državah, kjer so tako sentimentalno razpoloženi napram sovjetskemu režimu.

Kar tiče protiverske propagande v inozemstvu, jo boljševiki podpirajo z vsemi sredstvi, tudi z denarjem. Ta propaganda se poslužuje na rafiniran način ruskih diplomatičnih zastopstev v inozemstvu. Tako n. pr. financirajo ruski komunisti samo v Franciji 17 podtalnih organizacij in 50 listov. Še mnogo intenzivnejša je njih propaganda na tako ugodnem terenu, kakor ga nudita Mehika in Španija. V Španiji požigajo ne le samostane in cerkve, ampak izdajajo celo množico najbolj obskurnih in nesramnih pamfletov proti Bogu in Cerkvi. Najboljši materijal za komunistične eksperimente je nedorasla mladina, na katero se je v prvi vrsti vrgla mednarodna komunistična propaganda.

Rakovsky umorjen

Carigrad, 17. marca. tg. Reuter širi vest, da je Trocki zvedel iz zanesljivega vira, da je bil prejšnji sovjetski poslanik v Angliji in Franciji Rakowski umorjen. Rakowski je bil glavni pristaš Trockega in je po padcu Trockega živel v izgnanstvu v Sibiriji, kamor ga je poslal Stalin. Verjetno je torej, da je Trocki zvedel za usodo Rakowskega po skupnih prijateljih, ki živijo skrivaj v Rusiji.

Osebne vesti

Ljubljana, 17. marca. AA. Prosvetni oddelek banske uprave objavlja:

Za suplentko na 2. državni realni gimnaziji v Ljubljani je nameščena Horvat-Pfeifer Vida, premeščeni pa so dr. Mirko Hribar, prof. realne gimnazije v Užicah, na realno gimnazijo v Kranju; Košir Franjo, učitelj veščin na realni gimnaziji v Brodu na Savi, na 1. realno gimnazijo v Ljubljani; Sajovic Ivan, učitelj veščin na gimnaziji v Celju, na klasično gimnazijo v Ljubljani; Ostrovšek Josip, učitelj veščin na gimnaziji v Vranju, na realno gimnazijo v Mariboru; Sovdat Marija, suplent realne gimnazije v Dubrovniku, na realno gimnazijo v Celju, Kosovel Anica, suplent realne gimnazije v Gospiču, na realno gimnazijo v Mariboru; Kocijan Andrej, suplent realne gimnazije v Murski Soboti, na realno gimnazijo v Kočevju; Ostrovšek Milica, suplentka realne gimnazije v Vranju, na realno gimnazijo v Mariboru.

Za suplente na srednjih šolah v dravski banovini je prosvetno ministrstvo imenovalo:

Hunca St. na 1. državni realni gimnaziji v Ljubljani, Podgornik Ljudmilo na 2. državni gimnaziji v Ljubljani, Medvešak Josipa na 2. državni gimnaziji v Ljubljani, Kozaka Ferda, profesorskega kandidata, na državni realni gimnaziji v Novem mestu, Branc Emilijo, asistentko na univerzi, na državno realno gimnazijo v Kranju, Žgur Adelo na 2. državno realno gimnazijo v Ljubljani.

Belgrad, 17. marca. l. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje Maksim Gaspari, akademski slikar v Ljubljani; z zlato kolajno za meščanske zasluge pa Franc Kelbič, sluga državne klasične gimnazije v Mariboru. — Z odlokom ministrstva za socialno politiko je postavljena za arhivarko ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje Berta Babšek v 8. položajni skupini.

Sporazum med našo vlado in francoskimi upniki

Belgrad, 17. marca. AA. 9. t. m. so v Parizu podpisali sporazum med zastopniki jugoslovanske vlade in odbora za zaščito francoskih upnikov glede olajšav za naše predvojna in povojna posojila v Franciji.

Aretacije bankirjev

Belgrad, 17. marca. l. Kakor poročajo iz Skoplja, so bili tam v zvezi z veliko opijsko afero aretirani vsi člani upravnega odbora Gospodarske banke za južno Srbijo. Preiskava je ugotovila, da je upravni odbor te banke oškodoval Državno hipotekarno banko za 7,508.707 Din.

† Književnik Bogomil Vdovič

Ljubljana, 17. marca.

Danes ob pol dveh je umrl književnik Bogomil Vdovič. Koga ni v Ljubljani, ki bi ga ne bil poznal? Duhovita satira je sršela iz njega, humorja je imel zdravega in pristnega na pretek, znal je mnogo jezikov, za slovenščino pa je imel čudovito ljubezen. Malokdo pozna tako dobro pravo pristnost in lepoto našega jezika kot on. — Sedaj ga ni več, »stebra slovenščine.« Sredi dela, ko je prevajal Lovčeve zapiske, ga je ugrabila smrt. Zaslutil je sam, da se bliža večnosti in zato na dan, preden je odšel v bolnišnico, poklical duhovnika ter prejel sveto popotnico.

Bogomil Vdovič se je rodil 21. avgusta 1880 na Turjaku pri Vel. Laščah. Šolal se je v Ljubljani, kjer je po maturi služil v odvetniških pisarnah. Pred vojno je živel več let v Gorici in je bil tam med našimi rojaki obče znan. Ob mobilizaciji v začetku vojne je odšel na gališko, pozneje na soško fronto. Vrnil se je še pred koncem vojne kot invalid in je potem stalno bolehal. Po vojni se je posvetil izključno literarnemu delu.

Bogomil Vdovič je jezikovno predelal in opilil mnogo tujih rokopisov. Med temi nekatera obširna znanstvena dela. Znatno je število njegovih prevodov, ki pa krajših večinoma ni podpisoval. Prevajal je iz nemščine, češčine, italijanščine, francoščine, madžarščine, angleščine in zlasti iz ruščine. Izmed prevodov iz ruščine so izšli v knjigi: 1930 V. J. Albanov, »Med življenjem in smrtjo«, dnevnik Brusilovske odprave, 1932 S. R. Minclov »Ko so hrasti šumeli« in 1932 A. Krylov, »Basni«. Razen v prepesnitev komedije A. S. Gribojedova »Gorje razumnemu« je pač največ svojega truda vložil v prepesnitev basni A. Krylova. Kritika je te prepesnitve, ki so bile pred knjižno izdajo deloma objavljene v Lj. Zvonu, Mladiki in Ženskem Svetu, zaradi točnosti prevoda, zgoščenosti in izpiljenosti jezika soglasno vzporedila z izvirnikom. — Pri prevajanju Lovčevih zapiskov J. S. Turgenjeva ga je prehitela smrt. Kajkrat je po cele tedne iskal eno samo besedo za v Lovčeve zapiske!

Poleg prevodov je pa Bogomil Vdovič pod psevdonimom »Georges« objavil tudi precej originalnih feljtonov. Marsikdo se bo zlasti še spominjal njegovih jezikoslovnih člankov »Mrcvarstvo«, še pred vojno je prispeval kritike Našim zapiskom.

Pogreb bo v nedeljo ob pol 3 popoldne iz bolnišnice k sv. Križu.

XI. mednarodni kongres PEN-klubov v Dubrovniku

Pripravljalna dela za ta kongres se nadaljujejo in je pripravljalni odbor imel svojo zadnjo sejo v Zagrebu, dne 5. marca.

Naše paroplovne družbe so dale na razpolago za prevoz kongresnih udeležencev svoje najudobnejše parnike. Ti parobrodi bodo ostali za čas kongresa v dubrovniški luki in bo del udeležencev stanoval na njih.

Pripravljajo se antologije našega pesništva in pripovedništva na francoskem in nemškem jeziku. Gradivo za te antologije je pripravljeno in se sedaj vršijo dogovori z izdajatelji, ki se bodo, kakor se upa ugodno končali.

Zanimanje inozemstva za kongres je veliko. Na povabilo, ki je bilo poslano vsem centrom PEN kluba in njihovim članom, je prišlo že več prijav, posebno iz Anglije, Nemčije, Švice, Cehoslovaške, Francije in Holandije. Med drugimi je priglasila svoj prihod tudi ustanoviteljica PEN kluba gospa Dawson-Scott. Natančno število udeležencev bo ugotovljeno do konca tekočega meseca.

Groza v blatu življenja

Ljubljana, 17. marca.

Dan za dnem se dogaja, da izve policija ali mestni socialni urad ali kaka druga javna ustanova — da ne štejemo sem še zasebnih organizacij — iz življenja bednih in zapuščenih in tudi propadlih ljudi stvari, pri katerih se morajo človeku ježiti lasje. Beda in druge razmere so demoralizirale že marsikatero družino in največ socialnega zla prihaja iz teh človeških nižin. Za tako propadlo družino v večjem ljubljanskem predmestju je izvedela sedaj ljubljanska policija.

Ženska, ki ima več hčera, živi na koruzi z nekim, ki ima zopet več svojih otrok. Žena se za svojega pravega moža ne zmeni, njen koruznik pa ne za svojo pravo ženo. Otroci obeh žive kar pomešano med seboj in seveda vidijo strašne vzglede. Brezvestni starši pošiljajo svoje otroke v mesto beračit. Če pa revčki ne priberačijo toliko, kolikor bi obadva koruznika potrebovala za svoje razuzdano življenje — delati ali skrbeti zase se jima ne ljubi — so otroci kajpada tepeni in mučeni.

Kakšna je vzgoja teh otrok, si seveda lahko le mislimo. Otroci so zanemarjeni v vsakem oziru in izpostavljeni najhujšim prilikam. Ovadbo na policiji pa je napravila najstarejša hči, ki je že poročena in se ji smilijo njeni mlajši bratci in sestrice. Policija je odločena, da napravi temu življenju konec, brezvestna koruznika kaznuje, otroke odvzame in izroči v kak zavod ali v zanesljivo varstvo.

Kupčija z golobčki

Iz Južne Srbije poročajo listi tole zgodbico:

Na trgu v Gjevgjeliji se je pojavil zarjavel, koščen možak. V lesenih kletkah, ki so stale pred njim na tleh, so čepeli njegovi golobi, katere je prodajal. Golobčki so bili lepe živalice. Možje in žene iz Negorcev, Bodjancev, Bogorodice in Majadoga, iz Mrzenov in drugih vasi Vardarske doline so z zanimanjem ogledovali lepe živali in barantali za nje. Predrago jih je držal sloki Macedonec. Ni bilo kupčije. Le neki bogataš iz Gjevgjelija je imel korajžo barantati do konca in je končno vse živalice kupil ter jih v kletkah odnesel domov, ves vesel seveda, da je kupil tako lepe golobe. Pa že drugi dan se je njegovo veselje spremenilo v žalost. Ko je golobčke izpustil iz kletk, so se veselo dvignili v zrak in se niso več vrnili. Mož je zopet hodil na trg, da bi našel prodajalca. Pa ga ni bilo več na izpregled.

Minulo je pol leta. Bogati možak iz Gjevgjelija se je po opravkih pripeljal v Skoplje. Počivaje v gostilni je poslušal pomenke pri sosednji mizi. Tam je kmetica iz okolice Skoplja pripovedovala, da je včeraj na trgu v Skoplju kupila več kletk posebno lepih golobov, ki pa so ji danes vsi ušli. Sedaj se je oglasil še mož iz Gjevgjelija, beseda je dala besedo. Oba sta po opisu ugotovila, da je golobe v Gjevgjeliji in v Skoplju prodajal eden in isti prodajalec. Zadevo sta naznanila orožnikom. In čez 4 tedne so na trgu v Prištini prijeli moža, ki je na ta način prodajal golobe po vseh trgih Macedonije. Golobi so se vsakokrat vrnili nazaj k gospodarju, kateremu je ta kupčija tako dobro nesla, da si je ob Dojranskem jezeru kupil lepo hišico z vrtom. Na vrt pa je postavil kamenit steber s kipom — golobčka.

Požar uničil 15 poslopij na Rakitni

Vas Boršt pogorela — Zažgali baje otroci

Preserje, 17. marca.

Na Rakitni, kraju, ki je postal zadnje čase znan tudi med mestnim prebivalstvom zaradi svoje krasne lege na krimski planoti in po idealni smuki pozimi, — je danes izbruhnil velik požar, ki je popolnoma uničil zaselje Boršt. Rakitna obstoji namreč iz več majhnih zaselij, od katerih je eno Boršt, ki ga je danes uničila požarna nesreča.

Goreti je pričelo ob 11 dopoldne pod velikim kozolcem. Pravijo, da so zažgali otroci v svoji neprevidnosti. Ogenj se je razširil z izredno naglico in kmalu so bila vsa sosednja gospodarska poslopja in hiše v plamenih. Požar je ljudi tako presenetil, da so si nekateri komaj rešili življenje iz gorečih hiš. Poslopja so vsa krita s slamo in je umevno, da se je ogenj tako naglo širil, ko so plameni jeziki preskakavali s strehe na streho. Nesrečo je še povečal silovit zahodnik, ki je prenašal plamene tudi na oddaljena poslopja.

Prihiteli so sicer gasilci iz Rakitne, toda bili so skoraj brez moči proti besnečemu elementu. Naselje Boršt je namreč najbolj revno vode, ki jo je prav sedaj, v tej strašni stiski poleg ognja zelo primanjkovalo. Ljudje so se mogli omejiti kvečjemu na to, da so rešili iz hiš najbolj potrebno, zlasti pa, da so izpustili iz hlevov živino. Pa še je tu in tam pogorelo kakšno živinče. Ognja ni bilo mogoče prej ustaviti, dokler ni pogorelo zadnje poslopje.

Skupno je pogorelo 11 gospodarskih poslopij in štiri hiše.

Vse je postalo v eni sami uri žrtev strahovitega požara.

Pa še naprej je gorelo. Ni bilo dovolj, da je ogenj uničil ta poslopja z vso krmo za živino, dalje precej hrane za ljudi in pohištva. Vnel se je še celo gnoj, ki so ga ljudje prej raztrosili po njivah in travnikih, da je izgledalo polje kakor ognjeno jezero. Ljudje ki so rešili nekaj obleke in najbolj potrebnih reči iz hiš ter jih znosili na kupe, so morali gledati, da rešijo vsaj to. Pa še tega komaj rešenega blaga je pozneje precej zgorelo.

V nevarnosti je bilo tudi okrevališče higijenskega zavoda, kamor hodijo ob počitnicah bolehni otroci na oddih. Okrevališče je oddaljeno komaj 200 korakov od kraja največjega požara in ga je rešilo le to, da je krito z opeko in zidano.

Pogorelo je: posestniku Intiharju pod in gospodarsko poslopje, posestniku Tavžlju hiša, dvojni kozolec in gospodarsko poslopje, posestniku Petrovčiču hiša in gospodarsko poslopje, posestniku Salarju hiša in gospodarsko poslopje, posestniku Kržiču št. 55 dvoje gospodarskih poslopij in posestniku Kržiču s št. 56 tudi dvoje gospodarskih poslopij, posestniku Pečarju pa gospodarsko poslopje, dvojni kozolec s skednjem. Nekemu fantu je zgorelo tudi nekaj gotovine, ker ga ni bilo doma, da bi jo rešil, zgorelo je tudi nekaj hranilnih knjižic itd. Ljudje so sedaj v skrajni stiski: nimajo ne hrane, ne strehe, ne krme za živino, polje pa še niti obdelano ni. Ne vedo, kam bi se obrnili za pomoč, potrebni pa so je zelo. Zavarovani so bili za prav majhne zneske pri Vzajemni zavarovalnici.

V tej okolici je prišlo že večkrat do velikih požarnih katastrof, kakor pred leti v Kamniku pri Preserju, v Preserju, v Podpeči itd. Sedaj je bilo na vrsti revno zakrimsko zaselje Boršt na Rakitni. Nesreča ubogega ljudstva zasluži res vse pomilovanje.

Gozdni požar na Golovcu

Sostro, 17. marca.

Dne 16. marca t. l. sredi popoldneva je začel goreti Šimnov hrib, ki je last župne nadarbine v Sostrem. V nevarnosti je bila cela skupina gozda do Orlega, oziroma tudi ves Golovec. Dvema mimoidočima posestnikoma se je posrečilo, da sta za prvo silo omejila ogenj in s pomočjo drugih se je nevarnost odstranila. Vendar smo bili vso noč v strahu, da se vnovič ne vname, ker je listje in stelja suha in je vse lahko gorljivo.

Zanetila je gotovo zlobna roka.

Zakaj se je podražil gradbeni materijal

Zagreb, 17. marca.

Te dni je v Zagrebu imela širši sestanek Zveza gradbenih polirjev in risarjev. Pri tej priliki so se obravnavale stanovske zadeve organizacije, potem pa tudi nekatere druge. O tej stvari pišejo zagrebški listi ter se posebej pečajo z vprašanjem, zakaj so zgradbe, ki se sedaj grade, dražje od tistih, ki so se gradile prej. Po mišljenju Zveze gradbenih polirjev in risarjev se je gradbeni materijal v teku enega leta tako zelo podražil zaradi tega, ker so se podjetja, ki ta materijal izdelujejo, kartelirala.

Gre predvsem za apno, cement, železo za železni beton itd. Cene materijalu so zrastle, plače delavcem so se pa znižale tako zelo, da delavci komaj še životarijo. Karteli so ustanovljeni zato, da cene zrastejo, ne pa zato, da bi se regulirala produkcija. Karteli so poleg vsega tega zavarovani še z visokimi carinami. Na drugi strani pa morajo delavci delati po 14 do 16 ur na dan, kar je proti zakonu, ne da bi dobivali za nadurno delo po zakonu določeno višjo mezdo.

Denarja za nove zgradbe bi bilo dovolj, a zgradbe so predrage. Apnenčarji hočejo zadnje čase podražiti apno za 900 Din pri vagonu in to brez pravega vzroka. Sirovine se niso podražile, davki niso toliko višji, delavske mezde so celo nižje.

Cementarne dvigajo ceno cementu za 100 Din pri vagonu in pošiljajo cement v papirnatih vrečah mesto v vrečah od jute, s čemer je cement tudi podražen. Za 100 kg cementa je treba dve vreči. Te so tovarne jemale nazaj za isto ceno, ki jim je bila zaračunana. Sedaj pa papirnatih vreč ne bo mogoče vračati, ker so povečini neuporabne. Že sedaj je cement pri nas najdražji v vsej Evropi. To je toliko bolj nesmiselno, ker mi cement izvažamo na svetovni trg. Povišanje cene pri cementu je neupravičeno, ker se ni sirovina ne delavna moč in ne dovoz v ničemer povišal.

Pri vsem tem je zanimivo to, da je cementni kartel lani zaprl nekaj cementarn v naši državi, zato pa bodo cementarne, ki delajo, iz svojega dobička plačale ustavljenim cementarnam pripadajoči del dobička.

Tudi železo, ki se rabi pri betonskih stavbah, je podraženo. Pred kartelom, ki je bil ustanovljen lansko leto, je kilogram takega železa veljal 2.60 Din, sedaj pa velja 3.50 do 3.80 Din.

Jasno je, da so to nevzdržne razmere, vsled katerih trpi tudi gradbena podjetnost. Samo v Zagrebu je skoraj 15.000 gradbenih delavcev brez dela. Podobno je tudi drugod. Zato je potrebno, da država s svojo zakonodajo poseže vmes in kartelom onemogoči njihovo spekulacijo na škodo ljudstva.

Junaške Blejke na franc. Rivieri

Cap Fleuri Cap d'Ail, 6. sušca

Riviera dolga vas... Neprijetne in škodljive novice za tujski promet se širijo od ust do ust hitreje, kakor bi se jih sicer nadejal brati v svobodnih francoskih časopisih. Ljudje so govorili o vlomih kakor o kaki najnovejši atrakciji. Govorili so o stari gospej, ki se je vrnila iz kazine pozno v noč, da zjutraj ni našla svojega nakita, vrednega 80.000 frs., na mizi svoje spalnice, kamor ga je bila odložila pred počitkom; govorili o imenitnem gospodu, ki je zjutraj našel vse dokumente v svojem smokingu v redu, samo 25.000 frs. in zlata ura je izginila; o portirju Palast hotela, ki je bil od revolverskega strela hudo ranjen skozi steklena vrata; o avtomobilu veselih izletnikov, ki so bili nič hudega sluteč ponoči na glavni cesti ustavljeni, do nezavesti pretepeni in oropani. — Pa kaj naj naštevam vse te dogodke. Kratkomalo, čudno mi je bilo vse to slišati, a kdo bi si bil mislil, da »smo« tudi »mi« na programu.

Tu na Cap Fleuri ob morju v mali samotni vili stanuje vdova princezinja Violeta Petra Črnogorskega. Bilo je ta dan prvo slab vreme. Veter, lilo je, tema. Morje je bunkalo in šumelo, da človek skoro svoje besede ni razumel. Povečerjali smo s princezinjo in šli spat brez običajnega sprehoda. Tudi kuharica, njena sestra in sobarica (vse tri Slovenke) so šle k počitku. Spati se dosti ni dalo pri tem vremenu. Večkrat me je prebudil kak ropot. Kar me pokliče princezinja na ves glas:

»Angelca, nekdo je pri mojih vratih, prinesite mi moj revolver!«

Hitro zagrabim za orožje in stečem v njeno sobo — do vhodnih vrat, kjer je bilo slišati ključanje. Zavpila sem: »Kdo je?«, seveda v razburjenosti kar po slovensko. Odgovoril mi ni nihče — saj slovensko najbrže razumel ni, ali pa je uvidel, da ni šale z nami. Mimogrede rečeno, Angleži in sploh tujci tu nimajo običaja, imeti revolverje za samoobrambo. Ker ni bilo glasu, sem poklicala še našo sobarico Tončko, korajžno Blejko. Tudi ona ni nič slišala. A princezinja, kakor že energična, je vztrajala, naj preiščemo vsa vrata in okna v hiši, če ni kaj odprto. Meni, če govorim resnico, ni bogve kako dišalo, da bi se šle »nastavljat« — ker kdo ve, ali je tat sam ali jih je več. Končno smo le šle. Razsvetlile smo hišo in raziskavale. Vse je bilo v redu. Samo eno okno pri kljuki je bilo z diamantom izrezano. Tu je prišel in odšel in tudi za seboj zaprl. Pod oknom je stala naša lestva. Po vsem tem je sklepati, da se je tat mudil že za časa večerje v hiši. Preiskal je šoferjevo sobo in vzel njegovo zlato uro. Nato je vzel lestvo, jo nesel ven pod okno in vse za seboj zaprl, da bi ga ne motili pri delu izven hiše. Drugi dan smo izvedeli, da je tat »obiskal« še tri vile v isti noči na Cap Fleuri — na isti način in z isto »smolo«. Povsod so ga zmotili pri »delu«. Zaenkrat imamo edino zadoščenje to, da smo sedaj dobro zastraženi od žandarmerije in detektivov.

Kdo bi si bil mislil, da se nam bo taka godila na francoski Rivieri.

A. Č.

Mednaroden vlomilec pred sodniki

Ljubljana, 17. III.

»Konstantin Papu! To ste vi?« je danes nekoliko začuden nagovoril predsednik senata g. Anton Mladič človeka, majhne postave, še dokaj čedno oblečenega in izredno dolgega nosu. Prav čuden tip. Šibke roke, a debele glave. Zunanjost ne kaže, da bi stal pred sodniki kak drzen mednaroden vlomilec, kakor to poročajo razna policijska poročila. Konstantin Papu je pritrdil in pristavil, da razume samo nemški, malo pa slovenski. Med razpravo ga je predsednik vprašal: »Kje ste se naučili slovenski?« Papu kratko v nemščini: »Hier ein bischen im Gefängnis!«

Papu je baje trgovski potnik za svetovne firme, rodom iz Vilme, kjer sta mu roditelja umrla med svetovno vojno. Hodil je mnogo po svetu. Njegova preteklost pa je za enkrat še precej tajinstvena, kajti sam pravi, da je pošten in nekaznovan. Državni tožilec ga je obtožil: prvič zločinstva vloma, in drugič tatvine suknjiča. Papu se je pojavil okoli Božiča lani v Ljubljani. Izdajal se je za ruskega begunca Treslenka. Na praznik sv. Štefana pa je prišel v stanovanje Srečka Unschulda ter mu odnesel smoking in drugo obleko v skupni vrednosti 4000 Din. Pozneje 30. decembra lani je bil aretiran. Zagrebška policija je poročala, da je Papu osumljen tatvine suknjiča in begunske legitimacije na škodo ruskega begunca Treslenka. Sam se je v Zagrebu med Rusi izdajal za »gaspadina Hljebova« iz Vilne. Zagrebška policija je dalje poročala, da je Papu po opisu tiralice mednarodnega varnostnega urada na Dunaju identičen s Papom, ki je julija 1926. vlomil v neko trgovino draguljev v Lucernu, v Švici ter takrat odnesel za 30.000 šv. frankov raznih draguljev in zlatnine.

Papu je sodnikom priznal tatvino pri g. Unschuldu, toda zanikal je, da bi bil vlomil, ker so bila vrata odklenjena. Razgovor med predsednikom in obtožencem se je vršil slovenski in nemški.

»Ali ste vlomili?«

»Nein. Die Tür war nicht zugesperrt.«

»Kje ste bili poprej?« Obtoženec: »Na Grškem. Delal sem pošteno delo v Pireju. Postal sem naenkrat brez posla. Zato sem krenil kar v Jugoslavijo in nato sem hotel v Avstrijo za poslom.«

Kostantin Papu je bil obsojen le zaradi prestopka tatvine na škodo Unschulda in sicer na 4 mesece strogega zapora. Zaradi Treslenka je bil oproščen. Papu je sodbo z zadovoljstvom sprejel.

Predsednik mu je pripomnil: »Počakati bodete morali pri nas vse dotlej, dokler ne pride iz Švice izročitveni predlog.«

Papu svečano: »Nie in meinem Leben war ich in der Schweiz. Ich kenne das Land nicht.«

Gradbeni odbori pri občinah

Z novim gradbenim zakonom smo dobili v občinsko upravo naših mest in trgov nov posvetovalni organ; imenuje se gradbeni odbor. Občina kot stavbno oblastvo prve stopnje ga mora zaslišati v vseh tehničnih in gradbenih vprašanjih. Načeloma je gradbeni odbor posvetovalni organ vsake občine, njegova naloga pa je predvsem inicijativna.

Vsaka pomembnejša občina, zlasti pa naša mesta in trgi, so imeli v okviru občinskega sveta posebne gradbene odseke, katerih naloga je bila, da so presojevali stavbne zadeve zasebnih interesentov, stavbnih gospodarjev, kakor tudi občinske, javno gradbene zadeve: gradnjo občinskih javnih poslopij, regulacijo ulic in trgov, kanalizacijo itd. Kot posvetovalni in nasvetovalni organ občinske uprave so poročali občinskemu svetu, ki je sklepal o njihovih poročilih in predlogih. Naša večja statutarna mesta pa imajo poleg gradbenih odsekov tudi lastne gradbene urade, katerim so odkazane v poslovanje vse stavbne agende. Ti vrše svoje funkcije kot tehnično-strokovno pripravljalni, deloma posvetovalni, nadzorovalni in izvršujoči organi mestne občine in mestnega načelstva. K notranji organizaciji mestne občine ljubljanske v stavbnih zadevah pa spada tudi magistratni gremij; po določilih opravilnega reda sklepa gremij med drugim tudi o podelitvi stavbnih in uporabnih dovoljenj. — Druge važnejše zadeve gradbenega značaja sploh odnosno izvrševanje ostalih določil gradbenega zakona spada v kompetenco mestnega občinskega sveta.

Gradbene odbore izvoli po določilih §106 gradb. zakona občinski svet za vsako leto sproti, toda najkasneje do konca februarja. O imenovanju gradbenega odbora mora občina poročati svojemu nadzornemu upravnemu oblastvu. Ako občina ne postopa po določilih cit. §, postavi člane gradbenega odbora nadzorno upravno oblastvo. Gradbeni odbor mestne občine ljubljanske je bil letos prvič izvoljen; ima pet članov, tajnika in njegovega namestnika.

Ministrstvo za gradbe je izdalo začasna navodila za osnovanje gradbenih odborov in splošna navodila za izdelavo uredbe o izvajanju regulačnega načrta ter gradbenega pravilnika. Navodila so bila objavljena v Službenem listu dravske banovine.

Člena 76 in 77 cit. navodil za napravo gradbenega pravilnika naštevata dolžnosti gradbenega odbora. Iz teh bi se dalo sklepati na nekako samostojno poslovanje gradbenega odbora, ki bi se odražalo v osebnem uradu, kateremu bi bile izročene gotove stavbne agende, kakor da:

pripravlja podatke in načrte, ki so potrebni za izdelavo ureditvenih osnov, zlasti pa regulacijskih načrtov; dela in izdaja idejne skice tudi na zahtevo zainteresiranih oseb in ustanov; pregleduje novo dograjene stavbe; vodi stavbno nadzorstvo, evidenco obstoječih stavb in stanovanj; pretresa vse pritožbe radi poslovanja stavbnih in drugih tehničnih občinskih organov ter tajnika gradbenega odbora itd.

V nadaljnjem dajejo gori cit. navodila posebna pooblastila (mandat) tajniku odn. delovodji gradb. odbora, da:

pregleduje vsa poročila o vloženih stavbnih zadevah; prisostvuje stavbnim komisijam; pripravlja potrebne odloke za občino; daje občini mnenja o vseh gradnjah, za katere so potrebne samo prijave; vrši sporazumno z občin. stavbno-tehničnimi organi preglede predloženih stavbnih projektov; izvršuje oglede na licu mesta itd.

Tako obsežen delokrog je mogoče zmagovati edino z lastnim gradbenemu odboru dodeljenim uradom. Pri občinah, katere imajo že svoje gradbene urade, bi bilo možno uporabljati že obstoječi aparat; brez dvoma pa bo ta mnogo bolj obremenjen s tehničnim in pisarniško-manipulativnim delom.

Gradbeni odbori se imajo baviti predvsem z večjimi tehničnimi problemi urbanistike. Ministrstvo za gradbe je izdalo že gori omenjene smernice za osnovanje gradb. odborov. V točki 5 navajajo te kot najvažnejše njegovo opravilo, da daje občini mnenja o postavljanju, predelavi in uporabi stavb po določilih iz IX. oddelka gradbenega zakona. S temi smernicami se skladajó tudi navodila o kompetenci gradbenega odbora, katera je omenjena v gori navedenih členih.

Tudi kralj. banska uprava v Ljubljani je pod V. št. 2175-2 z dne 12. dec. 1932 izdala navodila za sestavo gradbenih odborov; po teh je njih glavni namen, da dajejo mnenja glede važnih tehničnih problemov, zlasti pa regulacijskih. Tretji odstavek navodil pravi: Gradbeni odbori imajo pričeti z delom za izvršitev regulacijskih načrtov, na katere se nanaša prvi del gradbenega zakona. — V ta namen se morajo predvsem sestaviti programi, da se izvrše regulacijski načrti v zmislu § 12. pravilnika za napravo regulacijskih načrtov. Prva in izpočetka najvažnejša naloga gradbenega odbora je, da pripravi takozvane ureditvene osnove. Med te spadajo: 1. regulacijski načrt, 2. uredba o izvajanju regulacijskega načrta in 3. gradbeni pravilnik. To troje naj tvori nerušljive temelje in načela, po katerih bi se imelo vršiti vse gradbeno-tehnično poslovanje občine.

Občinski tehnični uslužbenci smejo sodelovati pri gradbenem odboru samo kot referenti, razen ako so izbrani za tajnike ali delovodje odbora; v tem svojstvu pa izvršujejo posle kot pooblaščenci gradbenega odbora.

Moste pri Ljubljani

Živilski trg. Spominjamo se, da je sklenil prejšnji občinski odbor moščanski zaprositi, da bi se otvoril v tukajšnji občini (za Selo, Vodmat in Zeleno jamo) prepotreben trg za vseh vrst živila, ki jih mora velik del tukajšnjega prebivalstva kupovati na trgu v Ljubljani. Sicer je v Mostah branjarij nič koliko, a vzlic temu izbire bore malo, tako da največkrat ne dobiš prav tiste stvari, ki jo nujno potrebuješ — izvzemši meso, kruh in špecerijsko blago. Za jajca in drugo drobnjad si pa že v zadregi. A kar je glavno: konkurenčnih cen ni, in ne reguliranih po tržnem nadzorstvu. — Mislimo, da bi bilo zelo potrebno skrbeti za živilski trg v Mostah takoj, že sedaj, ne glede na to, da se govori o inkorporaciji k ljubljanskemu mestu. Saj zelo dvomimo, da bi se po priključitvi k Ljubljani mestni očetje s kakšno posebno vnemo zanimali za meščane — Moščane. — Na delo torej sedaj in takoj! Ta stvar bo izvedljiva brez posebno znatnih stroškov. Občinska blagajna v Mostah pa tudi ni tako suha. Končno je dolžnost občine skrbeti za živilski trg in regulacijo cen po določbi 4. točke § 28. že vedno veljavnega občinskega reda za Kranjsko. —

Ljubljanske vesti:

Otrokom popravljajo zobe

Uspehi osrednjega šolskega ambulatorija

Ljubljana, 17. marca.

Našemu stoletju so razni navdušeni človekoljubi pred leti nadeli naslov: stoletje otroka. Žal ta naslov še vedno ni dovolj upravičen in pomenja le pobožno željo dobrih ljudi, da bi se vsaj v sedanjem času izboljšala vzgoja otroka, da bi mu družba dala več upravičenih možnosti duhovnega in telesnega razvoja. Žal, živimo v času hudih stisk in moremo reči, da nihče bolj ne trpi zaradi njih, kakor otroci delavskih in revnih kmetskih staršev. Razne institucije, javne naprave in dobrodelna društva se tudi pri nas trudijo, da bi otrokom revnih staršev njihovo trpljenje olajšale. Več bridkosti nadleguje otroke: najhujši je nedvomno glad, dalje slaba stanovanja, mraz in razne bolezni, od katerih je najhujša tuberkuloza, dalje rahitis, bolezni na očeh in podobno. Mnogo so v tem oziru že napravile šolske klinike in protituberkulozni dispanzerji, seveda, kjer jih že imajo.

Že nekaj časa je, kar se socialni pedagogi in higijeniki trudijo, da bi opozorili družbo na veliko nadlogo, ki muči otroke, to je na to, da večina otrok kaj kmalu izgubi zdrave zobe, kakor mu jih je dala narava ter da ima večina otrok v šolski dobi že pokvarjene zobe. Posledice slabih zob so nedogledne. Saj pomenijo slabi zobje pričetek vsakovrstnih bolezni, motenj prebave itd. Tudi je žalosten pogled na otroka in pozneje na zdravega človeka, ki ima pokvarjene zobe.

Pred mesecem dni se je v Ljubljani ustanovil osrednji šolski zobni ambulatorij, ki je takoj v začetku razvil živahno delo. Kljub temu, da se je delo komaj pričelo in da se bo vpliv tega ambulatorija poznal šele črez leta, vendar pa so že uspehi prvega meseca prav znatni in nad vse častni. Centralni šolski zobni ambulatorij ima svoje prostore v Gledališki ulici in posluje vsak delavnik ves dan dopoldne in popoldne. Dve zdravnici stalno delata in pregledujeta otrokom zobe in sta dosegli že prav lepe uspehe. Ambulatorij si je nadel nalogo za sistematično delo in je njegov cilj pregledati in tudi popraviti zobe vsej šolski mladini v Ljubljani in v okolici in sicer najprej otrokom vseh prvih osnovnošolskih otrok.

Temeljita preiskava je namreč dognala, da ima 85 odst. otrok zobe v zelo slabem stanju in da so potrebni zobozdravniške nege. Prvi mesec je ambulatorij pričel popravljati zobe otrokom iz prvih razredov treh ljubljanskih šol, katerih zobje so v najbolj žalostnem stanju. Že prvi mesec je ambulatorij popravil zobe 110 otrokom in sicer revnim popolnoma zastonj, bolj imovitim pa proti kritju režijskih stroškov. Pripomniti moramo, da je zobni ambulatorij gmotno prav slabo podprt in če ne pride odkod pomoč, bo moral po tako krasnem začetku kaj kmalu prenehati s svojim blagodejnim delom.

Med mladino vlada prav veliko zanimanje za zobni ambulatorij. Popoldne sprejema ambulatorij tudi mladino iz višjih razredov. Tako je poleg omenjenih 110 otrok popravil ambulatorij zobe še 96 otrokom iz višjih razredov osnovnih, pa tudi srednjih šol. Če pride otrok z bolečino v zobeh v ambulatorij, mu brez pomisleka pomagajo.

Zanimivo je gledati te otroke, kako prihajajo v ambulatorij brez strahu, brez bojazni ter tako prav osramote odrastle ljudi, ki se tako zelo boje iti k zobozdravniku. Otroci prihajajo radi nazaj v ambulatorij in jih je vedno nekaj v čakalnici. Sploh se počutijo v ambulatoriju domače in vedo, da jim zdravnici ter dr. Tavčar, organizator in nadzornik ambulatorija, ne bodo storili samo kaj hudega, temveč jim bodo pomagali, kar jim bo prav v največ primerih vse življenje.

Želeti bi bilo le, da bi se delo zobnega ambulatorija še povečalo in razširilo tudi na podeželske kraje ter tako pomagalo do onega vzornega stanja zobne nege, kakor so ga dosegle v tem oziru tri vzorne države: Francija, Kanada in Japonska, kjer ima vsak otrok zobno krtačko in zato tudi res bele, zdrave zobe.

Kaj bo danes?

Drama: »Gospa ministrica«. Globoko znižane cene. (Sedeži od 5 do 15 Din.) Izven.

Opera: »Pri treh mladenkah.« Red D.

Kino Kodeljevo: Ob 8 »Črni huzar« (Konrad Veidt).

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy d., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Jaka, naš sluga, je k Slamiču tekel vprašat, kaj danes bo dobrega spekel. In gospod Slamič povedal je Jaki: „Pljučno pečenko v vinski omaki!"

⊙ **Veličastje Poljskih Tater** je naslov predavanja, katero priredi v torek, dne 21. marca ob šestih zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti »Društvo prijateljev poljskega naroda«. Predaval bo g. Ljudevit Stiasni, vpok. šolski nadzornik, znani naš planinec. Predavanje bo pojasnjevalo 57 krasnih skioptičnih slik, panoram in zemljevidov. Vstopnina: sedeži 5 Din, stojišče 2 Din; dijaki imajo prosto. — Vabljeni planinci, športniki in prijatelji društva.

⊙ **Starši!** V četrtek, dne 23. t. m. ob 20 predava v risalnici drž. učiteljske šole znani avtor knjige »Akademski poklici« dr. Lovro Sušnik, o vprašanju »Kam z našo mladino«. Društvo »Šola in Dom« vabi vse svoje člane in tiste, ki se žele včlaniti, da se predavanja v polnem številu udeleže.

⊙ **»Mlini pod zemljo.«** Tako je naslov izredno zanimivi igri, ki jo bo jutri uprizorilo rokodelsko društvo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12. Malo imamo iger, ki bi po svojem pretresljivem dejanju in obenem tudi po lepi vzvišeni vsebini napravile tak vtis, kakor ga naredi igra »Mlini pod zemljo«. Ker pridejo v Rokodelskem domu na oder vedno dobro pripravljene igre, smemo pričakovati tudi jutri prav lepega uspeha. Priporočamo, da si občinstvo nabavi vstopnice že v predprodaji, ki bo danes zvečer od 6—8 in jutri dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Pričetek igre je jutri točno ob pol 8.

⊙ **Zanimivosti izpred sodišča.** V velikem Selanovem procesu zaradi falzificiranja metuljev in jurjev je stol sedmorice v Zagrebu kot kasacijsko sodišče v toliko spremenilo prvotno sodbo ljubljanskega deželnega sodišča, da je glavnim krivcem zvišalo kazen za pol leta od prvotne. — Drzna 11 članska tolpa, ki ji je načeloval mizar Praček, pride kmalu pred mali kazenski senat. — Pred okrajnim sodiščem se bo prihodnji teden vršila zanimiva razprava Lovro Pičman ca. Josip Rebek zaradi žaljenja časti. Zadeva ima ozadje v borbi za samostojno obrtniško zbornico v Ljubljani. — Državno pravdništvo je sedaj uvedlo preiskavo proti nekemu mariborskemu trgovcu zaradi razpečavanja pornografskih del, v prvi vrsti gre za žepna zrcala. Policijska uprava je sedaj izročila sodišču 550 takih pornografskih zrcal.

⊙ **Na naslov mestne občine Ljubljane.** (Pod tem naslovom vprašuje v Vašem cenj. listu št. 60 z dne 12. t. m. »Eden v imenu vseh« na naslov mestne občine, kaj bo z grobovi, ki leže v severnem delu starega pokopališča z ozirom na to, da bo izpeljana prek tega dela nova cesta. Pisec apelira na mestno občino, naj prenese na svoje stroške kosti vseh pokojnikov, katerih svojci prenosnih stroškov ne morejo plačati in to na kak drug prostor pokopališča ali v skupno grobnico, ki naj se uredi pri prezidavi cerkve sv. Krištofa. Na to vprašanje pojasnjuje mestno načelstvo sledeče: Občinska uprava je na svoji redni seji dne 30. nov. pret. leta sklenila odkup odnosno zamenjavo pokopališkega sveta, ki je last Pokopališkega sklada in to v oni izmeri, ki je za zgraditev nove ceste potrebna. Ta sklep je banska uprava potrdila. Pogojeni in odobreni pogoji za nakup tega sveta ne vsebujejo nobenih obvez glede prestavitve grobnic in prenosa kosti na tem svetu pokopanih pokojnikov in spada ureditev tega vprašanja izključno v delokrog uprave Pokopališkega sklada. Vsi interesenti, ki imajo svoje pokojnike na tem ozemlju, naj stopijo tedaj v stik z upravo Pokopališkega sklada. Mestna uprava gotovo spoštuje pijetetni čut do svojih pokojnikov-someščanov in zato samo pozdravlja predlog g. pisca, da se zbero kosti pokojnikov in nameste bodisi v cerkvi sv. Krištofa ali na kakem drugem prostoru pokopališča, vendar morajo interesenti najti sporazum z Pokopališkim skladom in cerkveno upravo sv. Krištofa. Regulacija Linhartove ceste je za nadaljnj razvoj svetokriškega okraja nujno potrebna, zato je poleg ostalih posestnikov tudi uprava Pokopališkega sklada pristala na odkup oziroma zamenjavo sveta v cestne namene. To delo se je pričelo 5. marca in je iz ekonomičnih razlogov navezano deloma na delo z regulacijo Ljubljanice, iz katere dobi občina najcenejše potrebni zasipni materijal. Najprej bo zasuta Ravnikarjeva jama in se bo nadaljevalo delo proti Tyrševi cesti. Svet izven pokopališča bo predvidoma do sredi poletja zasut, nakar pride v delo tudi dokupljeni pokopališki svet. Vsekakor je dotlej časa dovolj, da urede interesenti vprašanje prenosa pokojnikov z upravo Pokopal. sklada.

⊙ **Napad na stražnika.** V samotnih ulicah sedaj že stražniki niso več varni pred napadi nasilnežev. Tak napad se je ponovno pripetil predsnočnjim okoli 22.30 v bližini viadukta, torej tam, odkoder so stalno prihajale pritožbe občinstva in kjer so se vedno dogajali napadi in pretepi. Stražnik Kraljič je tedaj v temi zasačil dva moška, ki sta nosila večji zavoj, v katerem je bila po vsem videzu sol ali sladkor in sicer v teži okoli 20 kg. Stražnik je ob neznanca pozval, naj mu sledita. Nekaj časa sta neznanca res šla z njim, naenkrat pa sta ga napadla. Eden napadalcev je butnil stražnika odzadaj in ko se je stražnik hotel ubraniti tega napadalca, ga je napadel drugi. Stražnik se je pogumno boril z obema nasilnežema, ki sta nazadnje zbežala, vendar pa se jima je posrečilo odnesti s seboj zavoj, zaradi katerega ju je ustavil stražnik. — Policija sicer zasleduje oba napadalca, vendar pa ima od obeh zaenkrat samo opis, ki ga je dal stražnik. Tudi ni znano, kje sta ukradla domnevno sol ali sladkor.

⊙ **Padec s kolesa.** Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela enega ponesrečenca in sicer 21 letnega dninarja Josipa Zajca iz vasi Videm v občini Dol pri Ljubljani. Zajc je padel s kolesa in si zlomil desno ključnico.

⊙ **Modne hlače — pumparce** dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

⊙ **Srajce** modne in sportne, kravate, naramnice, žepne robce, rokavice in nogavice, kupite najbolje pri **Miloš Karničnik, Stari trg 8.**

Rekonvalescenti! Popolno zdravje Vam povrne
PRAVI ŠPANSKI MALAGA 1 Din 48·—
Delikatese FR. KHAM, Miklošičeva 8 Specerija

Naznanila

Simfonični koncert. V ponedeljek, dne 20. t. m. se vrši v veliki Unionski dvorani simfonični koncert, ki ga izvaja pod vodstvom skladatelja Škerjanca združeni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija. Na sporedu so dela skladateljev Brahms, Mendelssohn, De Falla in Hristič. Na koncertu sodeluje odlični slovenski pianist Ivan Noč. Izvaja klavirski part v De Fallovi skladbi »Noči v španskih vrtovih«, ki se na tem koncertu sploh prvič javno izvaja v Ljubljani. Orkester je za naše razmere kaj častno zaseden, opozarjamo, da šteje med drugim 14 prvih violin in temu primerno ostalo zasedbo. Ker je program izvrstno naštudiran, smo prepričani, da bo bo nudil koncert velik umetniški užitek. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene običajne koncertne.

Pevsko društvo Ljubljanski zvon V nedeljo 19. t. m. dop. ob 9 važna odborova seja.

»Živalca« priredi predavanje o boleznih perutnine v nedeljo, dne 19. marca ob pol 10 dopoldne v hotelu »Metropol« v Ljubljani. Govori g. Dr. Kocjan. Člani in ljubitelji živali uljudno vabljeni!

Vič. Jutri ob 15 se bo vršil v šolski telovadnici na Viču **redni letni občni zbor obsmrtnega podpornega društva na Viču.**

Ljubljanski esperantisti zborujejo

Ljubljana, 17. marca.

Ljubljanski esperantski klub, ki živahno deluje na področju esperantskega gibanja že 13 let in katerega skupna bilanca beleži že mnogo vidnih uspehov, je imel v četrtek zvečer v Delavski zbornici svoj 12. redni občni zbor.

Občni zbor je otvoril dosedanji klubov predsednik g. Herkov. Pozdravil je prisotne časnikarje, goste in članstvo ter nato v zgoščenih besedah orisal delovanje kluba, ki uživa — tako v slovenski javnosti kakor tudi med esperantskimi organizacijami v inozemstvu — splošen sloves in ugled. Čeprav kriza ni prizanesla nikomur, tudi klubu ne, je vendar le-ta tudi lani nemoteno in agilno deloval. Doseženi uspehi navdajajo esperantiste s ponosom in pijonirji esperantskega pokreta lahko zro mirno in optimistično v bodočnost. Esperanto je na pohodu in ni daleč čas, ko bo popolnoma prodrl.

Sledilo je poročilo tajnika g. Kozlevčarja, ki je izčrpno opisal delo kluba v preteklem letu. Klub šteje 118 članov. Med ustanovnimi člani je več odličnjakov, tako med drugimi tudi g. knezoškof dr. Rožman in ga. Franja Tavčarjeva. Klub se je udejstvoval tudi v radiu, kjer so imeli njegovi člani 36 prav zanimivih predavanj v esperantskem jeziku. V radiu ima klub tudi svoj tečaj, ki ga vodi g. Kozlevčar vsak ponedeljek od 18.30 do 19. Poleg tega tečaja je imel klub lani še dva tečaja za začetnike v šentjakobski šoli, ki ju je vodil klubov odbornik g. Korenc. V svojem lokalu, najprej v Narodni kavarni, potem v Delavski zbornici, je priredil 11 skioptičnih predavanj. Ljubljanski esperantisti so se udeležili tudi raznih kongresov. Zastopani so bili na jugoslovanskem esperantskem kongresu v Slavonskem Brodu in na mednarodnem esperantskem kongresu v Parizu. Ljubljanski esperantski klub je matica esperantskega gibanja v Sloveniji. Na koncu je tajnik omenil, da bo zavod za slepe otroke v Kočevju uvedel esperantščino kot neobvezen predmet za gojence starejših letnikov, kar je vsekakor razveseljivo.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. Kramar, je razvidno, da klub tudi finančno dokaj dobro stoji.

Po drugih poročilih so sledile volitve. Ker dosedanji zaslužni klubov predsednik g. Herkov ni več v Ljubljani, je bil za novega predsednika izvoljen g. Kozlevčar. V odbor so bili dalje soglasno izvoljeni: za podpredsednika trgovec Kralj, za tajnico gdč. Petričeva, za blagajnika g. Pirc, za knjižničarko gdč. Dejakova; odborniki so gg.: dr. Reja, Kramar, Sajko in Jakin, revizorja pa sta gdč. Zupanova in g. Podržaj.

Novi predsednik kluba g. Kozlevčar se je zahvalil za izvolitev in obljubil, da bo vodil klub po istih smernicah, kakor dosedanji predsednik. Občni zbor je bil zaključen ob pol 12.

Domžale

Še koruza. K članku o koruzi, priobčenem v petkovi številki, lojalno pripominjamo, ker nočemo delati nikomur krivice, da je občina v četrtek — članek je bil napisan v ponedeljek — prejela novo pošiljatev dobre koruze in jo po znižani ceni 0.88 Din razdelila med reflektante. Koruzo pa, ki se je sušila, so pričeli medtem oddajati za krmljenje živine po ceni 0.80 Din za kg, s čimer bo vsem ustreženo.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa.

Jutri na praznik sv. Jožefa ob 8 slov. sveta maša. Izvaja se: »Missa in hon. St. Josephi« z orkestrom, zl. St. Premrl; graduale: »Domine praevenistium«, zl A. Foerster, po ofertoriju: »Jubilate Deo«, zl. Rud. Wagner, »Tantum Ergo«, zl. G. Rihar—dr. Fr. Kimovec. Po maši: »O sv. Jožef v tvojo čast«, zl. St. Premrl.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. marca: GOSPA MINISTRICA. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din. Izven.

Nedelja, 19. marca: DAME Z ZELENIMI KLOBUKI. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. marca: »PRI TREH MLADENKAH«. Red D.

Nedelja, 19. marca: MANON. Znižane cene. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 18. marca ob 20: FAUST. Red B.

Nedelja, 19. marca ob 20: PRI BELEM KONJIČKU. Znižane cene.

NAZNANILO! Staroznana in popolnoma renovirana
restavracija »pri Mraku«
na **Rimski cesti štev. 4** je od danes **zopet odprta!**
Dobra kuhinja — najboljša vina — nizke cene! Posebna soba in lepi salon za razne svrhe na razpolago. Abonenti se sprejemajo.
Priporoča se **MIRKO TRATNIK**, restavrater.

Kulturni obzornik

Pri treh mladenkah

Ponovne ugotovitve, da je delo našega opernega gledališča brez vsakih trdnih smernic, še vedno vzdržujejo; vse početje nudi žalostno sliko životarjenja. Sedaj nam je postreglo vodstvo namesto z napovedanimi novitetami, ki jih tako brezupno pričakujemo — s staro spevoigro »Pri treh mladenkah«.

Delo je splošno znana stara opereta, ki jo je po Schubertovih motivih uglasbil H. Berté, ki pa vendar vsebuje marsikaj dobrega. To pot smo jo dobili v nekoliko drugačni zasedbi glavnih vlog. Skladatelja Schuberta je igral g. Banovec, ki je pripomogel, da so lepe Schubertove melodije prišle do izraza, dočim je v govoru še malce okorn. — Pesnika Schobra je simpatično upodobil g. Janko. — Hannerl, najmlajša od treh mladenk, zahteva posebnih sposobnosti v svoji naivni in vendar temperamentni otroškosti, ki ji je gospa Ribičeva sicer tudi malo težje sledila, a je zato s petjem tem bolj ustregla. — Tschölla, očeta treh mladenk, je prav skladno podal g. Zupan. — Grisi, pevka dvorne opere, je radi na histeričnosti slonečega italijanskega temperamenta in čudno spačenega dialekta vloga, ki zahteva posebnega interpreta in ni lahka. To pot je v tej vlogi nastopila gdčna Smerkoljeva. Igralka je novinka. Že v baletu, kjer je pokazala mnogo sposobnosti, je imela največjo izrazno moč baš v pantomimi in zato ne preseneča dejstvo, da je v tem nastopu dokazala tudi mnogo igralskega smisla, ki ga bo mogla z resno poglobitvijo in študijem oblikovati do znatne višine. Dasi omenjena vloga ni baš zanjo krojena, je vendar z njo dosegla viden uspeh. — Toplo je učinkoval senior Danilo kot grof Scharntorff, v svoji izraziti uspešni kreaciji Nowotnyja pa je g. Peček dokazal vso oblikujočo moč.

Režija (g. Zupan) je bila oprta na tradicijo in šablono, a se je v njej odražala skrbnost. G. Šušteršič pa, ki je opercto glasbeno vodil, je svoje delo izvedel uspešno, v tem ko je izdelal posamezne glasbene misli in ves ansambl kar sigurno vodil.

V. U.

Josip Lavtižar: Božja pota v Evropi

Šmarnice. Samozaložba. Cena v rdečem celem platnu Din 35.—. Naroča se pri založniku, p. Rateče na Gorenjskem. Vso to dolgo dobo devetdesetih let, odkar izhajajo Šmarnice, se ni lotil opisa Marijinih božjih potov še noben šmarničar. In kar prav je, da je počakalo to delo vprav Lavtižarja, našega marljivega in za duševne vtiske tako dovzetnega potopisca. Vsa opisana božja pota — razen treh: Alt-Öllinga, Stare Boleslave in Fatime — je namreč sam obiskal in nam more torej iz avtopsije povedati, kaj vidi oko in čuti srce pred Marijinim oltarjem najbolj obiskovanih Marijinih svetišč. Čitatelj bo morda pogrešil le Einsiedeln v Švici in našo — Dobrovo. Pot, po kateri nas vodi pisatelj, je pa itak dolga dovolj: iz Slovenije (Brezje, Bled, Velesovo, Šmarna gora, Zaplaz, Crna gora pri Ptuju, Maribor, Petrovče, Nova Štifta pri G. gr.), na Hrvaško (Marija Bistrica, Trsat), v Avstrijo (Luggau, Gospa sveta, Mar. Celje, Dunaj), v Italijo (Sv. Višarje, Sveta gora, Loreto, Rim), na Špansko (Mouserrat, Laragoza), na Portugalsko (Fatima), na Francosko (Lurd, Lyon, Pariz), v Nemčijo (Alte Öttnig), na Češko (Stara Boleslava), na Poljsko (Čenstohovo), v Rusijo (Petrograd, Moskva, Kiev). In ko vse to bereš, te prevzema začudenje, koliko častilcev ima božja Mati po svetu, koliko dragotin in umetnin ji je že poklonila hvaležnost Adamovih otrok in tudi koliko čudežnih dobrot jim je Marijino usmiljenje že izkazalo. Čitatelju se zdi kar nekam preveč, ko se pisatelj v svojih refleksijah spet in spet povrača na isto bodrilo — k zaupanju na priprošnjo Matere božje — tako, ko knjižico prebere, je njegovo zaupanje v Marijo tako neomejno utemeljeno v njem, da mu ne more noben dvom več do živega. In to je končno namen Šmarnic. »Kateri vanjo upajo, bodo spoznali resnico, in zvesti v Ljubezni ji bodo pokorni; zakaj dar in mir zadobijo njeni izvoljeni. (Prim. Med. 3, 9).

Pisatelju čestitamo na tem lepem delu. Vemo, da ga je vesel. Za Marešičevo Lurško Materjo božjo se niso nobene Šmarnice ljudem tako priljubile, kot se bodo te. Vemo pa, da bodo bogato koristile tudi pisateljevemu namenu, s katerim jih je (po svoji izjavi) pisal: da bi se po njih pripravil za večno smrt. Nizka cena vezanemu izvodu kaže dovolj, da nima nesebični pisatelj pri tem delu gmotnega dobička.

V.

*

»Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku št. 50.« Skromno, brez posebne reklame in slavnostne prireditve je proslavil 50. letnico svojega obstoja splitski »Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku« s tem, da je te dni objavil svojo 50. jubilejno številko, ki jo je uredil znani jugoslovanski arheolog dr. Abramović Mihovil, direktor arheološkega muzeja v Splitu.

V knjigi, ki ima 447 strani in precejšnje številke bogato ilustriranih spomenikov, je objavljen nov materijal iz področja predzgodovine, arheologije, numizmatike, dalmatinske nacionalne zgodovine, antične in narodne nomenklature, zgodovine umetnosti in celo cerkvene glasbe srednjega veka. Prilogi obravnavata važno prašanje kulturnega življenja Dalmacije in sicer glagolico, ter zemljepisno in heraldično znanje v Dalmaciji ter sosednjih krajih v XV. st.

Predgovor navaja še v kratkih besedah historijat Vestnika od začetka do danes in se hvaležno spominja vseh tistih mož, ki so se trudili, da ga vzdržijo na znanstveni višini in mu zagotovijo obstoj in napredek. Posebna zahvala gre ustanovnim članom M. Glaviniču in J. Alačeviču, končno pa zaslužnemu starinoslovcu, mons. Franu Buliču, ki je vse do zadnjih časov dajal vse moči, da je časopis vzdržal na višini celo v najhujših časih med svetovno vojno. Pred izdajo jubilejne številke pa se je znanstvenik poslovil od svojega »Vjesnika« s toplimi besedami v posebni knjižici in voščil časopisu in novemu uredništvu najlepše uspehe v bodočnosti.

Z znanstvenimi članki sodelujejo: Abramič, Grgin, Egger, Mayer, Skok, Barada, Klarić, Novak, Versalović, Kalebić, Butorac, Rubić, Desnica, Jutronić, Luković, Stjepčević, Brusić, Stošić itd.

Poleg člankov vsebuje knjiga tudi recenzije, bibliografije itd.

Priloga sta 1. **Pivčević L.** Glagolska služba Božja in splitski zbori. 2. **Smodlaka J.** Zemlje južnih Slovanov in njihovi grbi okoli l. 1330 v »potu okoli sveta« nekega španskega patra. Vsi članki imajo kratek resume v francoskem jeziku.

Knjiga se naroča pri ravnateljstvu drž. arheološkega muzeja v Splitu (Frankopanska ulica 3) in stane 100 Din.

V 3. številki čehoslovaškega **»Přehleda«** je priobčena ocena Sušnikovih »Akademskih poklicev« in »Slovenska kulturna pisma« (v originalu), ki kaže predvsem na zahteve nekaterih srbohrvatskih razumnikov o likvidaciji slovenske kulture (Bulat), na baletna umetnika Pija in Pina Mlakarja ter književno in revijsko življenje meseca februarja v Ljubljani. »Přehled« je, kakor smo že enkrat omenjali, kulturno-pregledna revija čeških katoličanov, ki se z bežnim poglédom ustavlja ob slehernem sodobnem vprašanju, tako na gledališču, filmu, literaturi, na misijonskih, narodnogospodarskih, pravnih, prirodoslovnih, socijalno-karitativnih, mladinskih in drugih vprašanjih. Seveda se razvijajo tu načelni razgledi na posamezne kulturne dogodke. Listu so pridejane tudi ilustracije iz sveta.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

To-le prav za prav ne velja za Štajerce, Koroščce in Prekmurce, k večjemu za Primorce, v glavnem pa za Kranjce. Pravijo namreč, da je »fovšija« tipična kranjska lastnost. Čete sicer najbrže v obilni meri tudi zunaj Kranjske, če že upoštevamo, da so meje nekdanjih »kronovin« še ostale v ljudskem razlikovanju, ampak na Kranjskem je je toliko, da bi jo lahko izvažali v ves svet.

Torej na Kranjskem je bilo zadnje dni, da je fant zaklal soprstnika. Zakaj? Ljudje so odgovorili: »Iz fovšije, ker je imel nevesto!« Pa sta oba za njo gledala, kaj ne? — »Ah, kaj še, gledal je samo tisti, ki je bil zaklan. Ta, ki je ženina zaklal, se še zmenil ni zanjo. Sama »fovšija«!«

Tako, mladi ljudje, pa ne le na Kranjskem! Starejši so si pa zavistni zaradi drugih reči. Če gre komu dobro, mu ljudje niso zavistni zato, ker jim je odvzel zaslužek, ali ker gre njim slabo, temveč največkrat zaradi tega, ker gre nekomu še dobro na svetu. Revež ni bogatinu zavisten, temveč prej celo bogatin manj bogatemu, ker se je tudi temu »nekaj« posrečilo, recimo, da je prodal živino ugodneje, kakor on.

V našem življenju je sploh tako: če si kdo zmisli, da bo napravil magari tovarno turških opank in mu bodo opanke šle, se bo zanesljivo našel še kdo, ki bo napravil prav tako tovarno, čeprav dve ne bi šli in bosta obe propadli. Če bo kdo pričel po glavi hoditi in bo pobiral pri tem prostovoljne prispevke, pa bi le nekaj nabral, kmalu bo imel konkurenta.

Ta kranjski pojav je nekaka duševna lenoba, ki si rada zaželi tuje blago, ker si ga sama ne zna poiskati. To je bolezen, ki prijemlje nedorasle ljudi, še nedoraslo gospodarstvo, nedoraslo duševno življenje. Ta bolezen, ta »fovšija«, je doma povsod tam, kjer imajo duševni slabiči glavno besedo, ne pa pametni, razsodni ljudje. In pa tam, kjer ni tolerance, duha solidarnosti in znosljivosti. — Kakor rečeno, to ne velja le za neveste in kravje kupčije, ampak tudi za vse panoge našega javnega življenja. Žal, da vseh vzgledov ne kaže objavljati.

Koledar

Sobota, 18. marca: Ciril Jeruzalemski, cerkveni učenik; Salvator, spoznavalec. — Zadnji krajec ob 22.05. Herschel napoveduje sneg in dež.

Novi grobovi

† **V Framu** je umrl v 63. letu svojega življenja upokojeni šolski upravitelj g. Miroslav Pučelik. Pokojnik je bil markantna osebnost v vrstah naših šolnikov. Mnogo let je vodil ljudsko šolo v Krčevini pri Mariboru, pred leti pa je stopil v zasluženi pokoj ter se naselil v Framu. Pogreb dragega rajnkega bo jutri ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti v Framu na framsko pokopališče. Naj mu sveti večna luč, prizadetim svojcem naše sožalje!

† **V Ljubljani** je včeraj umrl g. **Leo Hamann**, trgovec in posestnik, star šele 51 let. Bolehal je že več let. Pokojnik je bil lastnik staroznane in ugledne trgovske hiše. Zapušča soprogo in dva sinova, ki študirata na ptujski gimnaziji. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= **Sprememba pri Drž. higienskem zavodu.** Za vršilca dolžnosti ravnatelja Državnega higienskega zavoda v Ljubljani je imenovan dr. Karel Petrič, doslej vršilec dolžnosti šefa socijalnomedicinskega oddelka na tem zavodu.

Eno vijolico

v čast sv. Jožefu, en milodar za mnogobrojne revne osirotele otroke prosi v veliki potrebi

DOM SV. TEREZIJE D. JEZUSA

za zapuščene otroke

Zagreb, Vrhovec 35.

Ostale vesti

— **Turni smuški tečaj v Triglavskem pogorju.** Tečaj traja od 2. do 9. aprila. Poleg praktičnega vežbanja v smislu tehniki na strminah se bo v tečaju podučevalo tudi v orijentaciji na planinah, teoretično o rabi cepina, derez in vrvi (teh predmetov v tečaj ni treba s seboj jemati), o prvi pomoči ob smuških nezgodah i. dr., torej na splošno o vsem o čemer mora biti vsak smučar, ki poseča planine poučen. Nočevalo se bo v Staničevi koči, Vodnikovi koči, v koči pri Sedmerih jezerih in v koči na Planini na Kraju. Število udeležencev je omejeno. Tečaj vodi g. J. Kveder, spremlja g. Bitenc in vodnik A. Rekar, kateri bo po potrebi in zahtevi tudi nosil odvišne stvari. Enotna cena za tečaj je skupno Din 550. Obvezne prijave sprejema g. Bitenc, Smučarski dom Ilirije, Rateče—Planica in pisarna SPD, Ljubljana, palača Grafike, Masarykova cesta 14-I. Podrobne informacije glede odhoda in opreme sledi.

— **Vremensko poročilo s Kofc.** Kofce, 17. marca: Temperatura -6°, solnce, jasno, smuka pod Velikim vrho, na Šiji planini in Pungratu dobra.

— **Stanje litijskih ponesrečencev.** Včeraj smo poročali o hudi nesreči v litijski predilnici. Poleg ponesrečencev, katerih imena smo že navedli, so pripeljali v bolnišnico še delavce Avgusta Cvetičanja, Ivana Skubica in Marijana Strnišo. Ni bil pa pripeljan v bolnišnico delavec Filip Sluga in je bilo njegovo ime navedeno po pomoti. Stanje ponesrečencev se je obrnilo že na boljše ter so skoraj vsi izven nevarnosti.

— **K razpravi o testeninah** smo prejeli od tvrdke E. Bežek tele vrstice: Iz preveč posplošenih pojasnil dobi Vaš čitatelj brez dvoma utis, da so bile ugotovitve tržnega nadzorstva in Higijenskega zavoda v Ljubljani take, da se sploh ni noben proizvajalec testenin ravnal po določenih predpisih pravilnika. Ker tržno nadzorstvo kakor tudi Higijenski zavod ni imel nikakega povoda postopati proti izdelkom moje tvrdke, Vas prosim, da blagovolite to Vašim čitateljem tolmačiti. Prosim obenem Higijenski zavod in tržno nadzorstvo v Ljubljani, da to mojo izjavo resnici na ljubo tudi javno potrdi v Vašem c. listu, da se mi ne bo godila od strani javnih institucij nepotrebna krivica. — E. Bežek, specijalitetne testenine, Ljubljana.

— **Likvidacija Kocbekove zadeve.** Vsem bo gotovo še v spominu zadeva Jos. Kocbeka, industrijalca v Kranju, ko je bil na cesti ugrabljen iz svojega avtomobila in odpeljan v Ljubljano na opazovalni oddelek. »Slovenec« je o tej stvari prvi poročal Afera je po vsej Sloveniji vzbujala splošno senzacijo. Kazenska zadeva proti inscenatorjem ugrabljenja odnosno nasilnega transporta v bolnišnico je sedaj pred preiskovalnim sodnikom končana in bo državni tožilec vložil proti gotovim osebam javno obtožbo.

Priznano dober

CVIČEK

liter: **10 Din, čez ulico 9 Din**

in druga prvovrstna vina **od 10 Din naprej.** Specialitete v slaščicah, sendvičih itd. itd.

BAR BUFFET KOŠAK SLAŠČIČARNA

Prešernova ulica.

— **Prepovedan tisk.** Službene novine od 16. t. m. objavljajo, da je prepovedalo drž. pravdništvo v Zagrebu prodajanje in razširjanje tiskopisa »Vjesnik za knjižare i papirničare« št. 1—2 za mesec januar in februar, ki se tiska v Zagrebu.

— **Razglas.** Rektorat univerze kralja Aleksandra v Ljubljani razpisuje mesto izrednega profesorja za javno pravo na juridični fakulteti. Prošnje je poslati rektoratu najkasneje do 24. aprila.

— **Nabava 16.700 kub. metrov drv** za ljubljansko, mariborsko, celjsko in škofjeloško garnizijo. Licitacija bo 23. marca ob 11 v pisarni intendance dravske divizijske oblasti v Ljubljani, kjer so interesentom vsi pogoji dnevno na vpogled.

— **Prvi zvezek** letošnjega (osmega) letnika »Zborov« izide v kratkem. — Zamudo je povzročilo nabiranje inseratov.

— **Strela udarila v cerkev.** Na otoku Braču je med nevihto treščilo v zvonik cerkve v Ložišču. Zvonik in cerkev sta poškodovana, človeških žrtev pa k sreči ni bilo.

— **Osješki velesejm likvidiran.** Ravnateljstvo osješkega velesejma je sporočilo, da se je končno odločilo za likvidacijo velesejma, ker ni nobenega upanja, da bi se razmere spremenile in da bi velesejm v Osjeku uspel.

Adria prašek je boljši

— **Po 17 letih iz Rusije.** Milivoj Jovanović, doma iz Lačarka pri Sremski Mitrovici, je bil leta 1916 v Galiciji ujet in odpeljan v Rusijo. Od takrat ni bilo nobenega glasu o njem. Domači so bili prepričani, da je mrtev in so se zanj darovale sv. maše-zadušnice, na verni hduš dan so pa njemu v spomin prižigali sveče. Te dni je pa Jovanović pisal svoji sestri in sicer iz Ljubitova na Poljskem. V ujetništvu se je oženil in ima dva sina. Pisal je v ruskem jeziku. Šele po 17 letih se mu je posrečilo priti iz Rusije na Poljsko.

— **Bališ ga je pokopal.** Dane Price iz Belopolja pri Gospiču je zbral svate in se odpeljal z njimi v Podlapac po nevesto. Ko so se svatje vračali domov, so bili precej sladko ginjeni. Na prvem vozu je sedel ženin Dane s svojo nevesto, takoj za njim pa so bile na vozu naložene omare, postelje in druga bala kmetske neveste. Dane, ki je tudi nekoliko pregloboko pogledal v kozarec, se ni posebno menil za to, kako vozijo konji. Naenkrat se je voz prevrnil in Dane se je znašel v jarku, na njem pa je ležala polomljena bala. Pri padcu si je Dane zlomil nogo in roko ter so ga morali nezavestnega prepeljati v bolnišnico.

— **40% obresti je zahteval.** Iz Novega Sada poročajo: Apelacijsko sodišče je na tožbo številnih kmetov obtožilo rentnika Josipa Neumanna iz Titla, ker je za posojila zahteval 25 do 40% obresti.

— **V bolnišnici se je obesil.** Nedavno smo poročali, da se je v zagrebški bolnišnici na straniščU obesil neki bolnik, ki je popolnoma oslepel. Prav na istem mestu se je te dni obesil drugi bolnik in sicer Josip Krošl, tovarniški delavec iz Nove vasi pri Brežicah. Krošl je prišel v bolnišnico zdravit svoje grlo. Bolezen ni bila posebno huda, vendar pa Krošl ni imel nobenega upanja, da bi ozdravel. Bil je ves potrt, nikomur pa ni ničesar omenil, da si kani vzeti življenje.

— **Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih** navaja uporaba naravne **»Franz-Josef«** grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala **»Franz-Josef«** voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. **»Franz-Josef«** grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Domači vrt.** Delo po domačih vrtovih se je pričelo. Vsak bi rad imel najlepši vrt, hkrati pa naj bi bil najbolj strokovnjaško obdelan, urejen in okrašen. Zdaj je čas natančno premisliti, kaj in kako bo treba na pomlad z domačim vrtom. A kdo neki naj svetuje in vodi pri urejevanju, pri obdelovanju in pri vseh drugih tako važnih stvareh, ki se tičejo vrta? — Enega zanesljivega in preizkušenega vodnika in svetovalca Vam moremo priporočiti: M. Humeka. Njegova praktična pojasnila, ponazorjena s 102 podobama in 2 barvnima slikama v knjigi »Domači vrt«, ki je izšla v drugi predelani izdaji, Vas ne puste nikdar na cedilu, vse kar potrebujete, najdete v njih, skratka, idealna knjiga, ki jo mora imeti vedno pri roki vsak posestnik domačega vrta, velikega ali malega, zakaj vsakemu pride prav. Cena broš. izvodu 42 Din, v polno platno vezanemu 54 Din (brez poštnine). Naročite nemudoma pri založnici Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Zobotehniški sestanki.** Podpisana organizacija izjavlja, da ne odgovarja za zobotehniške sestanke, ki bi se sklicevali pod drugim naslovom in po potrebi poedinih nevčlanjenih zobotehnikih! — Društvo zobotehnikov za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani. 2900

— **Pri razdraženih živcih,** glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni **»Franz Josefovi«** grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.

Naše dijaštvo

Akademski cerkveni pevski zbor pri oo. frančiškanih ima redno vajo danes ob pol 6 zvečer (in ne ob 6) točno — brez akademske četrti. Vse stare in novo priglašene pevke in pevce prosim, da se vaje sigurno udeleže. Program je nekoliko težji in zahteva zato resnejšega dela. Ne pozabite na točnost! — Pevovodja.

Poizvedovanja

Fotografsko stojalo sem našel pod Presedljajem. Naslov se izve v upravi »Slovenca«.

Zadnja poročila:

Zvezni svet proti Dollfussovi diktaturi

Dunaj, 17. marca. ig. Uradno se objavlja: **Ker je treba stalež vojske do prihoda in izvežbanja mladega moštva spopolniti, je zvezni predsednik na predlog vlade odredil, da se pokliče v vojaško službo del moštva, ki je na dopustu.**

Dunaj, 17. marca. tg. **V zveznem svetu je bila danes burna seja. Na zahtevo večine zveznega sveta je bila sklicana seja, da protestira proti Dollfussovi vladi. Socialni demokrati so stavili zelo oster predlog, v katerem navajajo, da se Dollfussova vlada v absolutističnem duhu ne zmeni za ustavne zakonedajne korporacije in da izdaja zakone naredbenim potom. Predlog, ki je bil sprejet z glasovi socialnih demokratov, Veleneneev in narodnih socialistov, naroča predsednikoma zveznega sveta, da se zglasita pri zveznemu predsedniku Miklasu in mu sporočita, da zvezna vlada ne uživa več zaupanja zveznega sveta pa tudi ne več zaupanja deželnih zborov na Dunaju, v Nižji Avstriji in Salzburgu, dalje zaupanja štajerske deželne vlade in s tem zaupanja ogromne večine avstrijskega naroda. Zvezni predsednik naj odslovi Dollfussovo vlado in jo naj nadomesti z ustavoverno vlado, ki bo dala jamstvo za to, da bo v Avstriji zopet veljala ustava in zakon. Utemeljevatelj predloga, socialnodemokratski podžupan na Dunaju Emmerling je izjavil, da je lahko zatirati tisk, prepovedovati shode, enega pa ni mogoče prepovedati: to je lakote. Stotisoči ljudi, ki so lačni, želijo in prosijo, da se vlada končno začne baviti z njihovimi skrbmi. Svarimo v zadnji uri in se bomo vladi, ki krši ustavo, najenergičneje upirali. — Ko je narodnosocialistični zvezni svetnik Schattenfroh psoval člane Dollfussove vlade, da so sebični bazarderji, bankroterji in paraziti, so vsi prisotni ministri zapustili dvorano. Zvezni kancler Dollfuss pa kljub zahtevi socialnih demokratov in narodnih socialistov ni prišel na sejo.**

Protijudovski kurz v Nemčiji

Berlin, 17. marca. tg. Zveza narodnosocialističnih juristov je sestavila vrsto zahtev, da se odstranijo judovski in marksistični sodniki in odvetniki ter da se sploh vsa nemška sodišča razčistijo in iz njih odstranijo sodniki in uradniki tujih plemen. V teku štirih let ne sme biti v Nemčiji nobenega odvetnika več, ki bi bil tujega plemena. Vsako leto se jih mora četrtino odsloviti. Tudi odvetniške zbornice se morajo razpustiti, potem na novo voliti in odstraniti iz njih vse Jude in marksiste z edino izjemo, da smejo ostati oni, ki dokažejo, da so bili v strelskih jarkih ali da so izgubili svoje sinove.

Židje proti Hitlerju

Varšava, 17. marca. ž. Radi zadnjih dogodkov in preganjanja Židov v Nemčiji so nekatere židovske tovarne na Poljskem sklenile bojkotirati nemško industrijo. Med drugimi je preklicala svoje naročilo za strojne dele v Nemčiji ena največjih tovarn v Bielskoj. To naročilo je znašalo 50.000 do 60.000 dolarjev.

Naš zunanji minister v Ženevi

Ženeva, 17. marca. AA. **Jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jeftić je včeraj sprejel rumunskega notranjega ministra Mihalaka in rumunskega stalnega delegata pri Društvu narodov Antoniada. Opoldne je kosil s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Po seji glavnega odbora razorožitvene konference pa je nadaljeval svoje vsakdanje politične posvete.**

Bethlenova predavanja v Nemčiji

Berlin, 17. marca. AA. Bivši predsednik madjarske vlade Bethlen je imel v Frankfurtu predavanje o političnih nalogah Madjarske. Bethlen je v tem predavanju med drugim izjavil:

Madjarska si prizadeva, da bi v podunavski kotlini zavzela vnovič tisto mesto, ki ga je imela skozi stoletja. Govoreč o vplivu velikih sil v Srednji Evropi je Bethlen izjavil, da največji vpliv izvaja Francija. Nato pa je dalje izvajal:

Če bi l. 1918 v Rusiji ne izbruhnila revolucija, bi bila sedaj podonavska kotlina navadna ruska pokrajina. 15 let je, odkar se je končala svetovna vojna. Medtem se je Madjarska pripravljala na svojo bodočo nacijonalno nalogo.

Maribor

□ **Dvajset let dela in uspeha.** Te dni poteče dvajset let, ko je na Muti v Dravski dolini otvoril trgovino s kolonialnim in specerijskim blagom vrl slovenski mož in podjetnik, gosp. Miloš Oset. Leta 1921 se je preselil v Maribor in otvoril trgovino na Aleksandrovi cesti; leta 1923 se je preselil na Glavni trg št. 23, kjer je pred nedavnim na najmodernejši način uredil svoje veletrgovinske prostore. S takšno ureditvijo, ki ustreza vsem zahtevam higijene, pa tudi estetike, in načelom najbrže ekspeditivnosti in nagle postrežbe, kar je zlasti pri grosističnih podjetjih izrednega pomena, se more ponašati v vsej državi jedva dvoje, troje trgovskih velepodjetij. S ponosom lahko zre gosp. Miloš Oset, ki se je od revnega slovenskega kmetskega sina povzpel na položaj uglednega velepodjetnika in meščana, na sadove vztrajnega, marljivega in poštenega dela. Dvoje vrlin odlikuje gosp. Miloša Oseta, ki jih je treba ob tem jubileju naglasiti: njegovo dobro očetovsko srce do svojih nameščencev, kar je v Mariboru obče znana stvar, in pa solidna reelnost podjetja, ki lahko takoj zadosti tudi najbolj izbirčnemu in razvajenemu kupovalcu. Je pa slavljenec dela tudi vrl podpornik vseh dobrodelnih in človekoljubnih akcij; to vedo vsi tisti, ki stojijo v službi bližnjikovi: gosp. Miloš Oset veliko, veliko žrtvuje za siromake in uboge. Zato je tudi njegovo delo blagoslovljeno; in to mu želimo tudi v bodočih desetletjih!

□ **Triumf Mlakarjev.** V četrtek zvečer je ob priliki plesnega nastopa Pije in Pina Mlakarja nudilo mariborsko gledališče svečano sliko, kakor le ob redkih prilikah. Bila je navzoča odlična in izbrana publika, gledališče pa je bilo do zadnjega kotička razprodano, kar se v Mariboru ni zgodilo še pri nobenem plesnem nastopu. Plesna umetnost Mlakarjevih je prodrla tudi v Mariboru ter doživela pravi triumf. S vsemi točkami bogatega sporeda sta plesalca navdušila občinstvo in vihamo priznanje je prihajalo vsem od srca. O plesnem nastopu spregovorimo še obširneje v eni prihodnjih številk. Tolmačimo pa splošne želje mariborskega občinstva, da bi nam gledališka uprava zasigurala še en nastop mladih plesnih umetnikov, predno nas zopet zapustita in odideta v svet.

□ **Bogoljubov igra.** Mariborski šahovski svet je spravila v umevno nervoznost in radovednost novica, da obišče v prihodnjih dneh Maribor šahovski velemojster Bogoljubov. Nahaja se na šahovski turneji po južnocvropskih središčih. V Mariboru bo nastopil v torek, 21. t. m. Kraj simultanke se bo še določil, najbrž pa bo v hotelu »Orel«. Iz Maribora potuje mojster naprej v Celovec in od tam v Ljubljano. Priprave za sprejem in nastop Bogoljubova v našem mestu vodi Mariborski šahovski klub.

□ **V Rušah ni bilo zločina.** Raztelesenje pokojne 80 letne kočarice Ane Schlachner v Rušah je prineslo ugotovitev, da je starka sama zakrivila smrt ter je vsak zločin izključen. Najbrž je oslabelo starko napadla nenadna slabost, ko se je nahajala v bližini štedilnika, pa se ji je vnela obleka. Zadobila je pri tem hude opekline po celi trejini telesa, ki so povzročile obenem z dimom, ki se je zgostil v zaprti sobi, smrt. Raztelesenju, ki ga je izvršil sodni zdravnik dr. Zorjan, je prisostvoval preiskvalni sodnik vss. Kramer, navzoč pa je bil tudi zdravnik dr. Zorec iz Ruš.

□ **Apel gledališke uprave.** Mnogi gledališki abonentje, zlasti pa blokaši, vsebolj zaostajajo s plačevanjem obrokov. Ker mora gledališče izpolnjevati svoje obveznosti sproti ter je moralo tudi za netočne plačnike že poravnati tantijeme in takso za penzijski fond gledaliških igralcev za vse dosedanje predstave, apelira na uvidevnost zaostalih abonentov in blokašev, da vendar že zadostijo svojim obveznostim, posebno ker se mora 1. aprila poravnati že zadnji obrok.

□ **Smrt pod vozom.** Usodna smrtna nesreča se je zgodila včeraj zvečer v gozdu stolnega župnišča nad Mariborom. Grabili in vozili so gozdno listje. J. Kores od Sv. Roka na Sotli, hlapec v stolnem župnišču, je šel za težko natovorjenim vozom. Ko so konji na gozdnem kolovozu nenadoma potegnili, se je voz nagnil. Kores je skušal zadržati, pa so bile njegove moči za veliko težo mnogo prešibke. Voz se je zvrnil nanj in ga je lestvica udarila z veliko silo po glavi ter mu najbrž strla tilnik. Bil je na mestu mrtev. Pogreb pokojnika bo jutri, v nedeljo popoldne iz mrtvašnice na župno pokopališče. Blagemu rajkemu, ki je bil vedno vesten in marljiv pri svojem delu, naj sveti večna luč. Žalujočim naše sožalje.

□ **Samoumor slikarskega mojstra.** V Tattenbachovi ulici 20 so našli včeraj popoldne za vrati spalnice obešenega 52 letnega slikarskega mojstra Otoma T. Bil je že mrtev, ko so ga sneli iz smrtonosne vrvi in so bili vsi poskusi, da bi mu vrnili življenje, zaman. Vzrok samoumora ni znan.

□ **Prijatelji galske kulture.** Francoski krožek priredi jutri, v nedeljo ob 20 v Vesni dramatski večer. Vprizorita se komediji »Une fiere panique«, v kateri nastopijo M. Kolšek, R. Rasberger, M. Ančič in N. Gabrijelčič in »Le professeur«, ki jo igrajo dr. A. Veble, J. Karba, C. Akaro in R. Rasberger.

□ **6 mesecev — 6 jurjev.** Sodnik-poedinec tukajšnjega okrožnega sodišča je sodil včeraj mladega dalmatinskega krošnjarja Ivana Malenico radi tatvine, izvršene v noči od 19. na 20. januarja v Ščavnici. Malenica je prišel v Ščavnico v hudem mrazu, napol bos in premrzel ter je zaprosil posestnika Franca Ridla za prenočišče. Dobrota pa se je izkazala za siroto, kajti noč je vzela Dalmatinca, z njim pa tudi 7200 Din gotovine, nove čevlje in pražnjo obleko. Dalmatinca so aretirali šele v njegovem domačem kraju, kamor se je nemudoma s plenom podal. Denarja pa niso več dobili. Obsodili so ga na 6 mesecev strogega zapora, pogojno na 4 leta.

Celje

Osebna vest z meščanske šole. Gdč. Marija Kern, strok. učiteljica na tuk. dekliški meščanski šoli je preslavljena na meščansko šolo v Slovensko Bistrico.

Vlom v stanovanje dveh ubogih služkinj. V Prešernovi ulici št. 22 v Celju stanujeta v majhni sobici postrežnici H. F in L. A. V četrtek, dne 16. t. m. se je dopoldne L. A., ko je bila sama doma, za nekaj časa odstranila iz sobe in pustila menda sobico nezaklenjeno. Medtem se je priklatil v sobo neznan tat, ki je vlomil v dva kovčka, katerih lastnici sta omenjeni postrežnici. Tat je odnesel dober plen: postrežnici H. F. je odnesel gotovine 3000 Din, drugi postrežnici L. A. 400 Din. Poleg tega je vzel še več perila, katerega je pa na stopnicah pustil. Tako sta prišli obe postrežnici na mah ob svoj večletni prihranek.

Sport v nedeljo. Jutri se bo vršila ob 3 popoldne na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SK Amateur iz Gradca in SK Atletik Celje.

Ptuj

Odlikovanje. Pred dnevi so imeli v ptujski hiralnici izredno slavnost. Okrajni podnačelnik Levičnik je izročil na svečan način zlato kolajno bolniški sestri Ani Tereziji Mohorko. Visoko odlikovanje ji je bilo podeljeno za 50 letno požrtvovalno in človekoljubno delo bolniške sestre. Pri izročitvi odlikovanja je bilo navzoče vse osebje hiralnice in bolnišnice s primarijem dr. Küharjem na čelu, ki je odlikovani sestri čestitalo. In tem čestitkam se pridružujemo tudi mi.

Drogovi se podirajo. Huda nesreča se je dogodila na ljutomerski cesti, kjer so nameščenci Zadružne elektrarne zamenjavali drogove za električno napeljavo. Pri tem se je podrl drog ter padel monterju Ljudevitu Gerečniku po nogi, da je obležal hudo poškodovan.

Svinjski sejem v sredo je bil dobro založen, kupčija pa je bila slaba. Prignanih je bilo 237 svinj, prodanih pa 93. Cene so bile iste, kakor pri zadnjem sejmu.

Lekarniško nočno službo od 18. do 25. marca vrši lekarna »Pri zlatem jelenu« mr. Leo Behrbalk.

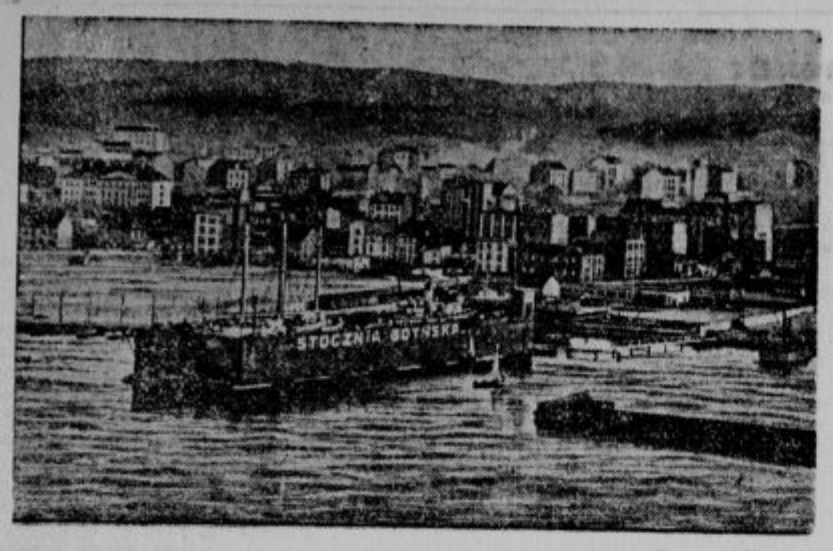

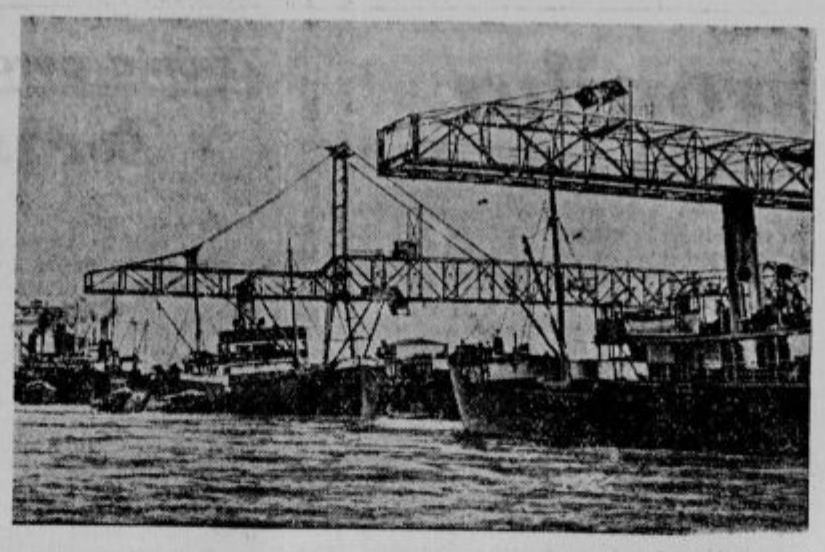

Novo poljsko pristanišče Gdinja je zraslo po osvoboditvi Poljske kakor goba po dežju. Slika nam kaže mesto in pristanišče. Poljska vlada je sklenila osnovati v pristanišču svobodno cono, da bi pospešila promet volne skozi Gdinjo, ki je šel doslej skozi nemški Gdansk na Poljsko.

Brzostrelni topovi, strojne puške in letala na zrakoplovu

Iz Zeppelinovih delavnic v Goodyear pri Acronu so te dni »krstili« največji zrakoplov tega sveta. Nadeli so mu ime »Macon«. Zgrajen je bil po naročilu Združenih držav in je bil postavljen v službo ameriške vojne mornarice. Krst se je izvršil z izrednim pompom. Poleg številnih častnikov, armade na suhem in na mokrem se ga je udeležila kot kumica žena admirala Moffata, vrhovnega poveljnika ameriškega letalstva. S posebno pripravo so potegnili običajno steklenico, napolnjeno s šampanjcem proti gondoli, da se je ob njej razbila. Krst je bil s tem končan. Zrakoplov so odvezali, da se je lahko dvignil.

Zrakoplov je dolg 235.50 metra, njegov premer znaša 40 m, višina 44 m. Napolnili so ga z dvemi milijoni kubičnih metrov plina. Žene ga osem motorjev tipa »Maybach« po 550 KS. Plul bo z brzino 125 km na uro in preplul bo lahko razdaljo 13.000 km ne da bi mu bilo treba pristati. Obtežijo ga lahko z 200.000 kg. Oborožili ga bodo z lahkimi brzostrelnimi topovi in strojnimi puškami. Poleg opazovalne gondole bo imel tudi posebno gondolo za letala. Z gondole bodo lahko spustili letalo v zrak in s pomočjo posebne priprave bo letalo lahko zopet pristalo na njej.

Heimwehr koraka skozi Dunaj ob zaščiti policije. Soldaški stan prihaja očividno povsod v modo.

Za tiste, ki so ob službo

Slučajno so prišli v Londonu na sled lepaku, ki je bil nalepljen po londonskih ulicah pred 50 leti, ki pa prav za prav sodi v današnje čase. Lepak se glasi takole:

»**Umetnost beračenja v šestih lekcijah!** Prof. Lazar Roony si šteje v čast naznatiti spoštovanemu občinstvu, da je ustanovil zavod, v katerem bo poučeval teoretično in praktično, kako je treba beračiti. Vsak človek s povprečno razvitim razumom zadobi po šestih lekcijah na našem tečaju dovolj spretnosti, da bo lahko živel na stroške javnosti udobno in brezskrbno. Pogoji, ki jih stavi g. profesor za ta koristni pouk, so zelo širokogrudni. V svoj zavod sprejema tudi otroke, in sicer zelo poceni. Te otroke bo naučil spreminjati obraze in telo na vse mogoče načine, ne da bi pri tem trpelo njihovo zdravje. Proti malenkostnemu plačilu pokaže gospod profesor tista mesta, kjer berač nabere največ denarja. Profesor Roony je preskrbljen z vsemi izpričevali, ki jih zahteva zakon za berača. Poleg tega preskrbi kandidatom potrebne rane in kraste. Razumne gospe in spretne osebe lahko dobijo pri njem za mal denar dvojčke, s katerimi lahko izsiljujejo na cesti denar od mimoidočih. Prav tako dobavlja profesor Roony pse za slepce, berglje in palice; skratka, vse kar je potrebno za uspešno izvrševanje beraške obrti. Vsa naročila izvede točno, ne da bi o njih komu zrhnil besede.«

Poročila iz tistih časov pravijo, da je iznajdljivi profesor našel s tem oglasom imenitno zaposlitev. Dela je imel čez glavo. Kako bi nesla profesorju šola šele danes, v času izredne bede! Morda pa tudi ne, ker je mnogo, mnogo beračev že tako spretnih, da ne rabijo strokovnega pouka.

Cerkev se pogreza

Iz Berlina poročajo, da je konservator dr. Dethleffen po dolgem raziskovanju ugotovil, da se stolnica v Königsbergu polagoma pogreza. Pogrezanje pa se vrši tako počasi, da se bo ta zgodovinska štavba ohranila kulturi še več stoletij. Seveda bo moral upravitelj paziti, da takoj popravi vsako škodo, ki se pojavi na stavbi. Že pri svojih raziskovanjih, ki so trajala od l. 1901 do 1907, je prof. Dethleffen ugotovil, da se je vhod stolnice v teku stoletij ponižal za 1.67 metra. Vzrok tega nenavadnega pojava je treba iskati v dejstvu, da je 4 metre pod površjem en meter debela šotna plast, na kateri sloni vse dolnje mesto in tudi stolnica v Königsbergu. Stolnica je bila zidana pred 600 leti in je bila nekdaj katoliška katedrala. L. 1528 je vojvoda Albrecht odstopil zgradbo mestu in ker je takratni škof prestopil k protestantizmu, je cerkev prešla v protestantovsko last.

Vse enako ostrižene

Turško prosvetno ministrstvo proučuje zakonski predlog, v smislu katerega se bodo morale dijakinje javnih šol vse enako striči.

Pri prvem rundu je Afrikanec Corkindale postavil »knock out« Nemca Neusla

Treba je tudi zrelih novinarjev

»Vestnik češkoslovaških novinarjev« je posvetil posebno številko predsedniku republike T. G. Masaryku, ki je nedavno praznoval 83. rojstni dan. Masaryk je namreč bil ne samo splošno znan učenjak, temveč tudi dober novinar. V »Vestnik češkoslovaških novinarjev« so najuglednejši domači novinarji napisali svoje spomine o srečanju z Masarykom, opisali so tudi njegovo življenje in njegovo delo. Prvi članek je napisal dr. Edvard Beneš, zunanji minister. »Predsednik Masaryk,« piše dr. E. Beneš, »je bil dolgo let v naši republiki najboljši učitelj politikov in državnikov, ni nehal biti tudi duhovni pomočnik in vodja novinarjev. Postavil je češkoslovaškemu časnikarstvu veliko in odgovorno nalogo, da bi postalo šola demokracije in stvarnosti. Opozoril je novinarje posebno, naj gledajo na to, da dvignejo svoje liste iz provincijalizma in jim dajo svetovno obzorje.« Dr. Beneš pripominja, da današnji časi ne zahtevajo samo dobre politične voditelje, ki morajo biti podkovani v notranjih in zunanjih političnih zadevah, temveč tudi zrele novinarje.

★

Dobro jutro! Ali ste vi šef lekarne?«

»Da, gospa.«

»In — ali ste že dolgo lekarnar?«

«Seveda, gospa. Že 20 let.

»Ali ste se že kdaj pomotili pri sestavljanju zdravil.«

»Toda prosim vas gospa!«

»Bodite tako prijazni, pokažite mi svojo diplomo!«

»Prosim . . .«

»Mi boste dali torej za 3 Din bonbonov proti kašlju.«

15.000 najboljših komunistov pojde na kmete

Kakor poročajo iz Moskve, bo sovjetska vlada v najkrajšem času poslala na kmete 15.000 komunistov, katerim popolnoma zaupa, da bi nadzirali izvršitev pomladanskega dela na poljih in setev. Najprej odide na deželo 2700 komunistov, ki so prejeli v Moskvi posebna navodila za svoje delo. Udeležili so se posebnega tečaja za to. Navodila jim je dal upravitelj kmetijskega oddelka pri tajništvu centralnega izvršilnega odbora komunistične stranke, g. Kaganovič, ki jim je zapretil, da morajo z vso odločnostjo vplivati na kmete, da boljševiški gospodarski načrt izvedejo. Ti komunistični zaupniki so namenjeni v prvi vrsti tistim krajem, ki so se slabo odrezali glede izvršitve boljševiškega kmetijskega načrta.

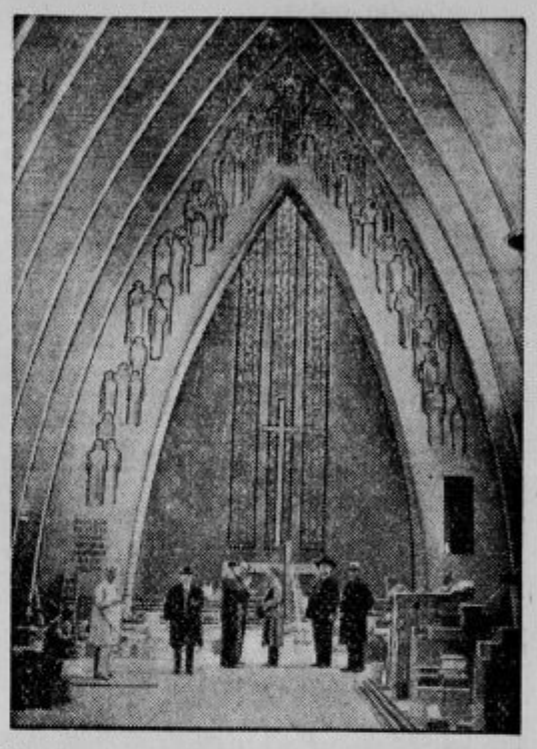

Notranjost nove protestantske cerkve v Berlinu. Na oboku: »pridiga na gori«, ki jo sestavlja 72 figur.

Rusija dobavlja stroje Turčiji

Na podlagi lanskega sporazuma je pričela Rusija dobavljati stroje Turčiji. Prav te dni so odpotovali turški predstavniki v Rusijo, da bi tam prevzeli pošiljko strojev. Ne gre za povsem nove stroje, pač pa so bili ti že v rabi; vendar so stroji še dobro ohranjeni. Sovjetska industrija pa se je že tako izpopolnila, da so zanjo že zastareli.

Boksar **Primo Carnera** iz Furlanije je tako visok, da ne najde v nobenem hotelu dovolj dolgih rjuh za svoje telo. Njegove rojakinje so se ga usmilile in mu pripravljajo primerne rjuhe na ta način, da sešijejo po dve navadni rjuhi skupaj.

Za slovansko vzajemnost po ilustriranem tisku

V razstavnih prostorih občinske knjižnice v Pragi se pripravljajo na zanimivo razstavo vsega slovanskega ilustriranega tiska. Poleg tega se snuje čitalnica, kjer bodo na razpolago najboljše češkoslovaške in druge slovanske revije in dnevniki. Razstavo krasijo tudi zanimive slike iz slovanskih kulturnih središč. Razstavo bodo odprli 20. aprila in odprta ostane do 5. maja. Pobudo za razstavo je dala Zveza slovanskih žena, s katero sodelujeta Slovanski institut in uprava osrednje knjižnice v Pragi.

Naloga razstave ni samo, da pokaže svetu, da imajo tudi Slovani dobro urejevane ilustrirane liste, temveč tudi, da pospešuje slovansko vzajemnost in uveljavljenje slovanskega ilustriranega tiska na svetu. Dejstvo je, da so ilustrirani slovanski listi malo razširjeni celo v slovanskih državah. V kavarnah, v pisarnah, v zdravniških in advokatskih čakalnicah najdeš povečini tuje revije. Praška razstava ima namen, seznaniti prav Slovane s slovanskim ilustriranim tiskom, ki ga niti sami dobro ne poznajo. Pokazati hoče posebno njihovo tehnično opremo.

Razstava se pozneje prenese iz Prage tudi v druga češkoslovaška mesta, kakor v Brno, Bratislavo in v Košice. Prireditelji razstave prosijo vsa uredništva slovanskih ilustriranih listov, naj čimprej pošljejo po več izvodov svojih listov na naslov Vystava slovanskych ilustrovanych časopisu, Praha I, Československa republika.

Larsenova ekspedicija se je ponesrečila

Riiser Larsen je brzojavno sporočil svojim znancem, da se mu je ekspedicija na južni tečaj ponesrečila. Njegovo ekspedicijo je namreč zajel ogromen vihar, ki mu je odnesel vso opravo in tudi 60 psov. Udeležence ekspedicije je naložila neka norveška ladja, ki lovi kite.

Joseph Harriman, ustanovitelj ameriške banke Harriman Nationalbank, je bil aretiran, ker je poneveril bančne knjige za ogromne zneske.

Carinjenje poštno-carinskih pošiljk

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse interesente, da je na predstavko, ki jo je uprava predložila ljubljanski glavni carinarnici v zadevi ocarinjenja poštno-carinskih pošiljk dobila pojasnilo, da velja glede tega razpis ministra financ z dne 11. januarja tl. št. 939, ki določa, da mora biti vsaka faktura, ki se predloži radi ocarinjenja blaga, opremljena s potrdilom lastnika blaga in da je blago tako, kakor je predpisano z razpisom C. št. 11.780 od 18. III. 1926.

V primerih, da dospejo fakture po pošti ob enem s pošiljko kot priloga spremnemu listu neoverovljene in brez potrdila lastnika, se take fakture ne jemljejo kot dokaz vrednosti blaga in se smatra v pogledu zaračunavanja skupnega davka na poslovni promet in luksuznega davka, kakor da faktura ni bila priložena.

To se pravi, da mora vsak, ki je naročil blago v inozemstvu zahtevati od dobavitelja, da mu izstavi pravilno fakturo in mu jo dopošlje tako, da jo bo prejel preje nego poštno pošiljko. Na ta način namreč bo mogel prejemnik blaga zadostiti zgorajšnjemu razpisu ministrstva financ. Opozarjamo torej, da fakture, ki so priložene pošiljki, ne veljajo kot listina za predpis davka na poslovni promet in luksuznega davka in je treba torej predložiti originalne fakture, ki pa jih mora seveda prejemnik blaga imeti v rokah že pred dospelostjo pošiljke in jih v zmislu zgorajšnjega razpisa overoviti ter pravočasno predložiti pošt. carini ter kolekovati s takso Din 2, kdor želi, da se mu faktura po ocarinjenju blaga vrne, mora predložiti carinski pošti skupno s fakturo tudi še posebno izjavo, ki jo dobi pri car. pošt. uradu, in jo je treba kolekovati Din 2. Na podlagi takega postopanja se bodo trgovci obvarovali nepotrebnih stroškov in neprilik ter se bo blago pravilno ocarinilo s skupnim davkom na poslovni promet ter luksuznim davkom.

Brezposelnost in javna dela

Znani narodni gospodar John Maynard Keynes propagira v angleških dnevnikih velikopotezno akcijo za preskrbo z delom brezposelnih. Za angleške razmere navaja par interesantnih dokazov, iz katerih posnemamo, da računa 150 funtov za letno plačo zaposlenega delavca. Torej bi za tri milijone funtov dobilo delo 20.000 delavcev. Državo stane podpiranje enega brezposelnega letno 50 funtov in bi z zaposlitvijo dotičnega delavca država prihranila že 1 milijon funtov. Poleg tega pa izdatek 3 milijonov funtov, če še upoštevamo drugovrstne posledice zaposlitve, kot n. pr. zaposlenost ostalega delavstva za preživljanje, odnosno zadovoljitev potreb omenjenih 20.000 delavcev, pomenja prav za prav narodni dohodek v znesku 4 in pol milijona funtov. Pri 10% obdačbi bi to državi prineslo 450.000 funtov in bi potem takem znašali vsi izdatki države namesto 3 milj. funtov prav za prav samo poldrug milijon funtov. Pri tem pa še ni upoštevana vrednost izvršenih del za državo in gospodarstvo, kar se bo pokazalo kasneje. To je pravilno razumela doslej že cela vrsta držav in stavlja na program velika javna dela, ki naj bi zaposlila številne brezposelne. Ravno te dni je češkoslovaški parlament odobril najetje velikega posojila za javna dela.

•

Bančna kriza na Češkoslovaškem. Za moratorij je prosila Osrednja banka nemških hranilnic v Pragi, ker so hranilnice zahtevale svoje vloge.

Pogajanja z Avstrijo. Dunajski listi poročajo, da namerava Avstrija z ozirom na povečani uvoz kmetijskih izdelkov iz Jugoslavije zahtevati pri bodočih pogajanjih z našo državo povečanje nakupov pri avstrijski industriji. Agrarci pa hočejo zmanjšati kontingente za uvoz kmet. pridelkov in živine iz Jugoslavije.

Pogajanja z Association nationale de porteurs français de valeurs mobilieres v Parizu so bila po najnovejših vesteh zaključena na podlagi triletne odgoditve. Takoj se bo plačalo 10% kuponov, za nadaljnja tri leta se dobe boni, ki se obrestujejo po 5% in tečejo 25 let. Uveljavljenja je pričakovati že 1. aprila 1933.

Borza

Dne 17. marca.

Denar

Danes že tretji dan ni bilo deviznega prometa na ljubljanski borzi. Med tečaji je zabeležiti dvig Amsterdama, Bruslja, Londona, New Yorka, Pariza, Prage in Trsta. Le Curih je ostal neizpremenjen, Berlin se je pa znižal.

Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani 9.10 do 9.15, v Zagrebu 8.70—8.80 (8.75), v Belgradu pa 8.70—8.80. Grški boni so notirali v Zagrebu 35 bl., v Belgradu 30 den.

Ljubljana. Amsterdam 2308.74—2320.10, Berlin 1361.25—1372.05, Bruselj 800.24—804.18, London 197.53—199.13, Curih 1108.35—1113.85, New York 5683.25—5711.51, Pariz 225.43—226.55, Praga 170.12 do 170.98, Trst 293.79—296.19.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 56.809 Din.

Curih. Pariz 20.34, London 17.855, New York 515, Bruselj 72.20, Milan 26.575, Madrid 43.70, Amsterdam 208.5, Berlin 123.05, Dunaj 72.83 (58.80), Stockholm 94.50, Oslo 91.40, Kopenhagen 79.60, Sofija 3.70, Praga 15.37, Varšava 58, Atene 3.97, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Tendenca za vojno škodo je bila čvrstejša in so bili proti koncu borze tečaji višji. Dolarski papirji v Belgradu ne notirajo, v Zagrebu in Ljubljani sicer notirajo, toda brez prometa. Promet je bil na zagrebški borzi naslednji: vojna škoda 400 kom. in 100.000 7% inv. pos. Nadalje je bilo zaključenih 20 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 42—43, vojna škoda 171—174, 8% Bler. pos. 36—38, 7% Bler. pos. 34 do 35, Trboveljska 140—150.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 42 do 43 (42.50), agrarji 22—23, vojna škoda 176—178 (172, 173), 3. 175—178, 4. 176—177 (175), 5. 175 den., 6% begl. obv. 30.50—31.25, 8% Bler. pos. 36.50—38, 7% Bler. pos. 33.50—35, 7% pos. Drž. hip. banke 37—42. — Delnice: Narodna banka 3500 bl., Priv. agr. banka 218—222 (218), Nar. šum. 25—35, Šečerana Osjek 100—105, Impeks 55 den., Trboveljska 150 bl.

Belgrad. Narodna banka 3350—3400, Priv. agr. banka 192—195 (196), 7% inv. pos. 42.50—44 (42), agrarji 22.50 den., vojna škoda 176—178 (173, 180), 6% begl. obv. 31.25—31.50 (31.75, 31.25).

Dunaj. Don. sav. jadr. 55.05, Živno 60, Alpine 11.65, Trboveljska 15.25, Leykam 1.

Žitni trg

Žitna trgovina počiva. Dovozov ni, povpraševanja pa tudi ne. Vreme je ugodno in so kmetovalci zaposleni pri poljskih delih, ki dobro napredujejo. Cene so ostale neizpremenjene.

Novi Sad. Ječmen: bč., srem. 64—65 kg 102.5 do 107.5, bč., srem. poml. 66—67 kg 107,5—112.5. - Fižol: bč., srem. beli brez vreče 2% 112.5—115. - Otrobi: bč., srem. v juta vrečah 62.5—65, ban. v juta vrečah 60—62.5. - Ostalo neizpremenjeno. Tendenca mirna. Promet: 42 vagonov.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor gor. bč. 220 do 221.5, sred. bč. pot. 220—222.5, ban. 218—220, ban. potisje, srem. 220—222. Koruza: bč. Donava in Tisa šlep za marec, april 68—70. - Otrobi: bč. promptna 63—65. Ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet: 77½ vagonov.

Budimpešta. Pšenica: Tendenca prijazna. Promet: srednji. Marec: 12.20—14.22, zaklj. 14.20 do 14.22; maj 14.05—14.15, zaklj. 14.12—14.14; oktober 12.32—12.50, zaklj. 12.32—12.33. Rž: Tendenca slaba: Maj 8.25—8.34. Koruza: Tendenca slaba. Maj 7.60—7.70, zaklj. 7.65—7.67; julij 8.07—8.17, zaklj. 8.11—8.12.

Chicago. Pšenica: maj 56, julij 55.75, september 58. Koruza: maj 28, julij 31, september 32. Oves: maj 18.50, julij 19, september 19.375. Rž: maj 39.75, september 42.625.

Winnipeg. Pšenica: maj 53.75, julij 54.50, oktober 56.25.

Hmelj

Cene hmelju naraščajo.

»Prager Presse« poroča, da je v zvezi z dovoljenjem varenja piva v severnoameriških državah nastala na hmeljarskem trgu velika hosa (dvig) cen. Amerikanci so sicer kupili že pred meseci par tisoč stotov hmelja, zaenkrat se pa ne sliši ničesar o nakupih. Kljub temu pa cene naraščajo. Pridelek leta 1932 je iz prve roke že prodan, zaloge iz l. 1931 so majhne, pač pa so velike zaloge pridelka iz l. 1930 (cenijo jih na 50.000 stotov).

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi

fotooddelek Jugoslov. knjigarne Ljubljana

Sport

VREMENSKO POROČILO JZSS.

Slatne-Planica: Temperatura —5 stopinj, jasno, snega 30 cm, srenj, izgledi za nedeljo in smuške ture prav dobri. Za Tamarjem pod Jalovcem smuka idealna, sneg solnat.

Kranjska gora. Temperatura —2 stopinji, brez oblakov, barometer pada, snega 2—20 cm.

Bohinj: Temperatura —2 stopinji, jasno, snega ni.

Mrzli studenec: Temperatura —10 stopinj, 50 cm trdega snega, smuka ugodna, vreme krasno.

Zelenica: Temperatura —2 stopinji, jasno, sever, 80 cm snega, smuka dobra, skakalnica uporabna, izgledi za nedeljo dobri, za smuške ture prav dobri, sneg podnevi južen, zjutraj zmrznjen.

Koča na Kraju in pri Sedmerih jezerih odprta in oskrbovana.

Vršič (Kranjska gora), 17. marca: jasno, 40 cm snega.

Krvavec, 16. marca: temperatura —4 stopinje, jasno, sneg srež. Smuka idealna. Izgledi za nedeljo odlični.

Vremensko poročilo z Menine planine. Smučarji z Menine nam pišejo: Pot do koče je popolnoma brez snega. Okrog koče kopno, na Bibi in na Šavnicah pa je še do pol metra snega, ki je prav dober za smuko. Temperatura čez noč —5° C, na soncu +28° C! Izgledi za nedeljo so še vedno dobri. Smuk!

MEDKLUBSKA POKALNA TEKMA NA PECI

Medklubska, visokoalpinska, pokalna tekma v smuku za prehodni pokal »Peca« se vrši dne 26. marca 1933, in jo priredi Z. S. O. — SPD, Mežica—Črna ob 10 dopoldne. Start na vrhu Pece »Kordeževa glava«, 2124 m, cilj pri Uletovi koči, 1654 m. Višinska razlika 470 m. — Prijavnina 10 Din. Prijave je vposlati s prijavnino do vključno 23. marca na omenjeni odsek. Poznejše prijave 20 Din. Tekmo vodi odsekov odbor. — Pravico udeležbe imajo le pri JZSS verificirani člani, ki imajo zvezno ali podzvezno legitimacijo. — Razglasitev doseženih uspehov in nagrad se vrši takoj po tekmi v Uletovi koči. — Pokal preide v stalno last dotičnega, ki si ga pribori trikrat zaporedoma ali v presledkih. Pokal se hrani v Uletovi koči. Drugo- in tretjeplasirana prejmeta diplome. — Sestanek tekmovalcev na predvečer v Uletovi koči, ki je oskrbovana. Istotam se izvrši žrebanje startnih številk. — Za prevoz iz Prevalj v Mežico in obratno bo preskrbljeno.

HERMES : ŽELEZNIČAR

Kakor smo že poročali, se vrši tudi letos tekmovanje železničarskih klubov za pokal železničarskega ministra g. inž. Radivojevića. Nogomet naših železničarjev bosta zastopala ljubljanski Hermes in mariborski Železničar, ki se bosta že jutri spoprijela v tem zanimivem turnirju. Jutrišnja tekma se vrši v Mariboru in sicer ob 15 (3) popoldne, revanžna tekma se bo pa odigrala v Ljubljani.

Hermesa ne čaka baš lahka naloga v tem tekmovanju. Je pa to klub, ki spada med naše najboljše prvorazredne klube in ki si je tudi v lokalnem prvenstvenem tekmovanju priboril zmago ter si osvojil pokal zimskega turnirja. Baš zato pričakujemo od njega, da bo tudi v tekmovanju železničarskih klubov v državi dosegel častno mesto.

SK Korotan (Ljubljana). Jutri ob 10 dopoldne se vrši redni letni občni zbor z običajnim sporedom. — Popoldne ob četrt na 5 prijateljska tekma z vojaškim timom. — Tajnik.

Nedeljske nogometne tekme za državno prvenstvo. Jutri se nadaljujejo tekme za državno prvenstvo. To pot se srečajo: BSK—BASK v Belgradu, Hajduk—Primorje v Splitu, Hašk—Gradjanski v Zagrebu, Slavija O.—Jugoslavija v Osjeku. — Nas najbolj zanima tekma med našim reprezentantom in Hajdukom. Kajti na vročih splitskih tleh so morali kloniti najboljši klubi in zato ni pričakovati kakega uspeha. Poleg tega pa je bil Hajduk že dvakrat naš državni prvak in sicer v letih 1927 in 1929. Primorje mora pač gledati, da mu jutrišnji nasprotnik le ne bo prevečkrat potresel mreže in da ne bo odšlo z igrišča premagano s preveliko gol diferenco. Če se mu samo to posreči, pa bo lahko zadovoljno.

Težka atletika. Zagrebška »Sparta« priredi dne 8. aprila pod nadzorstvom Težkoatletske zveze v Zagrebu tekmovanje za rokoborbeno prvenstvo Dravske banovine. Tekmovanje bo v dvorani bivšega Hrv. Sokola na Trgu kralja Aleksandra. Tekmovanje se bo vršilo v težah: bantam, perolahka, lahka, welter, srednja, poltežka, težka. Startnina 10 Din od atleta. Prijave se sprejemajo do 4. aprila in se naj pošiljajo na naslov: Anton Begač, Zagreb, Kosirnikova ulica 18. V prijavi je navesti ime in priimek tekmovalca in njegovo kategorijo. — Za rokoborbeno prvenstvo mesta Belgrada se je tekmovanje preložilo na 1. in 2. aprila t. l. Prvenstveno državno tekmovanje v boksu bo nepreklicno dne 31. marca in 1. aprila 1933.

Medmestna tekma v orodni telovadbi med Monakovem in Dunajem se je vršila preteklo nedeljo na Dunaju. Tekmovali so telovadci katoliških organizacij omenjenih mest. Tega zanimivega tekmovanja, ki se je vršilo v dunajski operi, se je udeležil tudi avstrijski zvezni predsednik Miklas z raznimi ministri in drugimi visokimi dostojanstveniki. Monakovčani so poslali v boj same stare, preizkušene borce, ki so bili že večkrat v nemški reprezentanci v raznih mednarodnih tekmah. Zato so tudi zmagali v razmerju 465:427. Avstrijske telovadkinje pa so ob tej priliki nastopile z raznimi narodnimi plesi. Pri tekmah so bili doseženi naslednji rezultati: Monakovo 465 točk (Esser 72, Weber 69.5, Sohler 67.5, Schneider 66, Dietrich 66, Schrägle 63, Lönner 58.5, Morgott 54.5). Dunaj 424 točk (Fesl 66.5, Hoche 64, Popek 62, Lasitsch 61.5, Kandelka 61, Schestag 57, Lackner 49.5, Teply 46.5).

Trbovlje

Nerednosti na pošti. Proti trboveljski pošti so bile vedno češče pritožbe med ljudmi, da ne dobivajo pisem, ki so jih za trdno pričakovali in da je bil pobran denar iz pisem, celo ovadeni so bili nekateri radi vsebine pisem, ki so jim jih drugi poslali. Zadnje dni je prišel zadevo preiskovat od poslanec ljubljanske poštne direkcije, ki je zaslišal več strank, ki so mu potrdile resničnost nepravilnosti. Vsled uvedene preiskave je takoj izginila iz Trbovelj pomožna moč na pošti, katera je vse te nerednosti zagrešila, kadar je bila sama v uradu. Navadno se je to zgodilo po uradnih urah, ko je bilo treba čakati na oddajo pošte avtu za vlak in se je sama ponudila za to delo, da je med tem lahko odpirala pisma. Na posledice pa menda ni mislila.

»Slehernik«. Jutri vprizore v Društvenem domu diletantje Vincencijeve konference v prid ubogim srednjeveški misterij »Slehernik«. Igra je bila tudi v ljubljanski drami in drugod igrana z velikim uspehom vsled svoje globoke in napete vsebine. Upamo, da bo uspela tudi na našem odru, ki bo za to priliko posebej preurejen.

Sv. Benedikt v Slov. goricah

Društvo bojevnikov in invalidov pri Sv. Benediktu je začelo zadnje čase živahnejše delovati. Za konec posta pripravlja misterij »Slehernik«.

Za upravitelja premoženja razpuščenega Prosvetnega društva je bil imenovan g. Leo Zlatič, starosta Sokolske čete in šolski upravitelj na naši šoli.

Na Drvanji nimajo župana že od novembra 1931, ko je bil razrešen dotedanji dolgoletni župan g. Simon Kurbus.

Smrt v naši župniji hudo gospodari. Dozdaj imamo že 19 mrličev, večinoma žrtve »španske«. Kdor je preganja z alkoholom, ga gotovo ugonobi.

Baje bodo spet začeli z deli na napol dograjeni banovinski cesti Sv. Benedikt—G. Radgona. Je res že skrajni čas.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 17.30 Salonski kvintet. Program po željah poslušalcev — 18.30 Angleščina (ga Orthaber) — 19.00 Bolczenske podpore (Rudolf Smersu) — 19.30 Iz zgodovine filozofije (dr. Fr. Veber) — 20.00 Prenos z akademije maturantov tehn. srednje šole: — 21.00 Samospevi gdč. Vide Rudolfove: — 21.35 Salonski kvintet: vmes čas in poročila.

Nedelja, 19. marca: 7.30 Živinoreja (ing. Wenko) 8.00 Nasveti za kmeta 8.15 Gimnastika (M. Dobovšek) 9.00 Božja postava (dr. P. Roman Tominec) 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 10.00 Energija in energ. gospodarstvo (ing. Mattanovich) 10.30 O elektriki (dr. M. Vidmar) 11.00 Salonski kvintet 12.00 Čas, plošče 15.15 Slovenske narodne na ploščah 16.00 Prenos koncerta gorenjske sokolske župe iz Kranja 20.00 Prizor iz teaterske agenture 20.45 Salonski kvintet 22.00 Čas, poročila, plošče (plesna glasba).

Drugi programi:

Nedelja, 19. marca:

Zagreb: 20.30 Radio orkester — **Milano:** 20.30 Prenos iz gledališča — **Brno:** 19.40 Poljudni koncert radio orkestra 20.20 Balalajke — **Barcelona:** 19.45 Vokalni koncert 21.00 Operni prenos, plošče — **London:** 22.05 Nedeljski orkestralni koncert — **Bukarest** 21.00 Zborovsko petje — **Suisse Romande:** 20.00 Pianinski koncert ob spremljevanju klarineta 21.15 Vokalni in violinski koncert — **Berlin:** 19.00 Opera »Hermann von Balcke« — **Belgrad:** 19.00 Koncert mešanih zborov 20.00 Violinski koncert — **Rim:** 20.45 Opereta »Razbojniki« (Offenbach) — **Praga:** 20.05 Instrumentalni koncert — **München:** 19.55 Radio orkester 21.30 Italijanska glasba — **Budapest:** 20.00 Ogrske pesmi 21.00 Jazz

---

P. C. Wren:

Lepi Mihael

65

»‚Gospod veliki mesar'« (s čimer je menil Schwartza, sem mislil), »pravi, da bi čakali do ščipa,« je slovel odgovor. »Ako dotlej ne bo prišel nov poveljnik ali ako bo že prej napredoval ‚gospod veliko prase' ter dobil poveljstvo, bo nastopil pravi čas... Opravili bi vse ponoči in poln mesec bi svetil za dolgo hojo... Počivali bi za vročine podnevi, nato ob luninem svitu nadaljevali pot in tako naprej...«

»Torej je še tri ali štiri dni časa, da se človek lahko odloči?« sem pripomnil.

»Da,« je odvrnil Guantaio. »Toda ne bi vam svetoval čakati tri ali štiri dni na to... Schwartz hoče prej vedeti... da bo pripravil za vsako prase po par mesarjev...«

»Kaj pa z Lejauneom?« sem vprašal naravnost, ker je že oni tudi začel uporabljati imena. »Recimo, da bi ga kdo posvaril? Kaj potem?«

»Kdo bi ga?« je vprašal Guantaio. »Kdo mara toliko tega besnega psa, da bi se dal zanj križati in si prerezati vrat? Zakaj bi ga kdorkoli svaril? Mar ne bi bila njegova smrt dobro delo in blagoslov za vse druge?«

»Ne, če se stvari izjalovijo,« sem odgovoril. »In tudi ne, ako konča tako, da bi pomrli vsi v pustinji.«

»To da,« je pritrdil Guantaio in si še bolj grizel nohte. »Oh, kako sovražim to puščavo... Bojim se je... Bojim se je...«

Da — taka je bila ta stvar. Bal se je biti zapleten v upor, pa najsi se je posrečil ali ne.

»Kaj na primer, ako bi šel jaz in svaril Lejaunea?« sem vprašal.

»Ho! Dal bi vam šestdeset dni samotnega zapora in vražje poskrbel za to, da ne bi izišli živi iz celice,« je odgovoril Guantaio. »In tedaj bi tudi vedel, kar tako že ve — da ga vsakdo mrzi in bi ga radevolje umoril, ako bi imel za to priložnost... In kaj bi naredili vaši tovariši z vami?«

Nasmejal se je rogaje.

Ne — sem sklepal — prijatelju Guantaiu ne bi bilo ljubo, da bi jaz opozoril Lejaunea. Če bi že Lejaune moral biti posvarjen, bi hotel Guantaio to opraviti sam.

»Kako bi vedeli, da sem ovaduh jaz?« sem vprašal.

»Ker bi jim to jaz povedal,« se je odrezal. »Ako Lejaune kaj zve, ste mu povedali to vi, pa nihče drugi.«

Torej tako? Guantaio bi me ovadil in prisegel, da sem storil to jaz! Ne rešil bi samo svoje kože, marveč bi Mihael kmalu imel enega brata in prijatelja manj, čim bi Schwartz zaznal, kdo jih je izdal.

»Seveda bi vaju z bratom, kakor vedno, imeli za zaveznika,« je opozarjal Guantaio.

Tako, še to povrhu? Mihaela in mene bi naznanili kot izdajalca, nakar bi Guantaio zlahka umoril in oplenil Mihaela — ker bi bil varen v svoji častni vlogi vršilca pravice nad izdajico.

Legija ni poznala prestrogega zakona, kadar je kaznovala moža, ki je delal proti koristim svojih drugov. Guantaiu se pri takih okoliščinah ni bilo bati Bolidarjeve usode.

»Kaj bi storili vi na mojem mestu?« sem poizvedoval.

»Priključil bi se mesarjem,« je bil jedrnat odgovor. »Vi in vaš brat morata iti za Schwartzom. Bolje je sovraštvo Lejaunea kakor polovice vsega moštva, ki je na Schwartzovi strani. Lejaune ne bi mogel priti naravnost k vaši postelji in vas umoriti. Schwartz pa bi to mogel storiti in tudi bi. Pa tudi bo, ako se mu ne pridružite...«

Da, za gotovo si ta podli stvor sam ni bil na čistem, katera pot bi bila za njegov namen boljša in je zategadelj od minute do minute menjal svoje nazore, kakor ga je pač bolj nadvladal strah ali up.

Prav sedaj se mu je zdelo vredno, da bi bila Mihael in jaz upornika. Hipec nato se mu pa zdi že boljše, ako ne bi bila med njimi...

Najbrž nič tako ne zmede in ne zmesa omahljivega duha kakor čista resnica. Mnogokrat je najboljše, zabrusiti takim bitjem resnico v obraz. Tako sem se tudi jaz odločil, da govorim golo resnico in prepustim njemu vse drugo.

»Porazgovorila se bova o tej stvari z bratom,« sem dejal, »in se odločiva še to noč. Bržda bova posvarila Lejaunea. To lahko poveste Schwartzu. Sicer pa mu dam zadnji odgovor jutri. Potem naj stori, kakor mu drago!«

»Seveda pa ne boste svarili Lejaunea, preden ne boste povedali Schwartzu, kaj nameravate?« je vprašal Guantaio. Opazil sem bil, kako so se mu bile zableščale oči, ko sem bil omenil možnost, da ne bova s Schwartzom. Sedaj se mi je zdelo, da mu je še navsezadnje všeč tako.

»Ne, tega ne storim,« sem mu zagotovil. »Tudi moj brat ne... Pod pogojem, seveda, da se nocoj ne bo nič zgodilo? Nikakega upora, menim...«

»Oh, ne,« je rekel Guantaio. »Ti še niso pripravljeni. Nekaj se jih še ni priključilo. Schwartz pa bi rad pridobil vsakogar, kajpak; ako mu pa ne uspe, hoče točno vedeti, koga morajo spraviti v kraj, preden odrinejo. Tako hoče preprečiti kake morebitne neprilike... Zraven tega hočejo pričakati polno luno...«

»Prav — odločil se bom nocoj,« sem dejal. »Sedaj pa, prosim, pojdite! Moram marsikaj premisliti — in tudi mi niste Bog vedi kako zelo všeč, Guantaio, prav zares...«

Poglavitna skrb je bila sedaj, najti Mihaela in skleniti, kaj ukreneva.

»Ljudska knjižnica« Izdaja in založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispala, povest, broš. 28 Din, vez. 40 Din. — Pierre L'Ermitte: Deklica, z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din, vez. 42 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din, vez. 45 Din. — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din, vez. 42 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Ne zamudite prilike! Od 18. marca do 5. aprila t. l. odprodajamo okoli 2000 parov čevljev po temeljito znižanih cenah!

REKLAMNA RAZPRODAJA!

Moški od Din 85·- naprej
Damski od Din 84·- naprej
Otroški od Din 26·- naprej

„JARA" čevlji
LJUBJANA - SV. PETRA CESTA 20

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlada prodajalka
želi kakršnokoli službo. Ponudbe prosim na upr. »Slov.« pod »Vedno hvaležna« št. 2839. (a)

Čevljarski pomočnik
vajen tudi vseh kmečkih del želi službe. Nastopi lahko takoj. Naslov pove »Slov.« pod št. 2934. (a)

Trgov. pomočnik
želi prakticirati v manufakturni trgovini. Dopise na podruž. »Slovenca« v Celju pod »Praktikant« št. 2978. (a)

Službe dobe

Papirnica išče
sposobne in vešče vodje z daljšo prakso h kalandrom. Ponudbe na Zagrebačku dioničku tvornicu papira, Zagreb. (b)

Zastopnike
sprejmemo v vseh večjih krajih za nakup in prodajo najboljšega artikla. Dobra plača in provizija. Ponudbe z referencami na Josip Grom, Vrhnika. (b)

Hlapca
ki ima veselje do živine, ih je že to službo vršil, takoj sprejmem kot kravarja. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Ljubljanska okolica, plača 200/2932.

Pošteno dekle
vajeno samostojne kuhe - po možnosti tudi šivanja iščem za takoj. Dr. Janc, Aškerčeva 5. (b)

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najbolje pri Komand. družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Stanovanja

IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje
išče mirna družina za maj najraje v centru. Ponudbe s ceno na upr. »Sloven.« pod »Vesten plačnik«. (c)

Stanovanje
v Ljubljani, obstoječe iz treh večjih sob in prostorne predsobe s pritiklinami, iščem s 1. aprilom. Ponudbe z navedbo mesečne najemnine naj se stavijo na upr. »Slov.« v Ljubljani pod zn. »Stanovanje« št. 2908. (c)

ODDAJO:

Stanovanje
soba in kuhinja oddam. Dravlje 135, Rakova pot.

Lepa soba
solnčna, opremljena, se takoj odda. Poizve se v trgovini Strojanšek, Pred Škofijo 21. (s)

Prazno sobo
oddam. Staretova št. 31, Trnovo. (s)

Lepo sobo
opremljeno, se takoj odda eni ali dvema bolj. osebama, poleg sodnije. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2970. (s)

Vnajem

IŠČEJO:

V najem vzamem
takoj dobroidočo gostilno ali trgovino. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Takoj« št. 2914. (m)

ODDAJO:

Dva lokala
za brivnico, pisarno ali trgovino odda takoj D. Rovšek, Kolodvorska 35. Cena 800 in 900 Din. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro proda; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Prodam parcelo
728 m², vogalno, 4 minute od Trnovske cerkve. Pojasnila pri Parovel, Devinska ul. 9. (p)

Pohištvo

Spalnica
s psiho za 2000 Din prodam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 2963. (š)

Auto-motor

Motorno kolo
novo, športno s prikolico, prodam radi bolezni. Za plačilo vzamem tudi hranilno knjižico. Vprašati Tyrševa 4, mesarija Zevnik. (f)

Razno

Prodam
spalni in kupim sportni otroški voziček. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2933.

Prodamo

20.000 kg
prvovrstnega semenskega krompirja lastnega pridelka proda takoj Kmetska gospodarska zadruga v Št. Vidu pri Stični. (l)

Prst (humus)
za vrtove
pesek za posipanje
— Vam dobavi gradbeno podjetje Anton Mavrič, Tyrševa 38, Ljubljana, — Telefon št. 33-82.

Drva
dobite po zelo znižani ceni: Prelesnik, Janševa, telefon 3389. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodneje in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Konfekcija — moda
najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Sadna drevesa
Radi izpraznitve drevesnice na Poljanski cesti je naprodaj več tisoč visokodebelnih in pritličnih jablan in hrušk, marelic in breskev po znižanih cenah. Zahtevajte cenik, ali se osebno zglasite pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. (l)

Prodam vrt
vzorno kultiviran, 1000 m² obsežen, v mestu, v najprijaznejši in gosto naseljeni okolici, na moderni cesti, le 100 m od tramvajske postaje oddaljen, primeren za kakršnokoli stavbo. Dve tretjini kupnine tudi v knjižicah ljubljanskih zavodov. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vrtnice« št. 2946. (l)

Semenski krompir
lep, zdrav, iz hribovske zemlje — imam v zalogi. Škerjanec, p. Radomlje. 1

Dobro osušeno meso
zdravo (prednje in zadnje šunke, karé, rebra, vratina), z garancijo, da pride meso zdravo, razpošilja od 50 kg po 10.50 Din franko zaboj ab Bačka, Marcel Steiner, Sombor, telefon 68. (l)

Imam naprodaj
zdravo, suho seno, prešano v balah. L. Neusak. Bos. Dubica. (l)

Semena
za polje in vrt kupujte v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. (l)

Prodam najboljšo
restavracijo
v sredini mesta Maribora. Vicel, Gosposka 5.

Obrt

Debele
luskinaste trobe
kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Rozlerova cesta 34.

FOTOAPARATE
svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtländer, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi
fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Ljudska Samopomoč v Mariboru

mi je izplačala po smrti mojega očeta

g. Franca Zorko

pripadajočo podporo hitro in kulantno. Izrekam ji tem potom javno zahvalo in jo prav prisrčno priporočam.

Revne, dne 8. marca 1933.

Franc Zorko.

Za pomladansko sezijo
velika izbira in nizke cene vsemu blagu v Trpinovem bazarju v Mariboru, Vetrinjska ulica 15.

Zahvala

Podpisani je prejel po smrti svoje matere gospe

Marije Šijanec

pripadajočo podporo od

Ljudske Samopomoči v Mariboru

točno in zelo kulantno izplačano. Za to izvanredno naklonjenost se društvu najprisrčnejše zahvaljujem in ga priporočam vsakomur v takojšen pristop.

Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 14. marca 1933.

Lovro Šijanec.

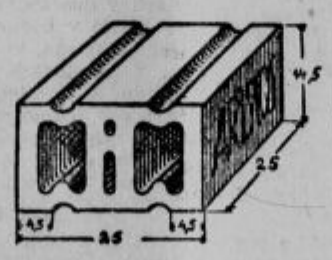

„Aristos"
votla nosilna opeka Celjske opekarne
Moderni, hitri, ekonomični način zidanja! - Toplo! - Suho!
Prospekte in ponudbe pri zastopstvu:
M. GREGOVIČ & CO.
d. z o. z.
Razni stavbni materijal!
LJUBLJANA, Marijin trg 8. — Telefon 2971.

Karolina Pučelik roj. Böhm, sin Fric ter ostali sorodniki naznanjamo pretresljivo vest, da nas je naš nepozabni dobri soprog, oče, brat stric, svak, gospod

Miroslav Pučelik
šolski upravitelj v pokoju

danes ob 9, previden s tolažili sv. vere za umirajoče, v 63. letu starosti nenadoma za vedno zapustil.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v nedeljo 19. marca 1933 ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Framu na framsko pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek v Framu.

Blagega pokojnika priporočamo vsem, ki so ga poznali, v trajen spomin in molitev.

Fram, dne 17. marca 1933.

Danes je umrl moj ljubi soprog, najboljši oče in najzvestejši prijatelj svojih otrok, oziroma brat, zet in svak, gospod

Leo Hamann
trgovec in hišni posestnik

V neizmerni žalosti spremimo blagopokojnika v nedeljo, dne 19. marca 1933 ob 3 popoldne od hiše žalosti, Mestni trg 8, na evangeljsko pokopališče.

Ljubljana, dne 17. marca 1933.

Edith Hamann
v imenu vseh sorodnikov.

MILJONAR PRIPOVEDUJE.

Zakaj se je poročil s siromašnim dekletom

»Ko me je pogledala, sem že bil očaran od njene svetle, bele in sveže polti. Takoj sem sklenil, da se z njo oženim.«

Vsaka žena ima dandanes lahko belo in mehko kožo, kakoršna prija in kakršni se divijo vsi moški. Uporabljajte kremo Tokalon hrano za kožo bele barve (ne mastno), ki vsebuje preparirano svežo smetano in olivno olje, kombinirano z oblaževalnimi in osvežujočimi dodatki. Krema Tokalon neprestano prodira v kožo, blaži razdražene kožne žleze, krči razširjene pore in odstranjuje zajedavce. Najboli razkava in najtemnejša koža postane mehka in bela. V treh dneh se koža obnovi ter postane lepa in sveža, kakor se ne da doseči na noben drug način. Krema naj se uporablja vsako jutro.

Za joškote in jožice

Spomladanska torta.

Speni 4—5 rumenjakov, da dobro narastejo; dodaj 18 dkg sladkorja, nekoliko naribane pomarančne lupine, ter sok ene cele pomaranče. To mešaj 15 minut, ter dodaj 6 dkg zmletih mandeljev, 16 dkg moke pomešane z ½ zavitka »ADRIA« praška, ter končno sneg 4—5 beljakov. Testo pretresi v tortni model in peci v neprevroči pečici približno ¾ ure. Ohlajeno prereži v dva kolobarja, ter enega premaži z marmelado. Torta oblita z rumovim sladkornim ledom izvrstno tekne.

Iz laboratorijske kuhinje tovarne za pecivne praške »ADRIA«

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. - Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak

Varujte se potvorb!

Claven — Zaščitni znak

BRAZILSKI MATE-ČAJ

kot vsakdanja jutranja in večerna pijača ohrani družino zdravo in ne pomeni nobenih izdatkov, ker je cena spričo njegovih odličnih lastnosti, njegovega aroma kakor tudi njegove razširjenosti kot prava ljudska pijača zelo nizka. Zahtevajte ga povsod! Glavna zaloga: Franc Kovač, Ljubljana, Poljanska cesta 29.

Naš sin, brat, svak in stric, gospod

Bogomil Vdovič
publicist

je umrl danes ob pol 2 zjutraj. Pogreb bo v nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 3 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice.

V Ljubljani, dne 17. marca 1933.

Neža Vdovič, mati. Stanislav Vdovič z družino, brat. Darinka Vdovič, sestra.

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

To-le prav za prav ne velja za Štajerce, Korošce in Prekmurce, k večjemu za Primorce, v glavnem pa za Kranjce. Pravijo namreč, da je »fovšija« tipična kranjska lastnost. Cvete sicer najbrže v obilni meri tudi zunaj Kranjske, če že upoštevamo, da so meje nekdanjih »kronovin« še ostale v ljudskem razlikovanju, ampak na Kranjskem je je toliko, da bi jo lahko izvažali v ves svet.

Torej na Kranjskem je bilo zadnje dni, da je fant zaklal zoerstnika. Zakaj? Ljudje so odgovorili: »Iz fovšije, ker je imel nevesto!« Pa sta oba za nju gledala, kaj ne? — »Ah, kaj še, gledal je samo tisti, ki je bil zaklan. Ta, ki je ženina zaklal, se še zmenil ni zanjo. Sama »fovšija«!«

Tako, mladi ljudje, pa ne le na Kranjskem! Starejši so si pa zavistni zaradi drugih reči. Če gre komu dobro, mu ljudje niso zavistni zato, ker jim je odvzel zaslužek, ali ker gre njim slabo, temveč največkrat zaradi tega, ker gre nekomu še dobro na svetu. Revež ni bogatinu zavisten, temveč prej celo bogatin manj bogatemu, ker se je tudi temu »nekaj« posrečilo, recimo, da je prodal živino ugodneje, kakor on.

V našem življenju je sploh tako: če si kdo zmisli, da bo napravil magari tovarno turških opank in mu bodo opanke šle, se bo zanesljivo našel še kdo, ki bo napravil prav tako tovarno, čeprav dve ne bi šli in bosta obe propadli. Če bo kdo pričel po glavi hoditi in bo pobiral pri tem prostovoljne prispevke, pa bi le nekaj nabral, kmalu bo imel konkurenta.

Ta kranjski pojav je nekaka duševna lenoba, ki si rada zaželi tuje blago, ker si ga sama ne zna poiskati. To je bolezen, ki prijemlje nedorasle ljudi, še nedoraslo gospodarstvo, nedoraslo duševno življenje. Ta bolezen, ta »fovšija«, je doma povsod tam, kjer imajo duševni slabiči glavno besedo, ne pa pametni, razsodni ljudje. In pa tam, kjer ni tolerance, duha solidarnosti in znosljivosti. — Kakor rečeno, to ne velja le za neveste in kravje kupčije, ampak tudi za vse panoge našega javnega življenja. Žal, da vseh vzgledov ne kaže objavljati.

Koledar

Sobota, 18. marca: Ciril Jeruzalemski, cerkveni učenik; Salvator, spoznavalec. — Zadnji krajec ob 22.05. Herschel napoveduje sneg in dež.

Novi grobovi

† **V Framu** je umrl v 63. letu svojega življenja upokojeni šolski upravitelj g. Miroslav Pučelik. Pokojnik je bil markantna osebnost v vrstah naših šolnikov. Mnogo let je vodil ljudsko šolo v Krčevini pri Mariboru, pred leti pa je stopil v zasluženi pokoj ter se naselil v Framu. Pogreb dragega rajnkega bo jutri ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti v Framu na framsko pokopališče. Naj mu sveti večna luč, prizadetim svojcem naše sožalje!

† **V Ljubljani** je včeraj umrl g. **Leo Hamann**, trgovec in posestnik, star šele 51 let. Bolehal je že več let. Pokojnik je bil lastnik staroznane in ugledne trgovske hiše. Zapušča soprogo in dva sinova, ki študirata na ptujski gimnaziji. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= **Sprememba pri Drž. higienskem zavodu.** Za vršilca dolžnosti ravnatelja Državnega higienskega zavoda v Ljubljani je imenovan dr. Karel Petrič, doslej vršilec dolžnosti šefa socijalnomedicinskega oddelka na tem zavodu.

Eno vijolico

v čast sv. Jožefu, en milodar za mnogobrojne revne osirotele otroke prosi v veliki potrebi

DOM SV. TEREZIJE D. JEZUSA

za zapuščene otroke

Zagreb, Vrhovec 35.

Ostale vesti

— **Turni smuški tečaj v Triglavskem pogorju.** Tečaj traja od 2. do 9. aprila. Poleg praktičnega vežbanja v smislu tehniki na strminah se bo v tečaju podučevalo tudi v orijentaciji na planinah, teoretično o rabi cepina, derez in vrvi (teh predmetov v tečaj ni treba s seboj jemati), o prvi pomoči ob smuških nezgodah i. dr., torej na splošno o vsem o čemer mora biti vsak smučar, ki poseča planine poučen. Nočevalo se bo v Staničevi koči, Vodnikovi koči, v koči pri Sedmerih jezerih in v koči na Planini na Kraju. Število udeležencev je omejeno. Tečaj vodi g. J. Kveder, spremlja g. Bitenc in vodnik A. Rekar, kateri bo po potrebi in zahtevi tudi nosil odvišne stvari. Enotna cena za tečaj je skupno Din 550. Obvezne prijave sprejema g. Bitenc, Smučarski dom Ilirije, Rateče—Planica in pisarna SPD, Ljubljana, palača Grafike, Masarykova cesta 14-I. Podrobne informacije glede odhoda in opreme sledé.

— **Vremensko poročilo s Kolc.** Kolce, 17. marca: Temperatura -6°, solnce, jasno, smuka pod Velikim vrho, na Šiji planini in Pungratu dobra.

— **Stanje litijskih ponesrečencev.** Včeraj smo poročali o hudi nesreči v litijski predilnici. Poleg ponesrečencev, katerih imena smo že navedli, so pripeljali v bolnišnico še delavce Avgusta Cvetičarja, Ivana Skubica in Marijana Strnišo. Ni bil pa pripeljan v bolnišnico delavec Filip Sluga in je bilo njegovo ime navedeno po pomoti. Stanje ponesrečencev se je obrnilo že na boljše ter so skoraj vsi izven nevarnosti.

— **K razpravi o testeninah** smo prejeli od tvrdke E. Bežek tele vrstice: Iz preveč posplošenih pojasnil dobi Vaš čitatelj brez dvoma utis, da so bile ugotovitve tržnega nadzorstva in Higijenskega zavoda v Ljubljani take, da se sploh ni noben proizvajalec testenin ravnal po določenih predpisih pravilnika. Ker tržno nadzorstvo kakor tudi Higijenski zavod ni imel nikakega povoda postopati proti izdelkom moje tvrdke, Vas prosim, da blagovolite to Vašim čitateljem tolmačiti. Prosim obenem Higijenski zavod in tržno nadzorstvo v Ljubljani, da to mojo izjavo resnici na ljubo tudi javno potrdi v Vašem c. listu, da se mi ne bo godila od strani javnih institucij nepotrebna krivica. — E. Bežek, specijalitetne testenine, Ljubljana.

— **Likvidacija Kocbekove zadeve.** Vsem bo gotovo še v spominu zadeva Jos. Kocbeka, industrijalca v Kranju, ko je bil na cesti ugrabljen iz svojega avtomobila in odpeljan v Ljubljano na opazovalni oddelek. »Slovenec« je o tej stvari prvi poročal Afera je po vsej Sloveniji vzbujala splošno senzacijo. Kazenska zadeva proti inscenatorjem ugrabljenja odnosno nasilnega transporta v bolnišnico je sedaj pred preiskovalnim sodnikom končana in bo državni tožilec vložil proti gotovim osebam javno obtožbo.

Priznano dober

CVIČEK

liter: **10 Din**, čez ulico **9 Din**

in druga prvovrstna vlna **od 10 Din naprej.** Specialitete v slaščicah, sendvičih itd. itd.

BAR BUFFET KOŠAK SLAŠČIČARNA

Prešernova ulica.

— **Prepovedan tisk.** Službene novine od 16. t. m. objavljajo, da je prepovedalo drž. pravdništvo v Zagrebu prodajanje in razširjanje tiskopisa »Vjesnik za knjižare i papirničare« št. 1—2 za mesec januar in februar, ki se tiska v Zagrebu.

— **Razglas.** Rektorat univerze kralja Aleksandra v Ljubljani razpisuje mesto izrednega profesorja za javno pravo na juridični fakulteti. Prošnje je poslati rektoratu najkasneje do 24. aprila.

— **Nabava 16.700 kub. metrov drv** za ljubljansko, mariborsko, celjsko in škofjeloško garnizijo. Licitacija bo 23. marca ob 11 v pisarni intendance dravske diviziiske oblasti v Ljubljani, kjer so interesentom vsi pogoji dnevno na vpogled.

— **Prvi zvezek** letošnjega (osmega) letnika »Zborov« izide v kratkem. — Zamudo je povzročilo nabiranje inseratov.

— **Strela udarila v cerkev.** Na otoku Braču je med nevihto treščilo v zvonik cerkve v Ložišču. Zvonik in cerkev sta poškodovana, človeških žrtev pa k sreči ni bilo.

— **Osječki velesejm likvidiran.** Ravnateljstvo osječkega velesejma je sporočilo, da se je končno odločilo za likvidacijo velesejma, ker ni nobenega upanja, da bi se razmere spremenile in da bi velesejm v Osjeku uspel.

Adria prašek je boljši

— **Po 17 letih iz Rusije.** Milivoj Jovanović, doma iz Lačarka pri Sremski Mitrovici, je bil leta 1916 v Galiciji ujet in odpeljan v Rusijo. Od takrat ni bilo nobenega glasu o njem. Domači so bili prepričani, da je mrtev in so se zanj darovale sv. maše-zadušnice, na verni hduš dan so pa njemu v spomin prižigali sveče. Te dni je pa Jovanović pisal svoji sestri in sicer iz Ljubitova na Poljskem. V ujetništvu se je oženil in ima dva sina. Pisal je v ruskem jeziku. Šele po 17 letih se mu je posrečilo priti iz Rusije na Poljsko.

— **Bališ ga je pokopal.** Dane Prica iz Belopolja pri Gospiču je zbral svate in se odpeljal z njimi v Podlapac po nevesto. Ko so se svatje vračali domov, so bili precej sladko ginjeni. Na prvem vozu je sedel ženin Dane s svojo nevesto, takoj za njim pa so bile na vozu naložene omare, postelje in druga bala kmetske neveste. Dane, ki je tudi nekoliko pregloboko pogledal v kozarec, se ni posebno menil za to, kako vozijo konji. Naenkrat se je voz prevrnil in Dane se je znašel v jarku, na njem pa je ležala polomljena bala. Pri padcu si je Dane zlomil nogo in roko ter so ga morali nezavestnega prepeljati v bolnišnico.

— **40% obresti je zahteval.** Iz Novega Sada poročajo: Apelacijsko sodišče je na tožbo številnih kmetov obtožilo rentnika Josipa Neumanna iz Titla, ker je za posojila zahteval 25 do 40% obresti.

— **V bolnišnici se je obesil.** Nedavno smo poročali, da se je v zagrebški bolnišnici na stranišču obesil neki bolnik, ki je popolnoma oslepel. Prav na istem mestu se je te dni obesil drugi bolnik in sicer Josip Krošl, tovarniški delavec iz Nove vasi pri Brežicah. Krošl je prišel v bolnišnico zdravit svoje grlo. Bolezen ni bila posebno huda, vendar pa Krošl ni imel nobenega upanja, da bi ozdravel. Bil je ves potrt, nikomur pa ni ničesar omenil, da si kani vzeti življenje.

— **Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.**

— **Domači vrt.** Delo po domačih vrtovih se je pričelo. Vsak bi rad imel najlepši vrt, hkrati pa naj bi bil najbolj strokovnjaško obdelan, urejen in okrašen. Zdaj je čas natančno premisliti, kaj in kako bo treba na pomlad z domačim vrtom. A kdo neki naj svetuje in vodi pri urejevanju, pri obdelovanju in pri vseh drugih tako važnih stvareh, ki se tičejo vrta? — Enega zanesljivega in preizkušenega vodnika in svetovalca Vam moremo priporočiti: M. Humeka. Njegova praktična pojasnila, ponazorjena s 102 podobama in 2 barvnima slikama v knjigi »Domači vrt«, ki je izšla v drugi predelani izdaji, Vas ne puste nikdar na cedilu, vse kar potrebujete, najdete v njih, skratka, idealna knjiga, ki jo mora imeti vedno pri roki vsak posestnik domačega vrta, velikega ali malega, zakaj vsakemu pride prav. Cena broš. izvodu 42 Din, v polno platno vezanemu 54 Din (brez poštnine). Naročite nemudoma pri založnici Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Zobotehniški sestanki.** Podpisana organizacija izjavlja, da ne odgovarja za zobotehniške sestanke, ki bi se sklicevali pod drugim naslovom in po potrebi poedinih nevčlanjenih zobotehnikih! — Društvo zobotehnikov za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani. 2900

— **Pri razdraženih živcih,** glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobnosti imamo v naravni »**Franz Josefovi**« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo.

Naše društva

Akademski cerkveni pevski zbor pri oo. frančiškanih ima redno vajo danes ob pol 6 zvečer (in ne ob 6) točno — brez akademske četrti. Vse stare in novo priglašene pevke in pevce prosim, da se vaje sigurno udeleže. Program je nekoliko težji in zahteva zato resnejšega dela. Ne pozabite na točnost! — Pevovodja.

Poizvedovanje

Fotografsko stojalo sem našel pod Presedljajem. Naslov se izve v upravi »Slovenca«.

Maribor

☐ **Dvajset let dela in uspeha.** Te dni poteče dvajset let, ko je na Muti v Dravski dolini otvoril trgovino s kolonialnim in specerijskim blagom vrli slovenski mož in podjetnik, gosp. Miloš Oset. Leta 1921 se je preselil v Maribor in otvoril trgovino na Aleksandrovi cesti; leta 1923 se je preselil na Glavni trg št. 23, kjer je pred nedavnim na najmodernejši način uredil svoje veletrgovinske prostore. S takšno ureditvijo, ki ustreza vsem zahtevam higijene, pa tudi estetike, in načelom najbrže ekspeditivnosti in nagle postrežbe, kar je zlasti pri grosističnih podjetjih izrednega pomena, se more ponašati v vsej državi jedva dvoje, troje trgovskih velepodjetij. S ponosom lahko zre gosp. Miloš Oset, ki se je od revnega slovenskega kmetskega sina povzpel na položaj uglednega velepodjetnika in meščana, na sadove vztrajnega, marljivega in poštenega dela. Dvoje vrlin odlikuje gosp. Miloša Oseta, ki jih je treba ob tem jubileju naglasiti: njegovo dobro očetovsko srce do svojih nameščencev, kar je v Mariboru obče znana stvar, in pa solidna reelnost podjetja, ki lahko takoj zadosti tudi najbolj izbirčnemu in razvajenemu kupovalcu. Je pa slavljenec dela tudi vrl podpornik vseh dobrodelnih in človekoljubnih akcij; to vedo vsi tisti, ki stojijo v službi bližnjikovi: gosp. Miloš Oset veliko, veliko žrtvuje za siromake in uboge. Zato je tudi njegovo delo blagoslovljeno; in to mu želimo tudi v bodočih desetletjih!

☐ **Mestni načelnik** dr. Franjo Lipold se je povrnil iz Belgrada ter zopet prevzel vodstvo občinskih poslov.

☐ **Jutri zvečer dijaška akademija!** Dijaški praznik sv. Jožefa proslave mariborski srednješolci z akademijo, ki jo priredijo jutri zvečer v dvorani Zadružne gospodarske banke. Spored akademije je sledeč: Orkester: B. Maly »Refleks«, koračnica. E. Bach »Prihod pomladi«, romanca; bariton solo, poje A. Goršek: Vilhar »Lastavice; Risto Savin »Zimski ideali«. Klavir solo, M. Kalfou; Mozart »Fantazija v c-molu«. Zborna deklamacija: »Od kdaj se poznamo«. Violin solo, F. Lešanc: »Faust-fantazija«. Omizna debata. — Orkester: E. Waldteufel »Dolores«, valček; B. Maly »V skupnem pohodu«, koračnica.

☐ **Starešine in akademiki!** Skupnega svetega obhajila v Alojzijevi cerkvi jutri, na Jožefovo ob pol 7 zjutraj, se skupno z dijaki udeleže tudi člani slovenskega katoliškega akad. starešinstva in ostali člani akademske kongregacije.

☐ »**Krščanska ljubezen in pravičnost**« je naslov karitativnega predavanja, ki se vrši v ponedeljek ob 8 zvečer v prostorih JSZ v Delavski zbornici, Sodna ul. III. nadstropje. Predava cand. prof. Etbin Bojc.

☐ **Triumf Mlakarjev.** V četrtek zvečer je ob priliki plesnega nastopa Pije in Pina Mlakarja nudilo mariborsko gledališče svečano sliko, kakor le ob redkih prilikah. Bila je navzoča odlična in izbrana publika, gledališče pa je bilo do zadnjega kotička razprodano, kar se v Mariboru ni zgodilo še pri nobenem plesnem nastopu. Plesna umetnost Mlakarjevih je prodrla tudi v Mariboru ter doživela pravi triumf. S vsemi točkami bogatega sporeda sta plesalca navdušila občinstvo in viharno priznanje je prihajalo vsem od srca. O plesnem nastopu spregovorimo še obširneje v eni prihodnjih številk. Tolmačimo pa splošne želje mariborskega občinstva, da bi nam gledališka uprava zasigurala še en nastop mladih plesnih umetnikov, predno nas zopet zapustita in odideta v svet.

☐ **Žetev smrti je obilna.** V Razlagovi ulici je umrla v starosti 73 let zasebnica ga. Marija Plazovnik. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 3 popoldne iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — V bolnišnici je ugrabila smrt zasebnico Rozalijo Grozl, staro 55 let. Pokopali bodo blago rajnko danes ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice na magdalenskem pokopališču. — V bolnišnici je umrl mizarski mojster Jožef Volčič, star 55 let. Pokojnik je bil brat svoječasno v Dravi ponesrečenega župnika iz Brezna. Živalno se je udejstvoval mnogo let v mariborskem gasilskem društvu. Na gasilskem domu vihra radi njegove smrti črna zastava. Pokopali ga bodo danes popoldne ob pol 5 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju. Svetila pokojnim večna luč, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje.

☐ **Bogoljubov igra.** Mariborski šahovski svet je spravila v umevno nervoznost in radovednost novica, da obišče v prihodnjih dneh Maribor šahovski velemojster Bogoljubov. Nahaja se na šahovski turneji po južnoevropskih središčih. V Mariboru bo nastopil v torek, 21. t. m. Kraj simultanke se bo še določil, najbrž pa bo v hotelu »Orel«. Iz Maribora potuje mojster naprej v Celovec in od tam v Ljubljano. Priprave za sprejem in nastop Bogoljubova v našem mestu vodi Mariborski šahovski klub.

☐ **V temini brne sovražna krila.** V noči na petek so zopet brnela nad Slovenskimi goricami italijanska letala, ki so priplula čez Kozjak v smeri proti Madjarski. Letela so nad Sv. Urbanom, severno od Maribora ter zapustila nekako nad Murekom zopet naše ozemlje. Po brnenju sodeč, so bile tri skupine. Prva je plula ob pol 1, druga ob pol 3 in tretja ob pol 5. Silni šum, ki so ga letala razvijala, dokazuje, da so bili najbrže veliki bombarderski Caproniji z več motorji. Protesti proti oboroževanju madjarskega soseda so pač v toliko zalegli, da bodo nevarni ptiči potovali po zraku ne več podnevi, ampak pod zaščito nočne temine.

☐ **Velika dražba nepremičnin.** Dne 21. aprila pride na dražbo pred tukajšnjim okrajnim sodiščem skupina nepremičnin iz Maribora, k. o. Grajski marof, vl. št. 92. Cenilna vrednost znaša 660 089 dinarjev 23 par, najmanjši ponudek 330.044 Din 62 par.

☐ **Tingl-tangl . . .** Studensko Jožefovanje je tudi letos privabilo pester tingl-tangl iz vseh vetrov. Že nekaj dni prihajajo pokriti vozovi, na dvoriščih gostiln in večjih javnih prostorih rastejo iz tal šotori, vrtilniki, gugalnice, strelišča, vrvi, pisan svet v vseh jezikih, ob večerih pa že zažarijo vse te znamenitosti v tisočerih žarnicah, lajne in orkestrioni se oglasijo v noč in vrtiljaki delajo svoje poskusne vožnje, ki so jih vneto udeležuje studenška in druga predmestna mladina.

☐ **Pomnožen promet.** Radi Jožefovanja bo jutri pomnožilo mestno avtobusno podjetje vožnje na progi št. 2. Avtobusi bodo vozili po Ruški, Črtomirovi, Krekovi do železniškega prelaza.

☐ **Nočno lekarniško službo** vrši v prihodnjem tednu od 19. do 25. t. m. lekarna »Pri angelu varhu«, mag. Sirak na Aleksandrovi cesti.

☐ **V Rušah ni bilo zločina.** Raztelesenje pokojne 80 letne kočarice Ane Schlachner v Rušah je prineslo ugotovitev, da je starka sama zakrivila smrt ter je vsak zločin izključen. Najbrž je oslabelo starko napadla nenadna slabost, ko se je nahajala v bližini štedilnika, pa se ji je vnela obleka. Zadobila je pri tem hude opekline po celi trejini telesa, ki so povzročile obenem z dimom, ki se je zgostil v zaprti sobi, smrt. Raztelesenju, ki ga je izvršil sodni zdravnik dr. Zorjan, je prisostvoval preiskovalni sodnik vss. Kramer, navzoč pa je bil tudi zdravnik dr. Zorec iz Ruš.

☐ **Apel gledališke uprave.** Mnogi gledališki abonentje, zlasti pa blokaši, vsebolj zaostajajo s plačevanjem obrokov. Ker mora gledališče izpolnjevati svoje obveznosti sproti ter je moralo tudi za netočne plačnike že poravnati tantijeme in takso za penzijski fond gledaliških igralcev za vse dosedanje predstave, apelira na uvidevnost zaostalih abonentov in blokašev, da vendar že zadostijo svojim obveznostim, posebno ker se mora 1. aprila poravnati že zadnji obrok.

☐ **Smrt pod vozom.** Usodna smrtna nesreča se je zgodila včeraj zvečer v gozdu stolnega župnišča nad Mariborom. Grabili in vozili so gozdno listje. J. Kores od Sv. Roka na Sotli, hlapec v stolnem župnišču, je šel za težko natovorjenim vozom. Ko so konji na gozdnem kolovozu nenadoma potegnili, se je voz nagnil. Kores je skušal zadržati, pa so bile njegove moči za veliko težo mnogo prešibke. Voz se je zvrnil nanj in ga je lestvica udarila z veliko silo po glavi ter mu najbrž strla tilnik. Bil je na mestu mrtev. Pogreb pokojnika bo jutri, v nedeljo popoldne iz mrtvašnice na župno pokopališče. Blagemu rajnkemu, ki je bil vedno vesten in marljiv pri svojem delu, naj sveti večna luč. Žalujočim naše sožalje.

☐ **Samoumor slikarskega mojstra.** V Tatenbachovi ulici 20 so našli včeraj popoldne za vrati spalnice obešenega 52 letnega slikarskega mojstra Otona T. Bil je že mrtev, ko so ga sneli iz smrtonosne vrvi in so bili vsi poskusi, da bi mu vrnili življenje, zaman. Vzrok samoumora ni znan.

☐ **Prijatelji galske kulture.** Francoski krožek priredi jutri, v nedeljo ob 20 v Vesni dramatski večer. Vprizorita se komediji »Une fiere panique«, v kateri nastopijo M. Kolšek, R. Rasberger, M. Ančič in N. Gabrijelčič in »Le professeur«, ki jo igrajo dr. A. Veble, J. Karba, C. Akaro in R. Rasberger.

☐ **6 mesecev — 6 jurjev.** Sodnik-poedinec tukajšnjega okrožnega sodišča je sodil včeraj mladega dalmatinskega krošnjarja Ivana Malenico radi tatvine, izvršene v noči od 19. na 20. januarja v Ščavnici. Malenica je prišel v Ščavnico v hudem mrazu, napol bos in prezebel ter je zaprosil posestnika Franca Ridla za prenočišče. Dobrota pa se je izkazala za sirota, kajti noč je vzela Dalmatinca, z njim pa tudi 7200 Din gotovine, nove čevlje in pražnjo obleko. Dalmatinca so aretirali šele v njegovem domačem kraju, kamor se je nemudoma s plenom podal. Denarja pa niso več dobili. Obsodili so ga na 6 mesecev strogega zapora, pogojno na 4 leta.

Celje

☞ **Koncert staroslovenskih cerkvenih pesmi odpovedan!** Na žalost moramo sporočiti celjski javnosti, da je koncert staroslovenskih pesmi, ki bi se moral vršiti jutri ob pol 5 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice, odpovedan. To je v tem letu v Celju tretji slučaj, da je morala biti odpovedana kulturna prireditev. Mislimo, da vzrok tem neveselim pojavom ne leži toliko v gospodarski krizi, temveč v popolnem nerazumevanju celjskega občinstva za res prave duhovne vrednote. Saj smo morali pred dnevi na tem mestu ugotoviti, da je morala biti odpovedana celo predstava operete »Grofica Marica«. Sploh pa kažejo Celjani zadnje čase za umetnost tako malo smisla, da bi bilo škoda izgubljati zaradi tega še kaj besedi. Samo ob sebi je razumljivo, da zaradi tega odpade tudi staroslovenska maša, ki bi se imela vršiti jutri ob pol 11 dopoldne v opatijsk icerkvi. Pa je Celje zopet za en kulturni dogodek bogatejše.

☞ **Osebna vest z meščanske šole.** Gdč. Marija Kern, strok. učiteljica na tuk. dekliški meščanski šoli je prestavljena na meščansko šolo v Slovensko Bistrico.

☞ **Vlom v stanovanje dveh ubegih služkinj.** V Prešernovi ulici št. 22 v Celju stanujeta v majhni sobici postrežnici H. F in L. A. V četrtek, dne 16. t. m. se je dopoldne L. A., ko je bila sama doma, za nekaj časa odstranila iz sobe in pustila menda sobico nezaklenjeno. Medtem se je priklatil v sobo neznan tat, ki je vlomil v dva kovčka, katerih lastnici sta omenjeni postrežnici. Tat je odnesel dober plen: postrežnici H. F. je odnesel gotovine 3000 Din, drugi postrežnici L. A. 400 Din. Poleg tega je vzel še več perila, katerega je pa na stopnicah pustil. Tako sta prišli obe postrežnici na mah ob svoj večletni prihranek.

☞ **X. redna glavna skupščina** Združenja trgovcev za okraje Celje, Gornjigrad in Šmarje pri Jelšah v Celju se bo vršila v četrtek, dne 30. marca t. l. s pričetkom ob 8 dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

☞ **Sport v nedeljo.** Jutri se bo vršila ob 3 popoldne na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SK Amateur iz Gradca in SK Atletik Celje.

Ptuj

Odlikovanje. Pred dnevi so imeli v ptujski biralnici izredno slavnost. Okrajni podnačelnik Levičnik je izročil na svečan način zlato kolajno bolniški sestri Ani Tereziji Mohorko. Visoko odlikovanje ji je bilo podeljeno za 50 letno požrtvovalno in človekoljubno delo bolniške sestre. Pri izročitvi odlikovanja je bilo navzoče vse osebje biralnice in bolnišnice z primarijem dr. Kuharjem na čelu, ki je odlikovani sestri čestitalo. In tem čestitkam se pridružujemo tudi mi.

Vrli ptujski gasilci so imeli svoj občni zbor, ki mu je predsedoval zaslužni častni načelnik Ivan Steudte. Gasilno društvo obstoja že 63 let ter šteje 351 članov, med njimi 53 izvršujočih, 295 podpornih in 3 častni. S tečaji in orodnimi vajami se je članstvo izobraževalo; nadzorno službo so vršili pri 41 gledaliških in 62 kinematografskih predstavah; rešilni oddelek je posredoval 156 krat, pri 25 požarih so nastopili gasilci. Največji je bil požar pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Odlikovani so bili načelnik Steudte, podnačelnik inž. Cellotti, četovodja Dasch in Breznik, strojni mojster mr. Behrbalk in upravitelj Damisch. Vrlim gasilcem gre za njihovo naporno in požrtvovalno delo zahvala in podpora vseh.

Drogovi se podirajo. Huda nesreča se je dogodila na ljutomerski cesti, kjer so nameščenci Zadružne elektrarne zamenjavali drogove za električno napeljavo. Pri tem se je podrl drog ter padel monterju Ljudevitu Gerečniku po nogi, da je obležal hudo poškodovan.

Svinjski sejem v sredo je bil dobro založen, kupčija pa je bila slaba. Prignanih je bilo 237 svinj, prodanih pa 93. Cene so bile iste, kakor pri zadnjem sejmu.

Lekarniško nočno službo od 18. do 25. marca vrši lekarna »Pri zlatem jelenu« mr. Leo Behrbalk.

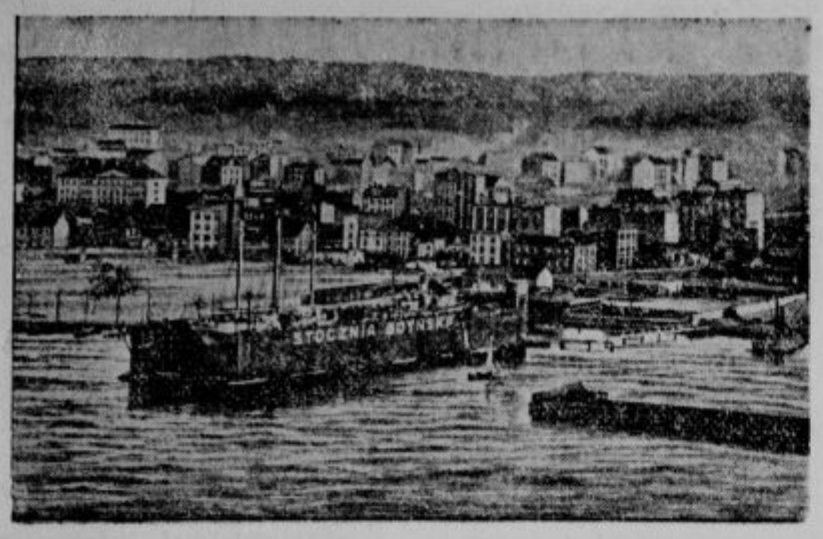

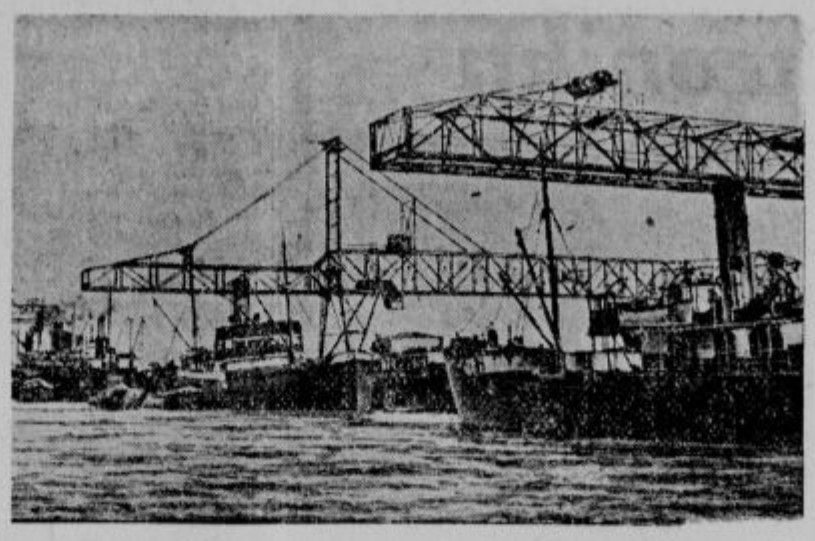

Novo poljsko pristanišče Gdinja je zraslo po osvoboditvi Poljske kakor goba po dežju. Slika nam kaže mesto in pristanišče. Poljska vlada je sklenila osnovati v pristanišču svobodno cono, da bi pospešila promet volne skozi Gdinjo, ki je šel doslej skozi nemški Gdansk na Poljsko.

Brzostrelni topovi, strojne puške in letala na zrakoplovu

Iz Zeppelinovih delavnic v Goodyear pri Acronu so te dni »krstili« največji zrakoplov tega sveta. Nadeli so mu ime »Macon«. Zgrajen je bil po naročilu Združenih držav in je bil postavljen v službo ameriške vojne mornarice. Krst se je izvršil z izrednim pompom. Poleg številnih častnikov, armade na suhem in na mokrem se ga je udeležila kot kumica žena admirala Moffata, vrhovnega poveljnika ameriškega letalstva. S posebno pripravo so potegnili običajno steklenico, napolnjeno s šampanjcem proti gondoli, da se je ob njej razbila. Krst je bil s tem končan. Zrakoplov so odvezali, da se je lahko dvignil.

Zrakoplov je dolg 235.50 metra, njegov premer znaša 40 m, višina 44 m. Napolnili so ga z dvemi milijoni kubičnih metrov plina. Žene ga osem motorjev tipa »Maybach« po 550 KS. Plul bo z brzino 125 km na uro in preplul bo lahko razdaljo 13.000 km ne da bi mu bilo treba pristati. Obtežijo ga lahko z 200.000 kg. Oborožili ga bodo z lahkimi brzostrelnimi topovi in strojnimi puškami. Poleg opazovalne gondole bo imel tudi posebno gondolo za letala. Z gondole bodo lahko spustili letalo v zrak in s pomočjo posebne priprave bo letalo lahko zopet pristalo na njej.

Heimwehr koraka skozi Dunaj ob zaščiti policije. Soldaški stan prihaja očividno povsod v modo.

Za tiste, ki so ob službo

Slučajno so prišli v Londonu na sled lepaku, ki je bil nalepljen po londonskih ulicah pred 50 leti, ki pa prav za prav sodi v današnje čase. Lepak se glasi takole:

»**Umetnost beračenja v šestih lekcijah!** Prof. Lazar Roony si šteje v čast naznatiti spoštovanemu občinstvu, da je ustanovil zavod, v katerem bo poučeval teoretično in praktično, kako je treba beračiti. Vsak človek s povprečno razvitim razumom zadobi po šestih lekcijah na našem tečaju dovolj spretnosti, da bo lahko živel na stroške javnosti udobno in brezskrbno. Pogoji, ki jih stavi g. profesor za ta koristni pouk, so zelo širokogrudni. V svoj zavod sprejema tudi otroke, in sicer zelo poceni. Te otroke bo naučil spreminjati obraze in telo na vse mogoče načine, ne da bi pri tem trpelo njihovo zdravje. Proti malenkostnemu plačilu pokaže gospod profesor tista mesta, kjer berač nabere največ denarja. Profesor Roony je preskrbljen z vsemi izpričevali, ki jih zahteva zakon za berača. Poleg tega preskrbi kandidatom potrebne rane in kraste. Razumne gospe in spretne osebe lahko dobijo pri njem za mal denar dvojčke, s katerimi lahko izsiljujejo na cesti denar od mimoidočih. Prav tako dobavlja profesor Roony pse za slepce, berglje in palice; skratka, vse kar je potrebno za uspešno izvrševanje beraške obrti. Vsa naročila izvede točno, ne da bi o njih komu črhnil besede.«

Poročila iz tistih časov pravijo, da je iznajdljivi profesor našel s tem oglasom imenitno zaposlitev. Dela je imel čez glavo. Kako bi nesla profesorju šola šele danes, v času izredne bede! Morda pa tudi ne, ker je mnogo, mnogo beračev že tako spretnih, da ne rabijo strokovnega pouka.

Cerkev se pogreza

Iz Berlina poročajo, da je konservator dr. Dethleffen po dolgem raziskovanju ugotovil, da se stolnica v Königsbergu polagoma pogreza. Pogrezanje pa se vrši tako počasi, da se bo ta zgodovinska stavba ohranila kulturi še več stoletij. Seveda bo moral upravitelj paziti, da takoj popravi vsako škodo, ki se pojavi na stavbi. Že pri svojih raziskovanjih, ki so trajala od l. 1901 do 1907, je prof. Dethleffen ugotovil, da se je vhod stolnice v teku stoletij ponižal za 1.67 metra. Vzrok tega nenavadnega pojava je treba iskati v dejstvu, da je 4 metre pod površjem en meter debela šotna plast, na kateri sloni vse dolnje mesto in tudi stolnica v Königsbergu. Stolnica je bila zidana pred 600 leti in je bila nekdaj katoliška katedrala. L. 1528 je vojvoda Albrecht odstopil zgradbo mestu in ker je takratni škof prestopil k protestantizmu, je cerkev prešla v protestantovsko last.

Vse enako ostrižene

Turško prosvetno ministrstvo proučuje zakonski predlog, v smislu katerega se bodo morale dijakinje javnih šol vse enako striči.

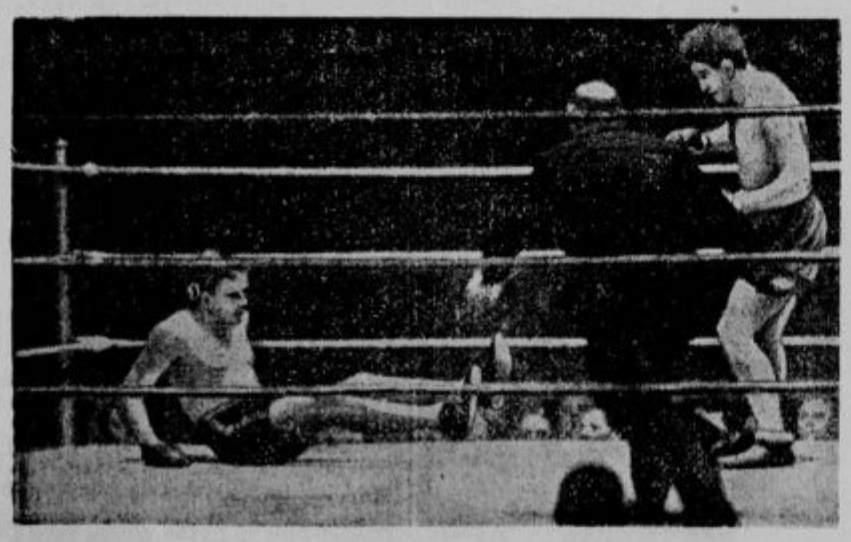

Pri prvem rundu je Afrikanec **Corkindale** postavil »knock out« Nemca Neusla

Treba je tudi zrelih novinarjev

»Vestnik češkoslovaških novinarjev« je posvetil posebno številko predsedniku republike T. G. Masaryku, ki je nedavno praznoval 83. rojstni dan. Masaryk je namreč bil ne samo splošno znan učenjak, temveč tudi dober novinar. V »Vestnik češkoslovaških novinarjev« so najuglednejši domači novinarji napisali svoje spomine o srečanju z Masarykom, opisali so tudi njegovo življenje in njegovo delo. Prvi članek je napisal dr. Edvard Beneš, zunanji minister. »Predsednik Masaryk,« piše dr. E. Beneš, »je bil dolgo let v naši republiki najboljši učitelj politikov in državnikov, ni nehal biti tudi duhovni pomočnik in vodja novinarjev. Postavil je češkoslovaškemu časnikarstvu veliko in odgovorno nalogo, da bi postalo šola demokracije in stvarnosti. Opozoril je novinarje posebno, naj gledajo na to, da dvignejo svoje liste iz provincijalizma in jim dajo svetovno obzorje.« Dr. Beneš pripominja, da današnji časi ne zahtevajo samo dobre politične voditelje, ki morajo biti podkovani v notranjih in zunanjih političnih zadevah, temveč tudi zrele novinarje.

★

Dobro jutro! Ali ste vi šef lekarne?«

»Da, gospa.«

»In — ali ste že dolgo lekarnar?«

«Seveda, gospa. Že 20 let.

»Ali ste se že kdaj pomotili pri sestavljanju zdravil.«

»Toda prosim vas gospa!«

»Bodite tako prijazni, pokažite mi svojo diplomo!«

»Prosim . . .«

»Mi boste dali torej za 3 Din bonbonov proti kašlju.«

15.000 najboljših komunistov pojde na kmete

Kakor poročajo iz Moskve, bo sovjetska vlada v najkrajšem času poslala na kmete 15.000 komunistov, katerim popolnoma zaupa, da bi nadzirali izvršitev pomladanskega dela na poljih in setev. Najprej odide na deželo 2700 komunistov, ki so prejeli v Moskvi posebna navodila za svoje delo. Udeležili so se posebnega tečaja za to. Navodila jim je dal upravitelj kmetijskega oddelka pri tajništvu centralnega izvršilnega odbora komunistične stranke, g. Kaganovič, ki jim je zapretil, da morajo z vso odločnostjo vplivati na kmete, da boljševiški gospodarski načrt izvedejo. Ti komunistični zaupniki so namenjeni v prvi vrsti tistim krajem, ki so se slabo odrezali glede izvršitve boljševiškega kmetijskega načrta.

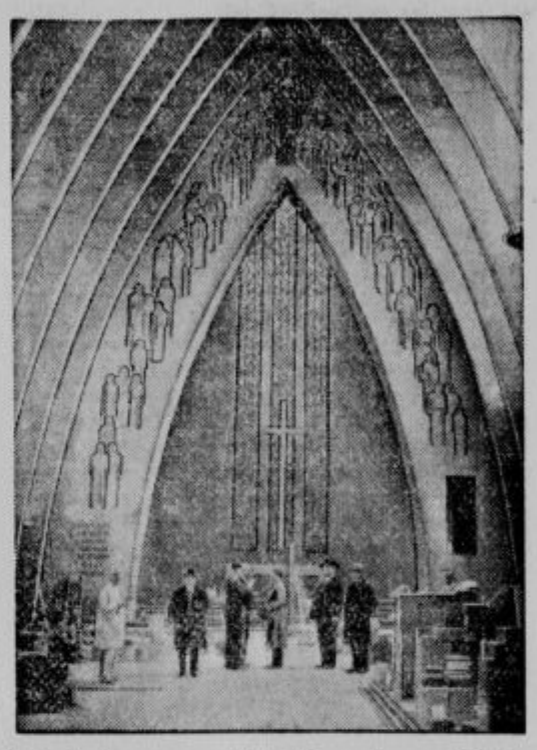

Notranjost nove protestantske cerkve v Berlinu. Na oboku: »pridiga na gori«, ki jo sestavlja 72 figur.

Rusija dobavlja stroje Turčiji

Na podlagi lanskega sporazuma je pričela Rusija dobavljati stroje Turčiji. Prav te dni so odpotovali turški predstavniki v Rusijo, da bi tam prevzeli pošiljko strojev. Ne gre za povsem nove stroje, pač pa so bili ti že v rabi; vendar so stroji še dobro ohranjeni. Sovjetska industrija pa se je že tako izpopolnila, da so zanjo že zastareli.

Boksar Primo Carnera iz Furlanije je tako visok, da ne najde v nobenem hotelu dovolj dolgih rjuh za svoje telo. Njegove rojakinje so se ga usmilile in mu pripravljajo primerne rjuhe na ta način, da sešijejo po dve navadni rjuhi skupaj.

Za slovansko vzajemnost po ilustriranem tisku

V razstavnih prostorih občinske knjižnice v Pragi se pripravljajo na zanimivo razstavo vsega slovanskega ilustriranega tiska. Poleg tega se snuje čitalnica, kjer bodo na razpolago najboljše češkoslovaške in druge slovanske revije in dnevniki. Razstavo krasijo tudi zanimive slike iz slovanskih kulturnih središč. Razstavo bodo odprli 20. aprila in odprta ostane do 5. maja. Pobudo za razstavo je dala Zveza slovanskih žena, s katero sodelujeta Slovanski institut in uprava osrednje knjižnice v Pragi.

Naloga razstave ni samo, da pokaže svetu, da imajo tudi Slovani dobro urejevane ilustrirane liste, temveč tudi, da pospešuje slovansko vzajemnost in uveljavljenje slovanskega ilustriranega tiska na svetu. Dejstvo je, da so ilustrirani slovanski listi malo razširjeni celo v slovanskih državah. V kavarnah, v pisarnah, v zdravniških in advokatskih čakalnicah najdeš povečini tuje revije. Praška razstava ima namen, seznaniti prav Slovane s slovanskim ilustriranim tiskom, ki ga niti sami dobro ne poznajo. Pokazati hoče posebno njihovo tehnično opremo.

Razstava se pozneje prenese iz Prage tudi v druga češkoslovaška mesta, kakor v Brno, Bratislavo in v Košice. Prireditelji razstave prosijo vsa uredništva slovanskih ilustriranih listov, naj čimprej pošljejo po več izvodov svojih listov na naslov Vystava slovanskych ilustrovanych časopisu, Praha I, Československa republika.

Larsenova ekspedicija se je ponesrečila

Riiser Larsen je brzojavno sporočil svojim znancem, da se mu je ekspedicija na južni tečaj ponesrečila. Njegovo ekspedicijo je namreč zajel ogromen vihar, ki mu je odnesel vso opravo in tudi 60 psov. Udeležence ekspedicije je naložila neka norveška ladja, ki lovi kite.

Joseph Harriman, ustanovitelj ameriške banke Harriman Nationalbank, je bil aretiran, ker je poneveril bančne knjige za ogromne zneske.